

ספר זוהר לתשעה באב

חלק א'

בו לקטנו מאמרי הזוהר השייכים לתשעה באב בארמית ולשון
הקודש.

לקוט גדול ונפלא מהזוהר הקדוש, ומאדרא זוטא קדישא, וזוהר
חדש, מאמרים חוצבי להבות אש מדברי הזוהר הקדוש.

והוספנו מאמרים: מדרש איכה - מדרש רות - ספר הבהיר -
פתבי האריז"ל: שער הפונות - ספר הפליאה - ספר הקנה
- הרקאנטי - עם פותרות, תמצית הענין לכל קטע וקטע.
וכן צויין בו סימני פסוק, ועוד, ובזכות שנקיים דברי התנא
האלוקי רבי שמעון בר יוחאי זי"ע, בני שנו מדותי (גיטין ס"ז),
נזכה ל"ובא לציון גואל" בב"א.

יצא לאור חודש אב תשע"ג על ידי "מפעל הזוהר העולמי"
סניף בת ים רחוב בר יהודה 50 בת ים יצ"ו ארץ ישראל
טל: 052-7651911

מפעל
הזופר
העזלמי

רבי שלום יהודה גראס שליט"א
האדמו"ר מהאלמין
חיבר למעלה מאלף ספרים
על כל מקצועות התורה

סניף בת ים
רחוב בר יהודה 50
בת ים יצ"ו ארץ ישראל
טל: 0527651911

מחפשים תורמים להדפיס מאות אלפים עד 15
מיליון של תיקוני זוהר "תיקון מג"
לחלקם ל-15 מיליון יהודים בחינם.
התורמים משלמים ישר לדפוס!
ובתוך כמה ימים מקבלים הסחורה בע"ה.

האם יש מחשב
שיוכל לחשבן את
הזכות הגדולה
שיכולים לזכות בכסף
קטן?

לפרטים: 052-7651911

יהודי ובן ישיבה יקר

עכשיו בשלוש השבועות שאנו בוכים על חורבן שני בתי מקדשות, צריכים לדעת א. למה נחרב בית המקדש? ב. אמרו רז"ל (ירושלמי יומא א, א) כל דור שלא נבנה בית המקדש בימיו, כאלו נחרב בימיו, ואם אנו לא עושים מה שצריך, יש לנו חלק בזה שלא נבנה בית המקדש בימינו, ואם כן עלינו לחקור מה צריך לעשות כדי שיבנה בית מקדשנו.

הקבלה וזוהר הקדוש גרם חורבן שני המקדשות עד שישונו בני ישראל בתשובה. ללמוד זוהר הקדוש.

פגם כל הדורות עד אברהם אבינו שלא למדו תורת הקבלה, להכיר בוראם

זוהר לשון המרח"ו ז"ע: "הנה נתבאר במקום אחר [במאמר] הזה כי עון אדם הראשון בעץ הדעת טוב ורע הוא, שלא בחר להתעסק בעץ החיים שהיא חכמת הקבלה. ומשם בא פגם היסוד, ועל ידי זה צמחו דור המבול ודור הפלגה וסדום. ואחר כך באו קין והבל ובחרו להתעסק בעבודת האדמה ולא להכיר את הבורא. ואז קם דור אנוש שהחלו לעבוד את הכוכבים והמזלות עד ששכחו את השם יתברך ונשכח שמו מן הארץ. זרעו של קין בחרו להתעסק בעבודת האדמה, פיתוחה ובנינה, ושכחו את השם יתברך ורדפו אחר המותרות, ותשחת הארץ, וזה גרם שנמחקו מן העולם במבול הגדול בשנת תרנ"ו, אז קם נח ובנה את התיבה, אבל לא הוכיח את דורו ולא התפלל בעבורם. אחר כך קמו

חמא אדם הראשון היה על שלא בחר להתעסק בעץ החיים
(דהיינו חכמת הנסתר והזוהר הקדוש)

בזוהר הקדוש (בראשית כ"ו-כ"ז) ורבי חיים ויטאל זצ"ל (בהקדמה לשער ההקדמות על פי הזוהר בפרשת בראשית), ורבי נתן מברסלב מביאו (בהלכות נטילת ידים והלכות ערלה): הנחש פיתה את האדם בגאווה שעל ידי עץ הדעת הוא יכול להיות כאלקים, ולהתחרות עמו כביכול, ולשלוט על כל העולם. אדם הראשון לקח מעץ הדעת, שורש כל החכמות החיצוניות, ולא בחר להתעסק בעץ החיים התורה הקדושה, חכמת הקבלה, ולהשיג דרכה את השם יתברך, והוא שורש כל החטאים מאז ועד היום שהאמין ללשון הרע של הנחש הארור, ולא רצה ללמוד זוהר הקדוש, ומאז ועד הלאה כל העולם מעורב מטוב ורע, ומשם יצאו הערב רב שגרמו להחטיא את בני ישראל. ובאריכות ביאר מוריני האלקי רבי חיים ויטאל זצ"ל (בהקדמה לשער ההקדמות על פי הזוהר בפרשת בראשית) שחטא אדם הראשון הוא שלא בחר ללמוד זוהר הקדוש, ובגלל שנמנעו מללמוד חכמת

חסידות של מן הבעל שם טוב, והיו מבטלים כל גזרות רעות... ולו עמי שומע לי, בדור הרע הזה שהמינות גובר, היו לומדים עם תינוק בן תשע שנים, ספר הזהר ותיקונים ולהגות בה, והיה יראתו קודמת לחכמתו ויתקיים.

אין מי שיעזור לְמֹשֶׁה לְהוֹצִיא הַשְּׂכִינָה מִגְּלוּתָהּ

וְכַתּוּב בְּזוהר (בראשית כ"ח עמוד ב'): ובגין דא משה לא מית ואדם אתקרי איהו. ובגיניה אתמר בגלותא בתראה, ולאדם לא מצא עזר אלא פלהו כנגדו. וכן עמודא דאמצעייתא אתמר ביה ולאדם לא מצא עזר דאפיק שכינתיה מן גלותא, הדא הוא דכתיב (שמות ב') "ויפן פה וירא פי אין איש". ומשה איהו בדיקניה ממש, דאתמר ביה "לא מצא עזר כנגדו".

[באור:] ולכן משה לא מת, והוא נקרא אדם, ובגללו נאמר בגלות האחרונה, ולאדם לא מצא עזר, אלא פלם כנגדו. וכן נאמר בעמוד האמצעי, ולאדם לא מצא עזר, שיוציא שכינה מהגלות. זהו שכתוב (שמות ב') "ויפן פה וירא פי אין איש". ומשה הוא בדמותו ממש, שנאמר בו לא מצא עזר כנגדו].

אין מי שיעזור לְז'א לְהוֹצִיא שְׂכִינָתוֹ מִן הַגְּלוּת

וּבְבֵּינָם במקדש מלך: וממשיך רבי שמעון בר יוחאי לבאר, שהבחינה של משה רבינו אינה זזה מן השכינה בגלות, ועל זה נאמר בגלות האחרונה, שהקדוש ברוך הוא, לא מצא תלמידי חכמים שיהיו עזר למשה בגלות, אלא פלם נחשבים כאלו הם כנגדו, לפי שאינם עוסקים בסודות התורה, לסייע

אנשי דור הפלגה, וכמו כן רדפו אחר השררה והמלאכות ובנו מגדל גדול לשלוט משם על העולם, במקום להתעסק בענייני הכרת האלקים, ומרדו נגד ה', ובחרו בחכמת הקבלה להלחם נגד השם יתברך כמבואר בזהר הקדוש סתרי תורה (ח"א פרשת בראשית דף ע"ד ע"ב). ובאליך הקדוש פרשת נח מסביר באריכות, עי"ש.

חורבן בית המקדש והמניעה לבנותה על שלא לומדים חכמה זו

מכא הנ"ל אנו רואים שחטא אדם הראשון הוא שלא בחר ללמוד זוהר הקדוש, ובגלל שנמנעו מללמוד חכמת הקבלה וזוהר הקדוש גרם חורבן שני המקדשות עד שישבו בני ישראל בתשובה ללמוד זוהר הקדוש. ועכשיו אם אנחנו לא לומדים זוהר הקדוש, כאלו החרבנו את בית המקדש רח"ל, ואנחנו הרבנים והראשי ישיבות והדרשים אם לא אומרים ללמוד זוהר הם הולכים בדרכי אבותיהם של דור הפלגה כי עושים מעשים של דור הפלגה כמבואר בהמקדמת רבנו חיים וויטאל בשער הקדמות. וכל ראש ישיבה רב ומורה דרך שלא מדריך את אנשיו ללמוד דף זוהר ביום כאלו החרב את בית המקדש.

לְז' עַמִּי שׁוֹמֵעַ לִי, הֵיךְ לְזוֹמְדִים עִם תֵּינוּק בֶּן תִּשְׁעַ שָׁנִים, סֵפֶר הַזְּהָר וְתִיקוּנִים

אמר הרב הקדוש מקאמאנא: יש הרבה שוטים שבורחים מללמד רזין של מן האר"י וספר הזהר, אשר הם חיינו, ולו עמי שומע לי, בעקבות משיחא אשר הרע והמינות גובר, היו שוקדים כל ימיהם ללמוד ספר הזהר וכתבי האר"י ז"ל, בלול עם

מי שאינו עוסק בספר הזהר ותקוניים וכתבי מרן האר"י שהם חיים ממש לנפש, בלולה במקרא ובמשנה ובתלמוד ופוסקים, ידע נאמנה שכל תורתו שעוסק, הוא משפה ולחין, פדואג, ואין לו עסק בחיים והארה לנפש, והוא כלו טעות ורמאות, ואינו עוסק בתורה אלא להיות מאנשי שם, להיות רב וראש גדול הדור ולהשתרר על הבריות, ואין לו חיים ולא חלק בחיים. וכדכתיב בתקוני זהר חדש: לית בננו מאן דיתער לגבה לרצות לה עם בעלה, צוחין בכל יומא וליליא באורייתא דבעל פה, בכמה קושין, וצוחין בה ככלבין דאמרין הב הב, הב לן עיתרא הב לן יקרא, ולית מאן דישתדל לסלקא לשכינתא. ובודאי לא ישיג ארחות חיים אלא על ידי למוד הזהר, וכתבי מרן הרב חיים ויטאל בלבד, עד כאן לשונו. (היכל הסגור קאמאקני פלשת עקב ז', י"ט - אור הזוהר פקק י').

ספק פיקוח נפש

כעת הזמן להתחיל לקבוע עיתים לעסוק בזוהר הקדוש ולא לדחות אפילו יום אחד. אין שום עצה לעבור את תהליכי הגאולה ברחמים וחסדי ש רק על ידי לימוד הזוהר, כמפורש בזוהר הקדוש פרשת נשא ברעיא מהימנא (ד' קכ"ד ע"ב) וז"ל ובגין דעתידים ישראל למיטעם מאילנא דחיי דאיהו האי ספר הזוהר יפקון ביה מן גלותא ברחמי וכו'. [עכ"ל] (לא זכור לי בחז"ל שכתוב שאם כל עם ישראל עושים תשובה, הגאולה תבוא ברחמים, רק נזכר שהתשובה מביאה את הגאולה, אבל לא נזכר אם בדין או ברחמים, מאידך לגבי העצה של לימוד הזוהר נזכר שזה מביא את הגאולה ברחמים), כמו כן מי שיכנס לפנימיות לאחר גלוי המשיח בימים שנאמר בהם "אין לי בהם

לתקון השכינה. ונאמר בו, ולאדם לא מצא עזר כנגדו, פרוש לא מצא הקדוש ברוך הוא מי שיעזר לזעיר אנפין, להוציא את שכינתו מן הגלות.

מי שלא למד סוד, טוב לו שלא נברא, ויתגלגל עוד פעם

המקבץ האלקי, הצדיק הקדוש, רבינו יעקב אבוחצירא, זכר צדיק וקדוש לברכה לחיי העולם הבא (בספרו גנוי המקור דף קפ"ה) אומר, בשם רבי שמעון בר יוחאי הקדוש: דמי שלא למד תורת אמת, שהם סודות התורה, טוב לו שלא נברא, דבלא זה אין אדם יודע אלהותו ותפורה, ויראתו ואהבתו, ועבודתו. והרב יהודה פתיה, זכותו יגן עלינו אומר, בשם רבי חיים ויטאל זכותו יגן עלינו, שכתב בתחלת שער המצוות: ואם לא עשה כן, הרי חסר מצוה אחד של תלמוד תורה, שהיא גדולה ושקולה ככל המצוות, וצריך שיתגלגל עד שיטרח בדי בחינות של הפרד"ס הנזכר. עד כאן לשונו. ועוד אמר הרב יהודה פתיה, זכותו יגן עלינו, שעוד בשעת הלוייה כאשר בזכים עליו, יתכן שיקבר חזר לעולם הזה בגלגול, השם ירחם.

תורתו שלא לשמה

מי שאינו עוסק בספר הזהר ... כל תורתו שעוסק, משפה ולחין, ואין לו עסק בחיים והארה לנפש, והוא כלו טעות ורמאות, ואינו עוסק בתורה אלא להיות מאנשי שם, להיות רב וראש גדול הדור ולהשתרר על הבריות, ואין לו חיים ולא חלק בחיים.

ככבים הצועקים הב הב

הרב הקדוש מקאמאקא פתב בספרו "היכל הברכה" - בדור הזה האחרון,

שמרו, שאילו אותי עזבו ותורתי שמרו, השאור [האור] שבה היה מקרבן אצלי [מחזירן למוטב] "הרב דוד בן נפתלי הירש פרנקל, בעל המחבר פירוש "קרבן העדה" על התלמוד הירושלמי ד"ה השאור שבה - "פירוש רמז לסודות התורה".

מעכב הגאולה

ונמצינו למדים שמי שהיה יכול ללמוד בתורת הסוד ולא למד ענוש יענש על כך. ומעכב את הגאולה! (זוה"ק תיקון ל' תיקון מ"ג וכן כתב הגר"א ז"ל, ועיין עוד במדרש משלי פ"י). - ועל זה צווח ככרוכיא בספר מזכה הרבים: מה יעזור לנו, אם אנחנו רוצים להגאל, אבל לא פועלים בשביל לקרב את הגאולה? ומהו קירוב הגאולה? **תשובה שלמה קדושה וטהרה** (קדושת האדם כולל כשרות המאכלות באמת [וכידוע שיש מכשול גדול בענין זה ואפילו בהכשר "מהודר"] ההתנהגות והלבוש התרחקות מדרכי הגויים וכו'); **לימוד הזוהר הקדוש! עכ"ד.**

מי שלא לומד זוהר הקדוש מחרוב את העולם

בתיקוני הזוהר (תיקון ל' נתיב תנינא) כתוב על אלו "דלא בעאן לאשתדלא בחכמת הקבלה" (שלא רוצים לעסוק בחכמת הקבלה) "אוי להם שגורמים עניות, חרב, ביה, והרג ואבדון בעולם", עכ"ל, וזאת מובן על פי הגמרא (שבת פ"ח. ובע"ז ג.) "התנה הקב"ה עם מעשה בראשית ואמר אם ישראל מקבלים את תורתו מוטב (אתן מתקיימין) ואם לאו, אני אחזיר אתכם ל"תוהו ובוהו", דכתיב "משמים השמעת דין" - מתן תורה - "ארץ יראה" - בתחילה, שמא לא יקבלו ישראל התורה ותחזור

חפץ" אינו דומה כלל למי שנכנס ללימוד הפנימיות בזמן הגלות. וגם אם אינך מאמין יותר לקיצים, ואתה חושב אולי יש פירוש אחר בזוהר, מותר לך לחשוש מצד הספק אולי זה אמת, והרי מלחמת גוג ומגוג היא פקוח נפש של כלל ישראל, [עיין תיקוני זוהר מ"ח: שבגוג ומגוג הים הגדול יקבל צבע אדום מרוב הדם שישפך], גם על ספק פיקוח נפש מחללין את השבת, וביכלתך להציל רבים מישראל, על ידי קיום דברי חז"ל ללמוד את הזוהר הקדוש, אל תאמר כשאפנה אשנה, שמא לא תפנה! (ת"ד סוד החשמל).

עת צרה היא ליעקב!!!

בעת הזאת ש"רָגְשׁוּ גוֹיִם וּלְאֻמִּים יְהִיגוּ רִיק, יִתְצַבּוּ מַלְכֵי אֶרֶץ יִרְזָנִים נוֹסְדוּ יַחַד עַל ה' וְעַל מְשִׁיחוֹ, וְנִתְקָה אֶת מוֹסְרוֹתֵימוֹ וְנִשְׁלִיכָה מִמֶּנּוּ עֲבֹתֵימוֹ" (תהילים פרק ב א-ג) "אָמְרוּ לָכֵן וְנִכְחִידֵם מִגּוֹי וְלֹא יִזְכֹּר שֵׁם יִשְׂרָאֵל עוֹד" (תהילים פ"ג ה').

ירידת הדורות מפני חוסר לימוד הזוהר הקדוש

תלמידי חכמים מתמעטים והערב רב מתגברים, ומינות ואפיקורסות ירדו להציף את העולם ופרצו פרצות בכרם ה' וגוזרים גזירות בארץ הקודש ובחוץ לארץ, על עם ה' ותורתו היהדות החרדית הצרופה, החינוך החרדי הטהור, ובחורי ישראל.

סיבת ירידת הדורות היא בשל מיעוט לימוד הזוהר הקדוש, שהוא המאור שבתורה שמחזירם למוטב כמו שכתוב בירושלמי (הגיגה דף ו): "א"ר חייה בר בא אותי עזבו אוותרה, שמא את תורת

למעלה בשעה אחת מה שלא יעשה בלימוד הפשט שנה תמימה, אלא ודאי לימודו כל השנה אינו כלום, אם אין מעטרו בלימוד הקבלה, אם יתקן גלגולו וישוב ללימוד קבלה, תחזור הארץ להיות מרוצה, עכ"ל. - ולאור הנ"ל ישאל השואל, מתי ובאיזה גיל צריך להתחיל ללמוד את הזוהר הקדוש, לכן אציג את דברי חז"ל הברורים, בצורה שאינה משתמעת לשני פנים, וכדלהלן: במסכת קידושין (דף ל:.) אומרת הגמרא לעולם ישלש אדם שנותיו, שליש במקרא, שליש במשנה, שליש בתלמוד, שואלת הגמרא, מי יודע כמה חיי? מתרצת הגמרא לא צריכא, ליומי. על זה אומר רש"י הקדוש, "ליומי" לחלק את ימי השבוע, מקשה עליו התוס', גם על זה אפשר לשאול "מי יודע כמה חיי, ומשיב התוס', בכל יום ו יום עצמו ישלש, ולפי זה, הר י חובת כל אחד ללמוד זוה"ק, - כמובטח "עתידיא חכמתא דא לאתגליא לסוף יומיא", ממתי ובאיזה גיל יכול להתחיל, על זה אפשר לשאול את שאלת הגמרא "מי יודע כמה חיי" וממילא חובת כל אחד הלומד תורה, להשלים ה"פרד"ס" בכל יום. - השל"ה הקדוש בפרק בעשרה מאמרות כותב בזה"ל: אחר שתמלאו כריסכם מתלמוד ופוסקים "בכל יום ויום" אזי אחר כך תבררו חלק יפה מהיום ותדבקו בלימוד זו החכמה בתוספת קדושה ודביקות גדול בו יתברך ויתברך, עכ"ל.

קרוב לימות המשיח, אפילו תינוקות שבעולם ידעו סודות החכמה

בזוהר הקדוש (וירא ק"ח ובהסולם סעיף ק"ס) כתוב, וז"ל: וכשיהיה קרוב לימות המשיח, אפילו תינוקות שבעולם עתידים למצוא סודות החכמה, ובאותו זמן

הארץ לתוהו ובוהו - "ולבסוף" - כשקבלוה בנעשה ונשמע - "שקטה", כלומר, כשהבטיחו "נעשה ונשמע", אז שקטה, על זה אפשר לשאול, אם כתוב "כל הדברים אשר דבר ה' נעשה", הרי כבר שמעו, א"כ מה האמירה "ונשמע"? אלא, שמיעה מלשון סברא, להבין "מדוע", כי תורה שבכתב אומרת לנו "מה" לעשות, תורה שבעל פה אומרת לנו "איך" לעשות, והזוהר הקדוש מסביר לנו "למה" לעשות, וההוכחה היא, שבפרשת כי תבוא מובאת התוכחה, ובסוף הפרשה כתוב "למען תשכילו את כל אשר תעשון", כלומר, קיבלתם עונשים, עכשיו תתקנו מה שלא עשיתם קודם, "תשכילו" ב"שכל" תבינו מה שאתם עושים, וכדברי הגר"א לעיל.

טוב שלא נברא בעולם ולא ילמד לא תורה שבכתב ולא תורה שבעל פה

ובתיקוני הזוהר (תיקון מ"ג) על פי כסא מלך, כתוב, וכך מי שגורם שתסתלק הקבלה והחכמה, מתורה שבעל פה ומתורה שבכתב, ואומרים שיש רק פשט בתורה ובתלמוד, וגורם שלא ילמדו הקבלה "אוי לו טוב היה שלא הי-ה נברא בעולם ולא ילמד לא תורה שבכתב ולא תורה שבעל פה, שנחשב לו שמחזיר העולם לתוהו ובוהו, וגורם עניות בעולם ואורך הגלות" ומסביר, אם לומד תורה שבכתב ותורה שבעל פה ולא לומד קבלה, פוגם בלימודו ומחזיר העולם ליסוד שבירת הכלים שמגביר הקליפות ואם היה - עם הארץ, לפחות לא פוגם כל כך, ממנו יודע גודל החיוב וגודל השכר למי שלומד הקבלה, כי לימוד הזוהר בגירסא בעלמא, בונה עולמות וכל שכן אם יזכה ללמוד ולהבין פירוש מאמר א חד, יעשה בו תיקון

ישראל מתו בג' ימי אפילה, ואלה שעלו היו רק "אחד מחמישים או אחד מחמש מאות"!!! - וכן ממשיך הזוה"ק ואומר שעם ישראל יחולק כבמתן תורה, "אלו שנאחזו בעץ החיים שהוא ה"זוה"ק" יזכו ויכנסו להיכל המשיח, ואלו שלא למדו הזוה"ק וירצו עכשיו להכנס, עליהם נאמר כי סקול יסקל או ירה יירה", ועל זה אשאל אותך, באיזו קטיגוריה אתה רוצה להמצא??

מעשה שהיה עם כ"ק מרן בעל הסולם נשמת האריז"ל לפני השואה

סיפר הרב מאשלג, נכדו של בעל הסולם: את תשאל, מדוע אני פועל כה רבות להפצת לימוד הזוה"ק ואחרים לא? אשיב לך: **אני חש זאת כחובה מוסרית משום מעשה שהיה-ה עם סבי הקדוש, כי בשנים תרע"ז - תרע"ט (1917-1919 למנינם) לאחר מלחמת העולם הראשונה, רץ כ"ק סבי הגה"ק בעל "הסולם" זי"ע ופנה לגדולי ישראל באירופה והתחנן בפניהם שיורו לתלמידיהם וחסידיהם ללמוד הזוה"ק והוכיח הנכתב בספה"ק על החיוב בלימוד הזוה"ק, אך לצערנו דחו תחנוניו בתירוצים למיניהן, בשנת תרע"ט (1919) צעק סבי הקדוש שנגזרה הגזירה בשמים!!! ונותנים לנו 20 שנה לברוח לארץ ישראל, ששם לא יהיה חורבן!!! כששמעו זאת, החלו לכנות את סבי הקדוש "ציוני" ומאחר שראה שכ"ציוני" (לכאורה) אין לו יותר שום השפעה על עידוד לימוד הזוה"ק, החליט לעלות לארץ ישראל, ועשה זאת בשנת תרפ"א (1921)!!! ולצערנו פרצה שואת הגרמנים ימ"ש בשנת תרצ"ט (1939) בדיוק 20 שנה משנת תרע"ט (1919)!!! לצערי, עשרות רבות של יהודים, יוצאי השואה, סיפרו לי זאת לפני למעלה מ-40 שנה**

יתגלה לכל, עכ"ל. - בהוספה לספר יסוד יוסף פ' י"ג כתוב דההגבלות על לימוד הקבלה כגון שילמד מפי מקובל ולא מפי כתבים וכו' זה לא נאמר על לימוד ספר הזוהר עיי"ש, וכן אמר הגה"צ רבי שלמה בלוך זצ"ל משם רבו החפץ חיים זצ"ל "שעל לימוד ספר הזוהר, אין שום הגבלה, כי רובו מדרש, והיה החפץ חיים מעורר לכולם שילמדו כל שבת את הזוהר של אותה פרשה, ואפילו לבחורים, עכ"ל. - הגה"ק רבי יצחק אייזיק מקאמארנא זי"ע בספרו **נוצר חסד** (על פרקי אבות פ"ד מ"כ) כותב, וז"ל: וכן יש הרבה שוטים שבורחים מללמוד רזין של מרן האר"י וספר הזוהר אשר הם חיינו, ממש, חיות אדם הישראלי תלוי בספר הזוהר, ולו עמי שומע לי בדור הרע הזה שהמינות גובר, היו לומדים עם תינוק בן תשע שנים ספר הזוהר והתיקונים להגות בו, והיה יראת חטאו קודמת לחכמתו. - בספר אבן שלמה פר"ח סע' כ"ז מהגר"א מוילנא זי"ע כתוב וז"ל: פנימיות התורה הם חיים לפנימיות הגוף שהיא הנפש והחיצוניות לחיצוניות הגוף "והעוסקים ב"סוד" אין יצה"ר יכול להתגרות בהם" עכ"ל. וניתן מכאן להסיק שזה תלוי (כהנ"ל) בקדמת יראת חטאו, לחכמתו.

לפני ביאת המשיח יהיה צירוף גדול

ובענין ביאת משיח בב"א, רציתי לצטט את הכתוב בזוה"ק פרשת נשא (קכ"ד). שבגאולה האחרונה יהיה כביציאת מצרים כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות שכתוב שם "וחמשים" עלו בני ישראל מארץ מצרים, - ודורשים חז"ל, במדרש ובמכילתא וכן ברש"י על הפסוק "וימרו בני" (יחזקאל כ' פסוק ח') שרובם של

לְהַאֲשִׁיחַ את השני זה לא יעזור, בואו נתקן את המעוות לפני שיהיה מאוחר מדי!

אזהרה חמורה!

אם לא ילמדו זוהר בישיבות הקדושות ובכוללים - לא רק שיסגרו את הישיבות, והבחורים ילכו לצבא ח"ו, אלא ח"ו שלא יהיה כמו שהיה בשנת תרע"ד, (כמבואר בהקדמת בית לחם יהודה לרבי יהודה פתייה זצ"ל, ראה ספר אור הזוהר ובעלוני אור הזוהר 185-35), ומיד אחרי זה הייתה מלחמת העולם הראשונה, ואז הזהיר בעל הסולם ולא שמעו בקולו, ואז הגיע מלחמת העולם השנייה השואה רח"ל - המחיר עלה שש מיליון קרבנות רח"ל, ומה שיארע אחר כך כבר לא צריך לכתוב, כי מובן מאליו [עיין בנבואות זכריה יג, סנהדרין קי"א, זוהר שמות ז', תיקוני זוהר כ"א, כח הזוהר חלקים א-ח, עלוני אור הזוהר 210-1 ועוד ועוד], ובצבא יש לנו כבר מחלקי הזוהר הקדוש, שאומרים לחיילים, אם אתם רוצים לחיות, רק זה יציל אתכם, וכולם אפילו אחינו החילונים קוראים כבר ולומדים זוהר הקדוש, והרבה הרבה חזרו על ידי זה ליהדות ולבורא יתברך, והרבה בדרך לחזור, וקצת מהראשי ישיבות עוד לא החליטו מה לעשות, ושמה באמת יחזרו בתשובה, וזה השליחות של שליחי ה' ראשי הממשלה, אתם ברוגז על המקל שלוקה, מי שלח אותו, ולמה שלחו אותו?

ומי שלח בשנת תרע"ד לקחת את כל הצעירים בחורי הישיבה לצבא, ומי הרג אותם? - ומי אשם על הריגתם של ששה מיליון יהודים? - ומה כותב רבי מנחם מענדל בהסכמתו על איפה שלימה?

ואמרו לי "כמה סבא שלך צדק וחבל שלא שמעו לו"!!! (בטוחני שיש אלפים, ששמעו מציאות זו מאבותיהם ויודעים האמת), וכיון שעדיין לא נשתנתה הגישה ללימוד הזוהר הקדוש, חוששני שוב מדבריו הקדוש, ואיני רוצה שההסטוריה-תחזור ח"ו על עצמה ושוב יאמרו "כמה שהוא צדק"!!! וד"ל.

זעקה גדולה ומרה מהגד"צ גאב"ד האלמין שליט"א

גזירת הגיוס - כי לא אמרו ללמוד זוהר
"וּמְרַדְּכִי יָדַע אֶת פֶּלֶא אֲשֶׁר נַעֲשָׂה,
וַיִּקְרַע מְרַדְּכִי אֶת בְּגָדָיו
וַיִּלְבַּשׁ שַׁק וַאֲפֹר, וַיֵּצֵא בְּתוֹךְ הָעִיר וַיִּזְעַק
זַעֲקָה גְדוֹלָה וּמְרָה".

גזירת הגיוס באה, בגלל שלא למדו זוהר הקדוש ופנימיות התורה בישיבות ובכוללים.

הלכנו כבר בחודש אדר וניסן (שהתחיל כל הסיפור) **לראשי הישיבות ודיברנו על הזוהר וחשיבות למנוע את הגזירות, ולא נעננו, זכרו את הסיפור של בעל הסולם לפני השואה** (כמפורט לעיל, ובזוהר הישועה בארוכה) **בואו לא נטעה שנית!**

העיתונים מלאים מינות ואפיקורסות כתוב שם: "הראש ממשלה אשם, פלוני אשם וכו".

הוא לא אשם, הממשלה לא אשמה, הם רק המקל, זה ממש בזבז זמן, להאשים את הממשלה, ולכתוב ולדבר עליהם, זה לא הם. זה אנחנו! [כך מבאר החפץ חיים הרבה פעמים].

בואו ונלמד מאחי יוסף הקדושים - אבל - אשמים אנחנו!

הבחורים ואברכים, ולפני שיסגרו את הישיבות!!!: "אתם הרבנים שלא צועקים ללמוד זוהר הקדוש!!! אתם אשמים על הכל ולא ולא הכנסת ושריה ויועציה!!!"

אבל אשמים אנחנו על אחינו!

מעמיד עליהם מלך קשה כהמן

כתוב שהגאולה לא תהיה עד שבני ישראל יחזרו בתשובה, ואם לא חוזרים מה הוא עושה מעמיד עליהם מלך קשה כהמן והם מוכרחים לחזור, וכך גם כאן העמיד עלינו מלכים קשים כדי שאנו נחזור בתשובה, כך אמר מרן האדמו"ר מבעלזא שליט"א.

נכון, אני גם אשם בכל זה שלא הוכחתי מספיק!!! ולכן אני יוצא בקול חזק וכותב את האמת כמו שכתבתי ב-17 ספרים על הערב רב (310 מראה מקומות 172 מזוהר הקדוש), תלמדו את הספרים ותבינו מי הם האשמים האמיתיים!!! וכפי שמסרו מן השמים, לאחרונה, שעל כל יהודי ללמוד דקה אחת, על כל פנים מזוהר הקדוש.

אנחנו לפני הסוף! כולנו מוכנים ומחכים למשהו גדול, השאלה - מתי?

אזהרה אחרונה מהעולם העליון לפני השואה - תשע"ג - תשע"ה

חובת השעה: לעשות תשובה שלמה, לימוד הזוהר הקדוש, ולהתקרב כמה שיותר לבורא עולם!

הצדיקים מגן עדן זועקים לכל יהודי/ה: "אל תשאירו אותנו פה, תחזרו בתשובה!"

כמו שמסרו לאחרונה מעולם האמת: "אנחנו עצובים, כי אנחנו כולנו בהמתנה לעולם הבא, עדיין אין אף אחד

כי עניות דישראל והגזרות והמלחמות המשסות וההריגות, הוא בעצמו גורם לזה, מפני שלא עוסק בחכמת הקבלה, ובפמליא של מעלה העני חייב על דלותו ושפלותו, ההרוג על הריגתו, כל זה נקרא חטאים שבין אדם לחבירו, אשר גם יוה"כ אין מכפר עליהם, או לנו מיום הדין והתוכחה.

הסכמת רבי מנחם מענכין על איפה עלימה

ומה ישיבו בני נשא על המאמר המבהיל בתיקוני זוהר (תקון ל'): "וי לון דגרמין דיזיל ליה רוחו של משיח מן העולם ולא ישוב לעולם שהם עושים את התורה יבשה ולא רוצים להשתדל בחכמת הקבלה וכו", כמה נפישא חיל של המאמרים הללו שנוקבים ויורדים לפני לפני חדרי לבו של אדם המאמין האמיתי, תסמנה שערותיו ובשרו נעשה חידודין, בהעלותו על ליבו כי עניות דישראל והגזרות והמלחמות המשסות וההריגות הוא בעצמו גורם לזה מפני שלא עוסק בחכמת הקבלה, ובפמליא של מעלה העני חייב על דלותו ושפלותו, ההרוג על הריגתו, כל זה נקרא חטאים שבין אדם לחבירו, אשר גם יום הכיפורים אין מכפר עליהם, או לנו מיום הדין והתוכחה!

קול דמי אחיך צועקים - מי לא שומע את הקול, קול הקורא, ששה מיליון יהודים שצועקים למעלה בשמים על הרבנים שלא רצו ללמוד זוהר הקדוש ולכן הרגו אותם!!!! וכך צווה במר קולו הגה"ק בעל הסולם זצ"ל בסוף הקדמתו להסולם שלו, עיי"ש. - כמו כן אנחנו צועקים עכשיו על כל האדמור"ם, ראשי ישיבות, רבנים, מגידי שיעורים, בעלי דרשנים, שלא צועקים נורא, לפני שיהרגו ח"ו את

ללא צער חבלי משיח

וְכִי אומר משה רבנו עליו השלום לרשב"י זכותו יגן עלינו אמן בזהר הקדוש פְּרַשְׁתָּ נָשָׂא, "בְּהַאי חֲבוּרָא דִּילְךָ דְּאִיהוּ סִפְרֵהּ זִהְרָא יִפְקוּן בֵּיהּ מִן גְּלוּתָא בְּרַחֲמֵי". באור הדברים: בזכות החבור שקלי, ספר הזהר הקדוש, יצאו בני ישראל מן הגלות ברחמים ללא צרות וסורים וְלֹא צֶעַר חֲבָלֵי מְשִׁיחַ!

אבל אלו שלא לומדים את תורת הסוד, אשמים על כל הרציחות ושפיכות דמים של עם ישראל, כמו שהבאנו לעיל את דברי הזוהר, ואלו שלומדים הם המצילים את עם ישראל, ובפרט ילדי צאן קדשים, איזה זכות גדול, ושמחה גדולה בשמים כל רגע ורגע שלומדים זוהר הקדוש.

להביני את הנגלה על ידי הנסתר

עוד רואים מכאן, כמה חיוב גמור הוא ללמוד ולדעת סודות התורה כדי להנצל מן החיצונים, ולכל הפחות לבקש ולרצות לדעת, וזהו בודאי על ידי שבתחילה ילמד כסדר זוהר הקדוש ותטהר נשמתו ותבער בלבו אש אהבת ה', וחשקת לימוד התורה הקדושה, בזה בודאי ירצה לפני אדון כל, ויזכה שייפתחו לפניו שערי החכמה העליונה, ויבין את דברי תורת הנגלה כמבואר בגר"א שאי אפשר להבין תורת הנגלה אם לא לומדים סודות התורה.

אין לו לה' קורת רוח בעולם רק כשעוסקים בו

וידוע מה שכתב מורנו רבי חיים ויטאל זי"ע, מה שאמר הנביא ירמיהו (ד' כ"ד), "וְכָל הַגְּבֻעוֹת הַתְּקַלְקְלוּ אֵלֹהֵי הַבְּחוּרִים

שהגיע לעולם הבא. אין עולם הבא [ראה שער הגמול להרמב"ן סידור עבודת השם דף 319, מאמר העיקרים להרמח"ל]. העולם הבא זה [יהיה] רק שכל עם ישראל יחזור בתשובה. זה רק יהיה כשכל עם ישראל יחיה את התורה".

אמרו לי: "תחזור לשם ותלמד" שמע ישראל... **אבל בעיקר** - שילמדו זוהר, הזוהר הקדוש. **שלא יעזבו את הזוהר לדקה, תן להם שיעסקו בזוהר - דקה, שתי דקות, שלוש דקות, אבל שיעסקו בזוהר - הדקה הזאת יכולה להביא את העולם לשחרור מהסטרא אחרא, דקה אחת. - לכן, הדקה המיוחדת הזאת שקיימת - לתת אותה בכל הכח - אז תבוא הגאולה השלמה.** לצרף את כל הערב רב שקיים בעם ישראל - זה סתם הטפילים שהצטרפו לעם ישראל, אין להם שום חלק, קחו מהם את כל ניצוצות הקדושה" (מתוך שיחה עם הלדיק רבי יוחנן זאנון ז"ל - אחרי מוות קליני, כסלו תשע"ג, הספור נמלא צעלון מס' 196 למס?).

לימוד הזוהר מקדש כמו הקרבנות

כתוב בפרשת תרומה, מכל כלי המקדש המשכן והמזבח ומנורה הטהורה ועוד, וכתוב "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם", היום שאין לנו קרבנות, תורת לימוד הזוהר הקדוש מקדש אותנו כמו הקרבנות בבית המקדש, שכל הגאולה תלויה אך ורק בלימוד הזוהר הקדוש, כמו שאומר השל"ה הקדוש זי"ע, בעשרה מאמרות, מאמר ראשון, וזה לשונו: פֶּשֶׁם שְׁלֹא נִגְאַלוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם עַד שֶׁהִצְרִיף הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְקִדְשָׁם בְּדָם פֶּסַח וּבְדָם מִילָה, כֵּן גִּאֲלָה הַעֲתִידָה לֹא תִהְיֶה הַגְּאֻלָּה עַד שְׂיִזְכּוּ לַתּוֹסֵפוֹת הַקְּדוּשָׁה הַזֹּאת, וְהוּא רִצּוֹן הָאֵל יִתְבָּרַךְ, וְאֲשֶׁרֵי הַזִּקָּה בָּהּ.

ממנו יראו וכן יעשו כל הרבנים ראשי ישיבות ומלמדים ואנשים פשוטים לקבץ הילדים, וללמוד איתם זוהר הקדוש ונחלק להם גם אי"ה מתנות.

קימו וקבלו היהודים להחזיק בלמוד הקדוש הזה

רבינו יוסף חיים, הֵבֵן איש ח'י, (בהקדמת התקונים בְּנֵהוּ), וזה לשונו: מִזְמַן אֲשֶׁר הִצִּיץ וְזָרַח אור יְקֻרֹת של שְׁנֵי מְאוֹרוֹת הַגְּדוֹלִים סֵפֶר הַתְּקוּנִים וְסֵפֶר הַזְהָר קִיְמוּ וְקִבְּלוּ הַיְהוּדִים קֹהֵל עֵדֶת יִשְׂרָאֵל לְהַחֲזִיק בְּלִמּוּד הַקְּדוֹשׁ שֶׁל הַתְּקוּנִים וְהַזְהָר יְחִיד וְרַבִּים מְנַעַר וְעַד זְקֵן, וְהֵגַם דָּאִין לְאֵל יָדָם לְהַשִּׁיג וּלְהִבִּין סוּד אֲמֵרוֹת טְהוֹרוֹת שֶׁבְּסִפְרֵים הַקְּדוּשִׁים הָאֵלֶּה אֵף עַל פִּי כֹן שׁוֹתִים בְּצִמָּא אֶת דְּבָרֵיהֶם וּמִתְּלַהֲבִין בְּקִרְיָאָתָן מֵאֵד מֵאֵד.

ללמוד זוהר ותיקונים וחסידות

וְהַלְלוּמֵד זְקֵן, בְּסוּדוֹת וְרִזִּין דְּאוֹרֵיִתָּא, רִזִּין דְּעֵתִיק יוֹמִין, זְקֵן מְלֵא רַחֲמִים, דּוֹמָה לְדִי כְּתוּבָה עַל גֵּר מְחוּק, שְׂאִינוּ נִחְקֵק כֹּל כֶּף בְּמַחֲוֹ וּמְחַשְׁבֵּתוֹ וְיִכּוֹל לְטַעוֹת בְּהֶם הִרְבֵּה, פִּי נִמְחַק חוֹזֵר כּוֹתֵב וְנִמְחַק. וְכֵן יֵשׁ הִרְבֵּה שׁוֹטִים שְׁבוּרְחִים מִלְּמַד רִזִּין שֶׁל מִרְן הָאֵר"י וְסִפְרֵי הַזְהָר אֲשֶׁר הֵם חֲסִידֵי, וְלוֹ עֲמִי שׁוֹמֵעַ לִי, בְּעֵקֶבּוֹת מְשִׁיחָא אֲשֶׁר הִרְעִי וְהַמִּינּוֹת גּוֹבֵר, הֵיוּ שׁוֹקֵדִין כֹּל יְמֵיהֶם לְלַמֵּד סֵפֶר הַזְהָר וְהַתְּקוּנִים כְּתִבֵי מִרְן בְּלוֹל עִם חֲסִידוֹת וְהַקְּדָמוֹת שֶׁל מִרְן הִרְבֵּ רַבִּי יִשְׂרָאֵל בַּעַל שֵׁם זָכָר צִדִּיק לְבָרְכָה וְהֵיוּ מְבַטְלִין כֹּל הַגְּזֵרוֹת רְעוֹת וְהֵיוּ מְשִׁיכִין שְׁפַע זְאוֹר עַל כֹּל הָעוֹלָמוֹת, כֹּן הַשְּׁפָעוֹת פְּשׁוּטוֹת, בְּנֵי חַיִּי מְזוּנֵי (כְּצִינֵי סְקוּדֵי וְנִחְסֵי חֲחִיק וְיִמְאֵל סִפְרִין מְקוּמְקָה, יוֹזֵר חֲסִיד, פִּקֵּק ד' מִשְׁנֵה כ').

הַתְּלַמִּידִים הַקְּטַנִּים שְׂרוֹאִים אֶת מְלַמְדֵיהֶם שְׂאִינֶם רוֹצִים לְלַמּוֹד זֹה"ק וְתוֹרַת הַסוּד, עַל כֵּן גְּבַעוֹת אֵלוֹ נִתְקַלְקְלוּ וְלִבָּם שָׂרַשׁ פּוֹרָה רֵאשׁ וְלַעֲנָה וְעֵלְתָה בְּהֶם חֲלוּדַת טִיט וְרַפְּשׁ לְכַפֵּר בְּחֻמַּת הָאֲמֹת ... וְאִין סִפְק פִּי לֹא יִהְיֶה לְהֶם חֵלֶק בְּעוֹלָם הַבָּא כְּפּוֹקֵר בּוֹהֵר. וְעוֹד כְּתַב שָׁם, פִּי הַכֹּל תְּלוֹי בְּעַסְק הַחֻמָּה הַזֹּאת, וּמִנִּיעַתְנוּ מִלְּהַתְּעַסֵּק בָּהּ הִיא גּוֹרְמַת אַחוֹר וְעֵכוּב בְּנֵן בֵּית מִקְדָּשֵׁנוּ וְתַפְאֲרַתְנוּ הַמְּקַנָּה וְנִקְרָא "הַדֵּר הַכְּרַמְל", כְּמוֹ שְׂאֵמֵר הַכְּתוּב (שִׁיר הַשִּׁירִים ז ו:): "רֵאשֶׁף עָלֶיךָ כְּפַרְמֶל" ... פִּי אִין לוֹ לְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא קוֹרַת רוּחַ בְּעוֹלָמוֹ, אֵלֶּא כְּאֲשֶׁר עוֹסְקִים בְּחֻמָּה זו.

מיד נגאלים

רוֹאִים שְׂפָדֵי לְזַכּוֹת לִירְאֵת שְׁמַיִם טְהוֹרָה, שְׂיַדַע שְׁפָלוֹת עֲצַמוֹ מְכַרְחִים לְלַמּוֹד זֹהֵר הַקְּדוֹשׁ, וּבְכַף נְצִלִים מִקְלִקוּלִים וּכְפִירוֹת, וְזוֹכִים לְהַפִּיר גְּדֻלוֹת הַבוֹרָא וְתִבְרָךְ שְׁמוֹ, וְכַאֲשֶׁר כֹּל יִשְׂרָאֵל יַעֲסֻקוּ בְּלִמּוּד הַזְהָר הַקְּדוֹשׁ מִיַּד נְגָאִלִים וְנְצִלִים מִחֻבְלֵי מְשִׁיחָ. וְכֹל עֵקֶר בִּיאַת הָאֲדָם לְעוֹלָם הַזֶּה הוּא כְּדֵי שְׂיִלְמַד אֶת הַלְּמּוּד הַקְּדוֹשׁ הַזֶּה.

לא לתת מנוחה לה' עד שיגאלנו

וּבְאֲמַת כְּבֵר הַרְעִיָּא מְהִימָנָא [הוּא מְשִׁיחָ רַבְנוּ ע"ה] מְצוּהָ אוֹתְנוּ לְלַמּוֹד זֹהֵר הַקְּדוֹשׁ וְיִוְקָא, כִּי תוֹרַת הַרְשָׁבִי מְאִיר עַד סוֹף הַדּוֹרוֹת, וְצָרִיךְ לְלַמּוֹד לְלֹא הַפְּסֵק וְלֹא לְתַת מְנוּחָה לְקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַד שְׂיִגָּאֲלָנוּ (זוהר פְּנִיחַס רִיט).

וְלָכֵן אֲשֶׁרֵי חֲלַקְכֶם הִילְדִים הַצְּדִיקִים וּבַחוּרֵי יִשְׂרָאֵל שְׁלוֹמֵדִים זֹהֵר הַקְּדוֹשׁ, וּבוֹדָאֵי שְׁכַל הָעוֹלָם עוֹמֵד עֲלֵיהֶם, הֵאֵם יֵשׁ זְכוֹת יוֹתֵר גְּדוֹל מִזֶּה?

מקטנים עד גדולים חניכים ללמוד זהר הקדוש

התורה נתנה ללמוד וללמד בכדי שכלם יודעים מקטנים עד גדולים דעת השם, וגם מצינו בהרבה ספרי מקבילים שמזהירים על למוד חכמה זו שכל אדם חייב ללמוד אותה (כפי יחסו וזו שני השלבים, טכנית הפקדה, קמ"א).

הלואי לא היו מקלין גדולי הדור בלמוד החכמה הקדושה - והלואי היו מלמדין דרך לתלמידיהם לעסק בחכמה הלזו

ואומר אני, הלואי שלא היו מקלין גדולי הדור בלמוד החכמה הקדושה והלואי היו מלמדין דרך לתלמידיהם לעסק בחכמה הלזו, אזי בודאי לא היה שום הרמת ראש לחכמות החיצוניות והיו כל החכמות נדחים מפניה כמו שנדחה החשך מפני האור. אף שעונותיו גרמו שגם כמה וכמה מצדיקי הדור סגרו את דלתי החכמה בפני פרחי הכהנה ואמרו שלא ילמדו עד שיהיו בעלי מדרגה ורוח הקדש והנה עבור זה נשארו ערמים מן החכמה הקדושה ונתגבר בעוונותינו הרבים חשכות החכמות החיצוניות הכסיל בחשך הולך ובמחנה בימינו "ויאמר אלקים יהי אור" ויאר לנו (מורנו כפי צדי אלימלך מדינו, מעט גנים, ספק א' אית כ').

מי יתן שיתחילו ללמוד עם הצאן קדושים כשהם עדין בני 9-10 שנים, ספר הזהר הקדוש, ויהיה בנדאי הגאולה בקרוב בלי שום חבלי משיח מי יתן ויהיה שיתחילו ללמוד עם הצאן קדושים כשהם עדין בקטנותם בן ט'

בדור הזה שהמינות גובר צריכין ללמוד עם תינוק בן תשעה שנים בספר הזהר והתקונים

ולו עמי שומע לי בדור הזה שהמינות גובר היה לומדין עם תינוק בן תשעה שנים בספר הזהר והתקונים להגות בהם והיה יראת חטאו קודמת לחכמתו ויתקיים. וכך היה וכוש יראת שמים במקום חכמה חיצונית (כפינו הקדוש יחסו חזיק וחיאל ספרו מקומנו, יוצר חסד, ספק ד' משנה כ').

נערים קטנים ילמדו מסוד השם

רבי שמעון בן יוחאי בעצמו אמר, שנערים קטנים ילמדו מסוד השם (אור החיים).

כל אחינו בית ישראל יקבעו ללמוד בספר הזהר הקדוש יחד עשיר ואביון קטן וגדול שם הוא

הכה נקנה כי באפן כזה כל אחינו בית ישראל יקבעו ללמוד בספר הזהר הקדוש יחד עשיר ואביון קטן וגדול שם הוא (הקדמת הכתובים לזהר פנים ג' קכ"ה).

כל ישראל מחיבים ללמוד בספר התורה של רשב"י, אחד גאון, אחד רב גדול, אחד חכם, אחד המון, אחד קטן שהגיע לחנופה

אשר על כן כל ישראל מחיבים ללמוד בספר התורה הזה של רשב"י, אחד גאון, אחד רב גדול, אחד חכם, אחד המון, אחד קטן שהגיע לחנופה, בעתים מזמנים ומכשרים אשר המה מסדירים דבר יום ביומו מראש חדש אלול עד מנחת יום הכפורים נחתם עת עקדת יצחק לקרב הגאולה והיו נצולים מכל פגעים רעים (סמיני הוצר, גן היקד הקדמת המספר).

כל אחד ואחד לפי מעשיו, ולפתע ירים ידו ויראה באצבעו, כולם ירימו עיניהם בפליאה, ויביטו במחזה, אז ישמיע מלך המשיח את קולו ויאמר, בפנותו אצבעו על יהודי מסוים: "בזכותך היגעת, לך יש חלק בגאולת העם". כך יראה על כל יהודי ויהודי שפעל למען ביאתו.

הַלְוָאֵי שנזכה להיות מן הזוכים המאושרים, שהמשיח בכבודו ובעצמו יעיד עלינו – "בזכותך הגעת".

עַל כן, ילדים יקרים, תנו לימוד לשם שמים, הקריבו מדקותיכם עוד ועוד למען השכינה הקדושה, לעשות נחת רוח ליוצרינו, לגרום לפדות נפשנו, ונלך כולנו כאחד יחד לקבל את אור פני מלך המשיח בב"א.

וְי' שְׁנַיִם סֵפֶר הַזְהָר הַקְדוּשׁ... וְהָיוּ בְּיָדָאֵי הַגְּאֻלָּה בְּקֶרֶב בְּלֵי שׁוּם חֲבֵלֵי מְשִׁיחַ. (סֵפֶר סְגֻלַת יִשְׂרָאֵל לְהַגְאֻלֵי הַיְדֵיכָּן רַבֵּי שְׁמַי לִישְׁשִׁיז - מִתְּקַת ז' אֹת כ').

וַעֲלֵ כן אי אפשר לתאר גודל הזכות שיש לכם צאן קדשים בלימוד שמקרב הגאולה, ובפרט שמתחילים בכל בוקר את הלימוד בדף זוהר הקדוש, בשעה זו אתם צאן קדשים, נוטלים את הזכות בידיכם בלימוד הקדוש הזה.

בזכותך הגעת!

התבטא פעם צדיק ואמר: בבוא מלך המשיח, עם ישראל נקבצו ובאו לך, ופליטת העם ששים ושמים. בעת הזו יתבונן מלך המשיח בעיניו הטהורות, יבחן

פרק א'

במסכת חגיגה (דף טו ע"ב): מאיר בני אומר בזמן שאדם מצטער שכינה מה לשון אומרת קלני מראשי קלני מזרועי אם כך הקדוש ברוך הוא מצטער על דמן של רשעים קל וחומר על דמן של צדיקים שנשפך. מכאן אנו רואים שהקב"ה משתתף בצערן של ישראל.

ובמדרש רבה (שמות פרשה ב' פסקה ה'), וז"ל: א"ר ינאי מה התאומים הללו אם חשש אחד בראשו חבירו מרגיש, כן אמר הקב"ה כביכול, (תהלים צא) "עמו אנכי בצרה".

דבר אחר, מהו עמו אנכי בצרה? כשיש להם צרה אינם קוראים אלא להקב"ה, במצרים "ותעל שועתם אל האלהים", בים, "ויצעקו בני ישראל אל ה'", וכאלה רבים ואומר (ישעיה סג) "בכל צרתם לו צר", א"ל הקב"ה למשה אי אתה מרגיש שאני שרוי בצער כשם שישאל שרוים בצער, הוי יודע ממקום שאני מדבר עמך מתוך הקוצים כביכול אני שותף בצערן, עכ"ל.

זוהר ספר שמות (פרשת שמות דף ב' ע"ב)

הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עִם מַלְאָכָיו מַעֲלֶה עִם יִשְׂרָאֵל לְבָבָהּ

רַבִּי שְׁמַעוֹן פְּתַח, (יחזקאל ב') הִיָּה הִיָּה דְבַר ה', הִיָּה הִיָּה פְּעָמִים לְשֵׁם מַה? וְזוֹד יֵשׁ לְשָׂאֵל, אִם יִחְזַקֵּאל הַנְּבִיא נֶאֱמַן הִיָּה, לְמַה גָּלָה כָּל מַה שְּׂרָאָה? מִי שֶׁהַמְּלַךְ מַכְנִיס אוֹתוֹ לְהִיכְלוֹ, יֵשׁ לוֹ לְגַלוֹת סוּדוֹת שְׂרָאָה? אֵלָּא וְדָאֵי שִׁיחְזַקֵּאל הִיָּה נְבִיא נֶאֱמַן, וְכָל מַה 1 שְׂרָאָה הוּא רָאָה בְּאַמּוֹנָה, וּבְרִשׁוֹתָי שֶׁל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הוּא גָּלָה כָּל מַה שְּׂגָלָה, וְהַכֵּל הַצָּרִף.

רַבִּי שְׁמַעוֹן פְּתַח, (יחזקאל ב') הִיָּה הִיָּה דְבַר ה', הִיָּה הִיָּה תְּרִי (דף ב' ע"ג) זְמַנִּי אֲמַאי. וְתוֹ אֵית לְשִׂאָלָה, אִי יִחְזַקֵּאל נְבִיאָה מְהִימְנָא הָוָה, אֲמַאי גְּלִי כָּל מַה דְּחָמָא, מֵאֵן דְּמַלְכָּא אַעִיל לִיָּה בְּהִיכְלִיָּה אֵית לִיָּה לְגַלְיָה רְזִין דְּחָמִי. אֵלָּא וְדָאֵי יִחְזַקֵּאל נְבִיאָה מְהִימְנָא הָוָה, וְכָל מַה דְּחָמָא בְּמַהִימְנוּתָא אִיְהוּ, וּבְרִשׁוֹתָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא גְּלִי כָּל מַה דְּגַלִּי, וְכָלָא אֲצַמְרִיף.

זְהוּ צַעַר שְׁלָם, וְעַל זֶה צָרִיף לְבָבוֹת

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, מֵאֵן דְּרַגִּיל לְמַסְבֵּל צַעְרָא אַף עַל גַּב דְּאִתִּי לְפּוּם

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, מִי שְׂרַגִּיל לְסַבֵּל צַעַר, אַף עַל גַּב שְׂבָא לְפִי שְׁעָה

צער, סובל משאו ולא חושש. אבל מי שלא רגיל בצער, וכל ימיו היה בתפנוקים ועדוניהם, ובא לו צער - זהו צער שלם, ועל זה צריך לבכות.

כף ישראל, כפי שירדו למצרים היו רגילים בצער, שהרי כל ימי אותו אביהם הצדיק היו בצער, ולכן סבלו את הגלות כראוי. אבל גלות בבל היא היתה צער שלם, אותו הצער שעליונים ותחתונים בכו עליו.

על נהרות בבל שם ישבנו

עליונים, שכתוב (שעיה לג) הן אראלם צעקו חוצה וגו'. תחתונים, שכתוב (תהלים קלז) על נהרות בבל שם ישבנו וגו', וכלם בכו על גלות בבל. מה הטעם? כי היו בתפנוקי מלכים, שכתוב (איכה ד) בני ציון היקרים וגו'.

יש שגורסים ששנינו, אמר רבי יצחק, מהו שכתוב (ירמיה ט) על ההרים אשא בכי ונהי? אלא אלה הם הרים רמים של העולמים. ומי הם אותם הרים רמים? אלו בני ציון היקרים המסלאים בפז ועכשו היו יורדים לגלות עם רחמים על צוארם, וידיהם מהדקות לאחור. וכאשר (נכנסו) לגלות בבל, חשבו שאין להם קיום לעולמים, שהרי הקדוש ברוך הוא עזב אותם, ולא ישגיח בהם לעולמים.

שעתא צערא, סביל מטלנוי, ולא חייש, אבל מאן דלא רגיל בצער, והוה כל יומי בתפנוקין ועידוניהן, ואתי ליה צערא, דא איהו צערא שלים, ועל דא אצטריך למבכי.

כף ישראל, כד נחתו למצרים, רגילין בצערא הוה, דהא כל יומי דההוא זכאה אבוהון בצערא הוה, ועל דא סבלו גלותא כדקא יאות. אבל גלותא דבבל ההוא הוה צערא שלים, ההוא הוה צערא דעלאין ותתאין בכאן עליה.

עלאין: דכתיב, (ישעיה לג) הן אראלם צעקו חוצה וגו'. תתאין: דכתיב, (תהלים קלז) על נהרות בבל שם ישבנו וגו' בלהון בכו על גלותא דבבל. מאי טעמא. בגין דהוה בתפנוקי מלכין דכתיב, (איכה ד) בני ציון היקרים וגו'.

אית דגרסי דתנן אמר רבי יצחק, מאי דכתיב, (ירמיה ט) על ההרים אשא בכי ונהי. אלא, אלין אינון טוריאי רמאי דעלמין. ומאן אינון טוריאי רמאי, אינון בני ציון היקרים המסלאים בפז והשתא הוה נחתין בגלותא, בריחיא על קדליהון ויריהון מהדקן לאחורא. וכד עאלו בגלותא בבבל, חשיבו דהא לית להו קיומא לעלמין, דהא קודשא בריך הוא שביק לון, ולא ישגח בהון לעלמין.

למענכם שלחתי בבִּלָּה

וְתַנִּינֵן, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בַּהֲהִיא שְׁעֵתָא קָרָא קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא לְכָל פְּמִלְיָא דִּילֵיהּ, וְכָל רְתִיבִין קוּדִישִׁין, וְכָל חִילֵיהּ וּמְשַׁרְיִיתֵיהּ, וְרַבְרַבְנֵין, וְכָל חִילָא דְשְׁמַיָא, וְאָמַר לוֹן, מָה אַתּוֹן עֲבַדִּין הָכָא, וּמָה בְּנֵי רְחִימָאֵי בְּגִלוּתָא דְבְבָל, וְאַתּוֹן הָכָא, קוּמוּ חוּתוּ בְּלִכּוּן לְבְבָל, וְאַנָּא עִמְכוּן. הֲדָא הוּא דְכַתִּיב, (ישעיה מ"ג) כֹּה אָמַר ה' לְמַעַנְכֶם שְׁלַחְתִּי בְבִלְהָ וְגו'. לְמַעַנְכֶם שְׁלַחְתִּי בְבִלְהָ - זֶה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְהוֹרְדְתִי בְּרִיחִים כָּל־עַם - אֵלֶּה כָּל הַמְּרַכְּבוֹת וְהַמְּחַנּוֹת הָעֲלִיזִים.

וְתַנִּינֵן, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בַּהֲהִיא שְׁעֵתָא קָרָא קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא לְכָל פְּמִלְיָא דִּילֵיהּ, וְכָל רְתִיבִין קוּדִישִׁין, וְכָל חִילֵיהּ וּמְשַׁרְיִיתֵיהּ, וְרַבְרַבְנֵין, וְכָל חִילָא דְשְׁמַיָא, וְאָמַר לוֹן, מָה אַתּוֹן עֲבַדִּין הָכָא, וּמָה בְּנֵי רְחִימָאֵי בְּגִלוּתָא דְבְבָל, וְאַתּוֹן הָכָא, קוּמוּ חוּתוּ בְּלִכּוּן לְבְבָל, וְאַנָּא עִמְכוּן. הֲדָא הוּא דְכַתִּיב, (ישעיה מ"ג) כֹּה אָמַר ה' לְמַעַנְכֶם שְׁלַחְתִּי בְבִלְהָ וְגו'. לְמַעַנְכֶם שְׁלַחְתִּי בְבִלְהָ, דָּא קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא. וְהוֹרְדְתִי בְּרִיחִים כּוּלָם, אֵלִין כָּל רְתִיבִין וּמְשַׁרְיִין עֲלָאִין.

כְּשִׁירְדוּ לְבְבָל, נִפְתְּחוּ הַשְּׁמַיִם, וְשָׂרְתָה נְבוּאָה קְדוּשָׁה עַל יְחֻזְקָא, וְרָאָה כָּל מָה שְׂרָאָה, וְאָמַר לָהֶם לְיִשְׂרָאֵל: הֲרִי אֲדוֹנְכֶם כָּאֵן, וְכָל חִילוֹת הַשְּׁמַיִם וּמְרַכְּבוֹתֵינוּ שְׂבָאוּ לְדוֹר בִּינֵיכֶם. לֹא הָאֲמִינוּ לוֹ, עַד שֶׁהֶצְטַרְךְ לְגַלוֹת כָּל מָה שְׂרָאָה, וְאָרָא כָּן, וְאָרָא כָּן. וְאִם גְּלָה יוֹתֵר - כָּל מָה שֶׁגְּלָה הֶצְרַךְ. כִּיֵּן שְׂרָאוּ כָּן יִשְׂרָאֵל, שְׂמַחוּ. וְכִשְׁשָׁמְעוּ דְבָרִים מִפִּי יְחֻזְקָא, לֹא חִשְׁשׁוּ עַל גְּלוּתָם כְּלָל, שֶׁהֲרִי יָדְעוּ שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא עֲזַב אוֹתָם, וְכָל מָה שֶׁגְּלָה - גְּלָה בְּרִשׁוֹת.

כְּשִׁירְדוּ לְבְבָל, אֲתַפְתְּחוּ שְׁמַיָא, וְשָׂרְתַת רִיחַ נְבוּאָה קוּדִישָׁא עַל יְחֻזְקָא, וְחָמָא כָּל מָה דְחָמָא, וְאָמַר לוֹן לְיִשְׂרָאֵל, הָא מְאִרִּיכוּן הָכָא, וְכָל חִילֵי שְׁמַיָא וְרְתִיבֵינוּ, דְאַתּוּן לְמִידַר בִּינִיכוּן. לֹא הִימְנִיחוּ, עַד דְאַצְטְרִיד לְגַלְאָה כָּל מָה דְחָמָא, וְאָרָא כָּן, וְאָרָא כָּן. וְאִי גְלִי יִתִּיר, מָה דְגְלִי בְּלֹא אֲצְטְרִיד. כִּיֵּן דְחָמוּ יִשְׂרָאֵל כָּן, חֲדוּ. וְכַד שְׁמַעוּ מִלִּין מִפּוּמֵיהּ דִּיחֻזְקָא, לֹא חִישְׁשׁוּ עַל גְּלוּתָהוֹן כְּלָל, דְהָא יָדְעוּ דְקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא לֹא שְׂבִיק לוֹן. וְכָל מָה דְגְלִי בְּרִשׁוֹתָא גְלִי.

בְּכָל מְקוֹם שֶׁגָּלוּ יִשְׂרָאֵל, שֵׁם הַשְּׂכִינָה גִלְתָּה עִמָּהֶם

וְתַנִּינֵן בְּכָל אֲתַר דִּישְׂרָאֵל גָּלוּ, תִּמְן **וְשִׁנִּינוּ**, בְּכָל מְקוֹם שֶׁגָּלוּ יִשְׂרָאֵל, שֵׁם

השכינה גלתה עמהם. וכאן בגלות מצרים מה פתוב? ואלה שמות בני ישראל וגו'. כיון שפתוב בני ישראל, מה זה את יעקב? הבאים אתו הצטרף לומר! אלא, אלה שמות בני ישראל, הם אותם מרכבות ומחנות עליונים שיִרדו עם יעקב עם השכינה לגלות מצרים. ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה את יעקב איש וביתו באו.

שכינתא גלתה עמהון, והכא בגלותא דמצרים מה פתיב, ואלה שמות בני ישראל וגו'. כיון דכתיב בני ישראל, מהו את יעקב, הבאים אתו אצטרף למימר. אלא, אלה שמות בני ישראל אינון רתיבין ומשריין עלאין, דנחתו עם יעקב, בהדי שכינתא, בגלותא דמצרים (שמות ט') ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה את יעקב איש וביתו באו.

כל אחד מהם הכניס רצון לבו באהבה גדולה למסר נפשו על קדשת השם ותברך

יש שגורסים: ואמר רבי שמעון באותה שעה שמחו ישראל שמחה שלמה בגלל סיוע הקדוש ברוך הוא שהיה עמהם, וכל אחד מהם הכניס רצון לבו באהבה גדולה למסר נפשו על קדשת השם ותברך, ומשום כך גילה יחזקאל כל מה שגלה.

[לישנא אחריןא] ואמר רבי שמעון ביה שעתא חדו ישראל חדותא שלימתא בסיעתא דמאריהון דהוה עמהון וכל חד מנייהו עאל רעותא דלביה ברחימותא סגיא למיסר נפשיה על קדושתא דמאריהון ובגין כך גלי יחזקאל כל מה דגלי.

פרק ב'

(זוהר דברים - האדרא זוטא קדישא (דף רח"צ ע"א)

הקדוש ברוך הוא לא הסיר אהבתו מישראל, שבכל מקום שהם

למדנו, רבי יהודה אומר, בכמה מקומות הסתכלתי שהקדוש ברוך הוא לא הסיר אהבתו מהם מישראל, שבכל מקום שהם היו, הקדוש ברוך הוא ביניהם, שכתוב (ויקרא כו) לא מאסתיים ולא געלתיים לכלתם להפר בריתי אתם. אתם דוקא, ביניהם עמהם, לא סר מהם לעולמים.

תניא רבי יהודה אומר, בכמה אתרי אסתכלנא, דקודשא בריך הוא לא אעדי (דף רח"צ ע"א) רחמונתא מנייהו דישראל, דבכל אתר דאינון הו, קודשא בריך הוא ביניהו. דבתיב, (ויקרא כו) לא מאסתיים ולא געלתיים לכלותם להפר בריתי אתם. דייקא אתם, ביניהו עמהון לא אעדי מנייהו לעלמין.

עמו אנכי בצרה

רבי יצחק היה אזיל בארחה, ופגע ביה רבי חייא, אמר לו, רואה אני (אותם) בפניך שהרי במדור של השכינה מקומך. מהו שכתוב (שמות ג) וארד להצילו מיד מצרים? וארד? ארד היה צריך לו! וארד - בראשונה. מתי? כאשר ירד יעקב למצרים. ולמה? להצילו מיד מצרים. שאם לא היה ביניהם, לא יכולים לסבל הגלות, כמו שזאמר (תהלים צא) עמו אנכי בצרה אחלצהו ואכבדהו.

רבי יצחק היה אזיל בארחה, ופגע ביה רבי חייא, אמר ליה חמינא (לכו) באנפך, דהא במדורא דשכינתא מדורך. מאי כתיב (שמות ג) וארד להצילו מיד מצרים. וארד, ארד מבעי ליה. וארד בקדמיתא. אימתי. כד נחת יעקב למצרים. ולמה. להצילו מיד מצרים. דאלמלא לא היה ביניהו, לא יכלין למסבל גלותא. כמה דאת אמר (תהלים צא) עמו אנכי בצרה אחלצהו ואכבדהו.

כף מקום שחכמי הדור הולכים, הקדוש ברוך הוא הולך עמהם

אמר לו, ודאי בכל מקום שישראל נמצאים, הקדוש ברוך הוא

אמר ליה, ודאי בכל אתר דישראל שריון, קודשא בריך הוא

ביניהם. וְכַל מְקוֹם שְׁחֻמֵי הַדּוֹר הוֹלְכִים, הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הוֹלֵךְ עִמָּהֶם, שְׁפָתוֹב (שם) כִּי מִלְאָכֵיו יִצְוֶה לָךְ וְגו'.

מִנְיָן לְנוֹ? שְׁפָתוֹב (בראשית לב) וַיַּעֲקֹב הַלֵּךְ לְדַרְכּוֹ וְגו', וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב כֹּאֲשֶׁר רָאִים מַחְנֶה אֱלֹהִים זֶה. עָתָה נִשְׁתַּתֵּף כֹּאֲחֵד וְנִלְךָ בְּדַרְךְ, שְׁהֲרִי יִדְעֵתִי שְׁלִמְקוֹם אֶחָד אָנוּ הוֹלְכִים, לְקַבֵּל פְּנֵי שְׂכִינָה. אָמַר לוֹ, בּוֹדְאִי. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, לְמַדְנִי, שְׁלוּחֵי מִצְוֶה אֵינָן נִזְוָקִין, לֹא בְּהִלְכָתָן וְלֹא בְּחִזְרָתָן. וְאֲנַחְנוּ לְהִרְאוֹת לְפָנֵי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אָנוּ הוֹלְכִים, וְלֹא יִרְאִים.

בִּינֵיהוּ. וְכַל אֶתְר דְּחֻכְמֵי דְרָא אֲזֵלִין, קוֹדֶשָׁא בְרִיךְ הוּא אֲזֵיל עִמָּהוֹן, דְּכְתִיב, (שם) כִּי מִלְאָכֵיו יִצְוֶה לָךְ וְגו'. מִנְיָן דְּכְתִיב, (בראשית לב) וַיַּעֲקֹב הַלֵּךְ לְדַרְכּוֹ וְגו', וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב כֹּאֲשֶׁר רָאִים מַחְנֶה אֱלֹהִים זֶה. הִשְׁתַּא נִשְׁתַּתֵּף כְּחֵדָא, וְנִזְוִיל בְּאַרְחָא, דְּהָא יִדְעֵנָא דְלֵאֲתֵר חַד אֲזֵלִין, לְקַבֵּלֵא אֲנַפּוּי דְשְׂכִינְתָא. אָמַר לֵיהּ, וְדֵאִי. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, תְּנִינָה שְׁלוּחֵי מִצְוֶה אֵינָן נִזְוָקִין, לֹא בְּהִלְכָתָן וְלֹא בְּחִזְרָתָן. וְאֲנָן לֵאֲתַחְזֵאָה קַמֵּי קוֹדֶשָׁא בְרִיךְ הוּא אֲזֵלִין, וְלֹא דְחִלְנָא.

זוהר ויקרא (פרשת אחרי מות דף ט"ו ע"ב)

בְּזִמְן שִׁישְׁרָאֵל נִמְצְאוּ בְּגָלוֹת בְּבַל, הַשְׂכִּינָה שָׂרְתָה בִּינֵיהֶם

תְּאֵנָא, (ויקרא טו) וְכַל אֲדָם לֹא יִהְיֶה בְּאֶהָל מוֹעֵד, רַבִּי יִצְחָק פָּתַח, (ויקרא טו) וְזִכְרָתִי אֶת בְּרִיתִי יַעֲקֹב וְאָף אֶת בְּרִיתִי יִצְחָק וְגו', וְהַפְּסוֹק הַזֶּה פְּרָשׁוּהוּ. בֹּא וְרֵא, בְּשַׁעַר שִׁישְׁרָאֵל בְּגָלוֹת, כְּבִיכּוֹל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עִמָּהֶם בְּגָלוֹת, שְׁהֲרִי הַשְׂכִּינָה לֹא זָזָה מֵהֶם לְעוֹלָמִים. בֹּא רֵא, בְּזִמְן שִׁישְׁרָאֵל נִמְצְאוּ בְּגָלוֹת בְּבַל, הַשְׂכִּינָה שָׂרְתָה בִּינֵיהֶם וְשָׁבָה עִמָּהֶם מִן הַגָּלוֹת, וּבִזְכוּת אוֹתָם הִצְדִּיקִים שֶׁנִּשְׁאַרוּ בְּאַרְץ, שָׂרְתָה בְּאַרְץ וְלֹא זָזָה מֵהֶם לְעוֹלָמִים. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, שְׁחִזְרָה הַגְּבִירָה עִם הַמְּלָךְ, וְחִזַּר הַכֹּל בְּסַעֲוֹדַת הַשְּׂמֵחָה שֶׁל הַמְּלָךְ, מִשּׁוּם

וְכַל אֲדָם לֹא יִהְיֶה בְּאֶהָל מוֹעֵד, רַבִּי יִצְחָק פָּתַח, (ויקרא טו) וְזִכְרָתִי אֶת בְּרִיתִי יַעֲקֹב וְאָף אֶת בְּרִיתִי יִצְחָק וְגו', וְהָאִי קָרָא אוֹקְמוּהָ. תָּא חֲזִי, בְּשַׁעַר דִּישְׁרָאֵל בְּגָלוֹתָא, כְּבִיכּוֹל קוֹדֶשָׁא בְרִיךְ הוּא עִמָּהוֹן בְּגָלוֹתָא, דְּהָא שְׂכִינְתָא לֹא אֲתַעֲדִי מִנֵּיהוּ לְעֵלְמִין. תָּא חֲזִי, בְּזִמְנָא דִּישְׁרָאֵל אֲשַׁתְּכַחוּ בְּגָלוֹתָא דְּבַבְל, שְׂכִינְתָא בִּינֵיהוּ שְׂרִיא, וְתֵאבְת עִמָּהוֹן מִן גָּלוֹתָא. וּבִזְכוּת אֵינּוֹן צִדִּיקֵיָא (דף ט"ו ע"ב) דְּאֲשַׁתְּרוּ בְּאַרְעָא, שְׂאֲרַת בְּאַרְעָא, וְלֹא אַעֲדִי מִנֵּיהוּ לְעֵלְמִין. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, דְּאֲתַהֲדַרְת מִטְרוּנֵיָא בְּמִלְכָא, וְאֲתַהֲדַר כֹּלָא בְּהַלּוּלָא

דמִלְפָא, בְּגִין כִּד אַקְרוּן אַנְשֵי כְּנַסַּת הַגְּדוּלָה, כְּנַסַּת הַגְּדוּלָה, כְּנַסַּת הַגְּדוּלָה וְדַאי.

אם הם צדיקים - הקדוש ברוך הוא מקדים לרחם עליהם

לְמִדְנֹו, בְּכֹל זְמַן שִׁישְׂרָאֵל בְּגִלוּת, אִם הֵם צַדִּיקִים - הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְקַדֵּים לְרַחֵם עֲלֵיהֶם וְלַהּוֹצִיאֵם מִהַגְּלוּת, וְאִם הֵם אֵינִים צַדִּיקִים - הוּא מְעַכֵּב אוֹתָם בְּגִלוּת עַד אוֹתוֹ זְמַן שְׂנַגְזָר. וְכִשְׂמַגִּיעַ הַזְּמַן וְהֵם אֵינִים רְאוּיִים - הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְשַׁגְּחִים עַל כְּבוֹד שְׁמוֹ, וְאֵינוֹ שׁוֹכֵחַ אוֹתָם בְּגִלוּת. זֶהוּ שְׁפָתוֹב וְזִכְרָתִי אֶת בְּרִיתִי יַעֲקֹב וְגו'. אֵלֹו הָאֲבוֹת שֶׁל הַכֹּל, סוּד הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ.

הַתַּאנָּא, בְּכֹל זְמַנָּא דִּישְׂרָאֵל בְּגִלוּתָא, אִי אֵינִין זַכָּאִין, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אַקְדִּים לְרַחֵמָא עֲלֵיהוּ, וְלֹאֲפַקָא לֹון מְגִלוּתָא. וְאִי אֵינִין לָא זַכָּאִין, מְעַכֵּב לֹון בְּגִלוּתָא, עַד הֵהוּא זְמַנָּא דְאַתְגַּזָּר. וְכִד מְטָא זְמַנָּא, וְאֵינִין לָא אַתְחַזְיִין, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲשַׁגַּח לִיקְרָא דְשְׁמִיהּ, וְלֹא אַנְשֵי לְהוּ בְּגִלוּתָא, הִדָּא הוּא דְכְּתִיב וְזִכְרָתִי אֶת בְּרִיתִי יַעֲקֹב וְגו'. אֵלִין אַבְהֵן דְכָלְא, רְוָא דְשְׁמָא קִדְשָׁא.

זוהר חדש (מדרש רות דף צ"ח ע"ב)

עיר קטנה - זו כְּנַסַּת יִשְׂרָאֵל

אָמַר רַבִּי בּוּן, אוֹתוֹ הַתִּינּוֹק שֶׁהָיָה יוֹשֵׁב אַצְלוֹנוּ, מַה אָמַר בְּפִסּוּק הַזֶּה? אֵלֶּא כִּף פֶּתַח: עִיר קֶטְנָה - זוֹ כְּנַסַּת יִשְׂרָאֵל, שְׂנַקְרָאת עִיר הַקְּדֵשׁ, קָרְיָה קְדוֹשָׁה אֵל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. כְּמוֹ שְׂאֲמַרְנוּ (שִׁיר הַשִּׁירִים ח) אַחֹות לָנוּ קֶטְנָה, שְׂנַאֲמַר (בְּרַאשִׁית כט) וְשֵׁם הַקֶּטְנָה רַחֵל. וְאַנְשֵׁים בָּהּ מְעַט - אֵלֹו הָאֲבוֹת.

אָמַר רַבִּי בּוּן, הֵהוּא יוֹנָקָא דְהוּהּ יְתִיב לְגַבֵּן, מַאי אָמַר בְּהַאי קְרָא. אֵלֶּא הִכִּי פֶתַח, עִיר קֶטְנָה, זוֹ כְּנַסַּת יִשְׂרָאֵל, שְׂנַקְרָאת עִיר הַקְּדֵשׁ, קָרְיָה קִדְשָׁא לְגַבֵּי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. קֶטְנָה, כְּדָבָר אַחֵר, (ספ"ט ח) אַחֹות לָנוּ קֶטְנָה. שְׂנַאֲמַר (בְּרַאשִׁית כט) וְשֵׁם הַקֶּטְנָה רַחֵל. וְאַנְשֵׁים בָּהּ מְעַט, אֵלֹו הָאֲב וְת.

בָּא אָדָם הָרֵאשׁוֹן, יְרַדָּה עִמּוֹ שְׂכִינָה, וְיִשְׂרָתָה בְּתוֹכוֹ

בָּא אָדָם הָרֵאשׁוֹן - יְרַדָּה עִמּוֹ שְׂכִינָה וְיִשְׂרָתָה בְּתוֹכוֹ. חֲטָא אָדָם

בָּא אָדָם הָרֵאשׁוֹן, יְרַדָּה עִמּוֹ שְׂכִינָה, וְיִשְׂרָתָה בְּתוֹכוֹ. חֲטָא אָדָם

הראשון, ונסתלקה ממנו. בא נח, והורידה לארץ. חטאו דור המבול, ונסתלקה מן העולם. בא אברהם, והורידה. באו אנשי סדום, ונסתלקה. לפיכך ואנשים בה מעט להתקיים עמה בעולם. זמן מועט היו, ולא נתקיימו בה הרבה.

ובא אליה מלך גדול וסבב אתה - זה פלוני. ומצא בה איש מספן חכם - זה יעקב. שבמספנות היה בזמן שחטאו בניו ביוסף, ונמנע השפע ממנו, ונפחדה הגבירה ממנו. ומלט הוא את העיר בחכמתו - זה משה. מהו וסבב אתה? שמתעסק פלוני שיחטאו ישראל בגלות, בשביל להתעכב הגבירה בגלות, שכתוב (תהלים צא) עמו אנכי וגוי'.

הראשון, ונסתלקה ממנו. בא נח, והורידה לארץ. חטאו דור המבול, ונסתלקה מן העולם. בא אברהם, והורידה. באו אנשי סדום, ונסתלקה. לפיכך ואנשים בה מעט להתקיים עמה בעולם. זמן מועט היו, ולא נתקיימו בה הרבה.

ובא אליה מלך גדול וסבב אתה, דא פלוני. ומצא בה איש מספן חכם, דא יעקב, שבמספנות היה בזמן שחטאו בניו ביוסף, ונמנע השפע ממנו, ונתפרשה מטרוניתא ממנו. ומלט הוא את העיר בחכמתו, דא משה. מהו וסבב אותה. שמתעסק פלוני שיחטאו ישראל בגלות, בשביל להתעכב המטרוניתא בגלות, דכתיב (תהלים 65) עמו אנכי וגוי'.

איש מספן - זה משיח בן דוד

דבר אחר, (קהלת ט) עיר קטנה - זו ציון. ואנשים בה מעט - אלו ששתי ימי בראשית. ובא אליה מלך גדול וסבב אתה - זה פלוני. ומצא בה איש מספן - זה משיח בן דוד, שנאמר בו (זכריה ט) עני ורכב על חמור, ונאמר (ישעיה נז) הצדיק אבד. כל זמן שלא יבא עליו השפע. ועליו נאמר (שם יט) ונהר יחרב ויבש.

דבר אחר, (קהלת ט) עיר קטנה, דא ציון. ואנשים בה מעט, אלו ששתי ימי בראשית. ובא אליה מלך גדול וסבב אותה, דא פלוני. ומצא בה איש מספן, דא משיח בן דוד. שנאמר בו, (זכריה ט) עני ורכב על חמור ונאמר (ישעיה נז) הצדיק אבד. כל זמן שלא יבא עליו השפע. ועליו נאמר, (שם יט) ונהר יחרב ויבש.

חכם - זה משיח בן דוד

חמור, דא סמא"ל. חכם - זה משיח בן דוד. ועליו נאמר ומלט הוא

חמור, דא סמא"ל. חכם, דא משיח בן דוד. ועליו

נֵאמֵר, וּמִלֵּט הוּא אֶת הָעִיר בְּחֻמְתָּו. שִׁיְהִיהַּ גּוֹאֵל מְשִׁיחַ
בְּחֻמְתָּו. שִׁיְהִיהַּ גּוֹאֵל מְשִׁיחַ בֶּן אֶפְרַיִם, וְזוּהִי הַגְּאֻלָּה מִלְּמַעְלָה.
אֶפְרַיִם, וְדָא הוּא פְּרוּקָא מִלְּעֵילָא.

פרק ג

שער הכוונות - ענין בין המצרים

והיא "טדה"ד", "ובהויה" של "אתה גבור" תכוין שתאיר "הויה" זו אל תמורתה היוצאת בחילוף אותיות שלאחריו והיא "כוז"ו" "ובהויה" ג' שב"אתה קדוש" תכוין שתאיר זו "ההויה" אל תמורתה בא"ב - דא"ת ב"ש, והיא "מצפ"ץ" והנה ג' שמות הנזכרים: טדה"ד וכוז"ו ומצפ"ץ, הם בגימטריה שי"ן עם הכולל:

ובברכת "רצה" תכוין כי מלת רצה היא בגימטריה אלקים דמילוי ההין, כי רצה הם אותיות צרה, והוא סוד ועת צרה היא ליעקב וממנה יושע, שהוא שם אלקים דההין. וזהו סוד בין המצרים, כי מן השם הנזכר שהוא דין יוצאות בימים האלו הצרות.

גם תוסיף שם אדני עם רצה של אלקים הנזכר, ויהיו בגימטריה שי"ן, ותכוין כי ב' בתי דינין אלו שהם אלקים ואדני, שהם סוד בין המצרים, ב' מצרים העולים בגימטריה שי"ן, יתמתקו על ידי ג' השמות הראשונים שנתכוננו בהם בג' ברכות הא', והם טדה"ד כוז"ו ומצפ"ץ העולים בגימטריה שי"ן כנזכר, ועל ידי כן אותיות צרה יתהפכו לרחמים, ויהיו רצה ה' אלקינו.

ובברכת שים שלום באותם ב' שינין שבראשי תיבות של שים שלום, תכוין אל ב' השינין הנ"ל, גם התיבות עצמם של שים שלום שניהם יחד עולות בגימטריה שי"ן, שי"ן הנזכר ועוד יתירים ו' כנגד ו' שמות הנזכר, והם שם יהו"ה וג' תמורות, והם טדה"ד כוז"ו ומצפ"ץ ושם אלקים ושם אדני".

מנהג טוב וכשר הוא מאד לכל בעל נפש לשבת באבלות אחר חצי היום בכל אלו הימים

ענין בין המצרים: והם כ"א ימים שבין י"ז לתמוז עד תשעה באב, מנהג טוב וכשר הוא מאד לכל בעל נפש לשבת באבלות אחר חצי היום בכל אלו הימים, ולבכות בכיה ממש על חורבן הבית, וטעם היות זה אחר חצות היום, הוא כי אז הוא התעוררות הדינין בסוד כי ינטו צללי ערב אשר לסבה זו נשרף ההיכל אחר חצי היום, ודבר זה עושה תועלת גדולה בנפש האדם, וענין חצות הלילה אין צורך להזכירו, כי אפילו בכל שאר הלילות צריך להתאבל על החורבן, ומכל שכן בלילות בין המצרים שצריך להוסיף בכיה, ועליו נאמר "שמחו את ירושלם כו' כל המתאבלים עליה".

גם צריך לזוהר להמנע מלאכול פרי חדש ומלבוש לבוש חדש

גם צריך לזוהר ולהמנע מלאכול בימים ההם, שום פרי חדש ושלא ללבוש שום לבוש חדש, כדי שלא יצטרך לברך עליו ברכת שהחיינו, וכמו שנזכר ענין זה בספרי הפוסקים האחרונים, וענין זה נוהג בשבתות ובראש חודש אב:

כוונות המיוחדות לימי בין המצרים

גם צריך לכוין כונות אלו בעמידה בכל הימים ההם: הנה בברכת אבות באותה "ההויה" הא' תכוין שתאיר זו "ההויה" אל תמורתה היוצאת בחילוף אותיות שלפניה

פרק ד' ענין ט' באב

נחמה בזמן מנחה

בחרב האויבים, ובראותם שהציתום אש בהיכל לעת ערב שהוא זמן המנחה, אז אמרו מזמור ושמחו שמחה גדולה, וקבלו נחמה, כי אם ח"ו לא היה הקב"ה משליך חמתו על העצים ועל האבנים, לא היתה תקומה לשונאי ישראל. וכמו שאמרו חז"ל, כלה את חמתו ויצת אש בציון. ונמצא כי לעת מנחת ערב שהציתו אש בהיכל, אז אמרו ישראל מזמור, וקבלו נחמה על צרתם, אם כן, המנהג הנזכר הוא טוב ונכון.

מה שנהגו ביום ט' באב במנחה, לומר פסוקים של נחמות, וגם לקום ולשבת על הספסלים למעלה, ואדרבא נראה מן התלמוד בבלי כי לעת ערב הציתו אש בהיכל ביום ט' באב ונשרף בעת המנחה, וכפי זה היה ראוי להחמיר במנחה יותר מבשחרית.

וַיִּלְעָדֵד ששמעתי גם כן ממורי ז"ל טעם אחר, והוא כי אז במנחת ט' באב נולד המשיח הנקרא מנחם, כנזכר במדרש איכה רבתי.

אב"ל הענין יובן במה שדרשו בגמרא על פסוק "מזמור לאסף אלקים באו גוים" כו', והקשו מזמור? קינה מבעי ליה! ותירצו, כי בתחילה התחילו האויבים להרוג את בני ישראל, ואז חשבו ישראל שלא יהיה ח"ו תקומה למפלתם ויכלו ח"ו

99 הפליאה - ד"ה ויאמר אל האשה אף כי אמר אלהים:

ומאותו השנה שאמר לי עד הר"ן, תת"ך שנים, ואמרתי אני לאבי ז"ל י"ר שלא אראנו ואמר אמן בני.

וְלֹאֲדָם אָמַר כִּי שִׁמְעַת לְקוֹל אִשְׁתְּךָ

אב"ל אומר לך רבי כי מעולם לא בכיתי ולא נתעצבתי רק בזמן שראיתי "ולאדם אמר כי שמעת לקול אשתך" זרק"א באדם וסגו"ל באשה, כי אמרתי לאבי ז"ל מהו זה התימא, ואמר לי נזרקה מבעלה ונעשית סגולה לפחד, ואמרתי לו עד מתי, ואמר לי שתוק, זלגו עיני בדמעות, כי בן ד' שנים הייתי, ואמר לי אל תדאג, כי ראה האיחור עד ויעש ה' אלהים לאדם ולאשתו כתנות עור וילבישם, דרג"א באדם ותבי"ר באשה לחזור בבעלה, ואמרתי לו אם רחוק הוא הדבר, ואמר לי בר"ן לממשלת הכתר,

עמו אנכי בצרה

וַאֲזִי יאמר האיש לאשתו יונתי תמתי, מאי תמתי תאומתי מה תאומות אצלו חש אחד מהם בראשו חבירו מרגיש, כך אמר הקב"ה עמו אנכי בצרה. ראה והבן רבי, שישראל חוטאים והשכינה עמהם גולה, כי היא אם הבנים, ומי גרם לה, לא היא שנתן להם עושר וכבוד הרבה מאד, ונותנת להם כל מה שירצו, והוא הגורם להם וחוטאים, הוא שנאמר וכסף הרביתי

רחל מבכה על בניה

ודע שעל מלת "איכה" נאמר "בכה תבכה בלילה" כלומר, במדה הנקרא לילה, ונקראת זאת, על זאת אספדה ואליה, וכתוב על אלה אני בוכיה, שהעטרה נקראת אני, אומרת שחורה אני ונאווה, וכתוב אני ה' רופאך, והכונה העטרה הנקראת אני" אומרת על אלה על כוחות הטומאה שניתן להם רשות לשלוט ולמשול על ישראל ולהרוס בית המקדש, אני בוכיה והיא השכינה הנקראת אני", הנרמז בפסוק רחל מבכה על בניה, "רחל" - "רוח אל" שהיא הנקראת רוח אל, כי היא היחוד של האילן, זהו רחל במספר קטן אח"ד. ודע באמת כשהיא בצער גם הוא בצער, שנאמר עמו אנכי בצרה מה כתוב עליו יקראני ואענהו.

להם וזהב עשו לבעל, ועל זה אמר וישמן ישורון ויבעט, ואם כן היא הגורמת, וגלתה עמהם, ואז עשו וישמעאל שולטים עליהם ואז תאבה היא לנשמה העליונה שאותה נשמה נקראת נעמי, ואינה באה אליה ואומרת נאלמתי דומיה החשיתי מטוב נאלמתי, דומיה נפרש דיבור התפארת ממוני, ועל כן נאלמתי דומיה, ולמה כל זה, בעבור שהחשיתי מטוב, ואינו הולכת עמו, והכונה בהיות כנסת ישראל שלמטה בארץ ישראל עושין בענין היושר כמשפט וכהלכה, היתה ביניהם השכינה ברוח הקודש נאה והדורה, ועל כל כבוד חופה ועטרה הוא שנאמר מודעת זאת בכל הארץ, ואם לאו, כציפור נודדת מן קינה, ויצאה מביתה וממדורה, כי בהסתלק ממנה הדיבור היה דומיה.

פרק ה' ספר הקנה

ואין המצוה בטמאה לא באם ולא בבנים, כי ישראל ואמם טהורים ונקיים, ולא בבנים (טמאים) שאינם ראויים להיות בנים. ואמר לפניך להרמיז, שנשתלח מפנים המאירים הוא התפארת, ואמר בדרך להרמיז שנשתלחה גם מרשות הרבים שיצאה ממקומה, בכל עץ להרמיז תורה שבכתב חסד, על לשונה, על הארץ שהיתה מושלחת גם על הארץ נוכריה.

ואחרי השלוח הולכת האם ומיללת ואומרת אוי שהחרבתי את ביתי ושרפתי את היכלי והגליתי את בני לבין אומות העולם

ודע בני דרב שאמר המוצא קן בשמים מהו, וכוונתו בהיות כנסת ישראל יונקת ממקומות שזכרנו, וחטאו בניה ונשלחה בהיותה נאחזת ומדובקת בתפארת, והיו לבשר אחד ויחדיו יהיו תמים, וחטאו בניה, מהו נשלחת ונגרשת או לא, והשיב באמת אינה נשלחת, והוסיף ושאל, אם אם היא בים הגדול, מהו שנאחזת ומדובקת בים הגדול, כענין ותרץ הנערה ותגד לאמה שהיא הבינה, וחטאו בניה, אם נשלחת והשיב נשלחת, והוסיף ושאל אם הוא בראש האדם הוא כתר עליון ראש התפארת הנקרא אדם, כענין היתה לראש פינה והשיב נשלחת, והראייה והלא ישראל היו נאחזין בבניה, ואלהי יצחק ואלהי יעקב, ובעשותם העגל אמר למשה לך רד כי שחת עמך, ואף משה ירד מגדולתו, הוא נצח מעבר הגדולה, כי נשברו

מוסר גדול משילוח הקן להתאבל על גלות השכינה

ספר הקנה (ד"ה מוסר גדול משילוח הקן): מוסר גדול משילוח הקן להתאבל על גלות השכינה, ודע בני כשעלה משה למרום אתא קול באזניו ושמע, שלח תשלח, אמר משה לרבו מאי האי, אמר לו האי גלותה הוא, והכא הגזירה באה מלמעלה, שלח תשלח ואין שלח אלא יסוד, ואמאי קרי ליה שלח, כי הוא הלוקח האם היא כנסת ישראל, והוא המשלח ושלחה מביתו, והכי אמר, שלח, כלומר אתה היסוד תשלח את האם הרובצת ושומרת את בניה, ללכת לנטור את הכרמים בניה אחרים, כענין שמוני נוטרה את הכרמים, כי חטאו בניה ובפשעכם שולחה אמכם, ואת הבנים תקח לך, כלומר, לא תניחם בגלות תחת ידיה, כי תדקדק עמם כחוט השערה, רק תשמרם ממנה, כענין ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם לא מאסתים ולא געלתי לכולתם.

שלח למעלה תשלח למטה

והנה היסוד שלחת מרביצתה, בגזירת הגוזר, והבנים מבקשים לאמם, והיא מבקשת לבנים, ואמר הקב"ה, שלח למעלה תשלח למטה, וידעת בני, רביצת האם בבנים, בחוץ לארץ במקרה בזמן שהאומות גוזרים לכולתם, משיבים אותה לשמור בניה בכח היסוד, ועל כן אין הדוגמא למטה אלא במקרה כענין כי יקרא,

אף בזמן המלכות לבקש האם רחמים, להשפיל האויבים לבל יפרישוהו על ידי עין הבנים, הוא שאמר עשה למען שמך הגדול, ולכן אפילו מאה פעמים, שכן יורדים ונשלחים מאה מדרגות עד שתהרוס ותקלקל הקן להיות נודדת מפניה לפינה.

אוי לעוסקים בקיבוץ הון רב טמא ומטמא כי לא בטהרה

ואמר באיזה התעוררות יצאו ממצרים, שהרי לא ניתן להם מצות שילוח הקן, כי הקב"ה הזמין נחשים אוכלים הבנים, והאם נשלחת מעצמה, ואמר שילוח המצורע כשילוח השכינה עם בניה, ועל כן אלים עשה, דשילוח על שגורם בשליחות, ואמר ליה הדבק האם באורך ימים, הוא תורה שבכתב, אורך ימים בימינה ולא קבץ בניה על כן אורך בעולם הבא שכרה, ובאמת בני כן הדברים נמי במי שגולה ממוקם למקום ומפינה לפינה ואינו קונה מנוחה במקום אחד רק הולך ונשבר דוגמא עליונה, קודשא בריך הוא, מעביר עונו וחסאו ומקנה לו מנוחה ואורך ימים בעולם הבא, אוי לבונים בתים גדולים ויושביה במנוחה בארץ זרים יאכלו אותם, ומה להם ולמנוחתם כי גלו מעל שולחן אביהם ואמם גרושה מכח פשעם, ולמה לא יעסקו בתורה להשיב חרון אף וחימה, אוי לעוסקים בקיבוץ הון רב טמא ומטמא כי לא בטהרה, וטמא לטמאים ידבק (וישאר להם), למה לא יקנה דעת ובינה לחשוב מחשבות אנה כספו וזהבו של שלמה ועפרות זהב לו, ועל מה יפסיד נפשו ויעבור בגזל וחמס ושבועות שוא וקבץ הון רב ויאכלוהו זרים כי היא תחת ממשלתם, ואם (ואב) לבניו למדם תחבולותיו, והנה קמתם תחת

הלוחות ופרחו האותיות, ושב משה בכח לוי, ויאספו אליו כל בני לוי להכרית ולאבד את כל החוטאים בכח ההוד, ושבנו כל ישראל להאחז מדת משה הוא הוד, ובדק אותם כסוטות הפך מה שהיו תחת אבותיהם, זהו שאמר עמך ולא עמי.

בן הדבר כאשר יחטאו הבנים האם נשלחת אף אם היא בראש האדם, והבנים משחיתים מקום האם, בנים משחיתים תרבות אנשים חטאים, ובפשעכם שולחה אמכם, ואתכם אזרה בגוים, ואחרי השלוח הולכת האם ומיללת ואומרת אוי שהחרבתי את ביתי ושרפתי את היכלי וגליתי את בני לבין אומות העולם, ואומר יהי רצון מלפני שיכבשו רחמי את כעסי וגו', וכן עופות השמים מלאכי עליון צפרים טהורים ומלאכים ועוף השמים יוליך את הקול עד שכנסת ישראל היא אם הבנים, מתמהת ואומרת, אף כי אמר ואת הבנים תקח לך, לאו רחמנות הוא בהיות האם גרושה ושלוחה מוולדיה נשברה על בניה, אף כי הבנים אינם עזובין ואינם מאוסים, בשולחן אחרים סומכים, אחרים ממש, מאן דרחים אינו מפריש האם מהבנים עד שאמר לה דא היא רחמנות בוודאי שהבנים מצטערים על עצמם ושבים בתשובה, והיא מבקשת רחמים על בניה, על כן התעוררות בקשת הרחמים היא, בהיות האם הולכת ונשברה בעד בניה, ומלאך יוציא הקול ומבקש רחמים לקבץ האם והבנים, לפאר ליוצרם קדוש קדוש קדוש, ואז אם הבנים מוליכה קול בניה, וקולה באה ה' ראשון שבשם בן ד', דא היא קלא ששמע רבי אייבו דלעי נחש ואמר, אי חס לא אפרש אמא מבנהא ונקראת האם נחש, כי זוהמת הנחש שב עליה בגלות, ולכן בני, זאת המצוה נוהגת

ואינו בוש כי נתבלבלה דעתו, ואז השטן עולה וקובל והרשות נתונה לו, ובלבל וגירה ביניהם והמית אחד מהם להיות תחת שלום חילוק, ותחת שמחה אבל, ותחת מנוחה צער, והאם צועקת ואומרת, אני בצער וגם הם בצער עמו אנכי בצרה.

אנו תמהים באורך הגלות, לומדי התלמוד הנושאים ונותנים בקולות וברקים ומדקדקים דקדוק אחר דקדוק ומתחדשים חדושים - רק לומדים לתועלת גופם ולא לתועלת נפשם, ולומדין ויודעים ואינם מקיימין רק כוונתם להתגדל בהמון אני הגדול בתורה

אוי לאבות המניחים בניהם להרבות שמחות במאכלים ויינות בריקודים ושמחות, ולא יודעים כי עליהם יפול גורלם מיתות טבעיות ומיתות משונות למות תוצאות, ואוכלים כרים מצאן ועגלים מתוך מרבק, השותים במזרקי יין וראשית שמנים ימשחו, ולא נחלו על שבר יוסף, לכן עתה יגלו בראש גולים, אשרי בניו ואשרי יולדתו למי שאינו מרבה בחבורות של שמחה כלל וכלל, ואשריו מי שאינו אוכל בשר, ואשריו מי שאינו שותה יין כל עיקר, ואינו לובש בגדים יפים ואינו בונה בית, ואינו נוטע כרם, רק יושב באוהלים ומתאבל עם אבילי ציון, ראה בני והבן דבני יונדב בן רכב, צוה להם אביהם, אל תשתו יין אתם ובניכם לעולם, ומה ראה לצוות שלא לשתות יין, בעבור ששמע לירמיהו שהתנבא על חורבן הבית המקדש, על כן צוה לבניו אל תשתו יין כלל, ובית לא תבנו, וזרע לא תזרעו, כי באוהלים תשבו כל ימיכם אתם ובניכם ובני בניכם עד בא הנחמה, והיו מתאבלים מאוד ושמרו מצות אביהם, וכשהיה ירמיהו מתנבא

אבותיכם, למה לא יעשו בעוד היות נפשם בגופם לעבוד את בוראו, אוי לששים ומתפארים בגווני מלבושים, ואינם זוכרים שהם מנוזדים ומרוחקים ובין האומות גולים, וצריכים בגדים שחורים, ובאוי ובאבוי נאנחים ובוכים, ולא במלבושים נאים אשר למחר בבושפת פנים יפשיטום, ואם בקבר עמם יקברוהו, הם יגרמו לנכרים לחפור ולהוציאם מקבריהם ולהשליכן לעופות ולכלבים, אוי לחברים שעושים סעודות שלא במקום מצוה, ומרבים במאכלות ויינות ונגונים ורקודים והשטן עולה וקובל ויורד ומשטין כי ימצאם ששים ושמחים, ומתחיל לשמוח עמם ומשתדל להוסיף שתייתו ינם חמת תנינים ינם, יד שתמצאם חבורות ופצעים וחרפה ובושה.

האם צועקת ואומרת, אני בצער וגם הם בצער, עמו אנכי בצרה

ואז רוח הקדש צווחת ואומרת למי אוי למי אבוי למי פצעים חנם למאחרים על היין, מי לא כתיב אל תרא יין כי יתאדם וכתוב בתריה ואחריתו כנחש ישוך, עיניך יראו זרות, ולבך ידבר תהפוכות, והיית כשוכב בלב ים, וכשוכב בראש חבל, הכוני בל חליתי בל ידעתי, מתי אקוץ אוסיף אבקשנו עוד, ומה עושה אחר שתיית יין מתחיל לריב עם חבירו, ואז אומר ומשיחים למי אוי למי אבוי, למי שהוא בעל מריבות, למי שעניני עכורות ואדמוות ושחורות, חכלילי עינים מיין, אל תראה יין כי יתאדם, אחריתו דם, אחריתו כנחש ישוך, כי מתחיל לדבר לשון הרע, ומתיר עבירה ועושה כל העבירות כהפקר, ואומר לית דין ולית דין, משיח עם נשים ומרקד עמם ואז מנבל פיו בדברי נבלות

חדושים, הם אוכלי הבשר כדובים ואריות ושותים במזרקי יין ומתאדמים פניהם מראית אדם טריפה ונשמנים מזון לרמה ותולעה וגלות השכינה אינם זוכרים ואת העם אינם מייסרים שלום עליך נפשי כה יזכו וכה יחיו וכה יאריכו ימים כמו שלא יבצר מחשבתם, חשבון יתנו על כולם, כי ראה גם ראה שהתורה אמרה שלח תשלח לעורר הרחמים, והם אינם חוששין, רק לומדים לתועלת גופם ולא לתועלת נפשם, ולומדין ויודעים ואינם מקיימין רק כוונתם להתגדל בהמון אני הגדול בתורה, ומה שאמרת על ענין לאו שבכללות יש מקומות לאמרו בפנים בעזרת ה'.

לישראל לשוב בתשובה ולא היו שבים, מיד אמר הקב"ה אתה אומר להם לשוב ואינם שבים, הנה בני יונדב בן רכב אשר צוה את בניו לבלתי שתות יין ולא שתו עד היום הזה, ואני אמרתי להם יום יום השכם ושלוח, ולא שמעו, מה כתיב שם, א"ל הקב"ה לירמיהו, אמור להם חייכם הואיל ושמרתם את (מצות אביכם) המצוה הזאת, אין משפחותיכם פוסקת לפניו לעולם, היינו דכתיב, כה אמר ה', לא יכרת איש ליונדב בן רכב לפני כל הימים, הראית בני דבר תימא, אנו תמהים באורך הגלות, לומדי התלמוד הנושאים ונותנים בקולות וברקים ומדקדקים דקדוק אחר דקדוק ומתחדשים

פרק ו'

הרקאנאטי - אבלות על השכינה

ענן אבלות על השכינה שהיא דומיה בגלות ושותקת בלי קול

פירוש הרקאנאטי על התורה - פרשת בראשית

(זוהר בראשית - פרשת בראשית דף לו ע"א)

לשון הקודש: אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כְּתוּב
(תהלים לט) נִאֲלַמְתִּי דוּמְיָה
הַחֲשִׁיתִי מְטוֹב וְכֹאֲבֵי נֶעְכָּר. נִאֲלַמְתִּי
דוּמְיָה, פְּסוּק זֶה אֲמַרְהָ אוֹתוֹ כְּנִסְת
יִשְׂרָאֵל בְּגָלוֹת. מָה הַטַּעַם? בְּגַלְל שְׁקוּל
מְנַהִיג אֶת הַדְּבֹר, פִּינּוֹן שְׁהִיא בְּגָלוֹת.
קוֹל נִפְרָד מִמְּנָה, וְדְבֹר לֹא נִשְׁמָע, וְעַל
זֶה נִאֲלַמְתִּי דוּמְיָה וְגו'. מָה הַטַּעַם? בְּגַלְל
שְׁהַחֲשִׁיתִי מְטוֹב, שְׁלֹא הוֹלֵךְ קוֹל אֶתְהָ.
וְיִשְׂרָאֵל אוֹמְרִים (שם סה) לֵךְ דוּמְיָה
תְּהַלֵּה. מָה זֶה דוּמְיָה? זוֹ תְּהַלֵּה לְדָוִד,
שְׁהִיא דוּמְיָה בְּגָלוֹת וְשׁוֹתֶקֶת בְּלִי קוֹל.
אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מָה זֶה לֵךְ? בְּגַלְלָהּ הִיא
דוּמְיָה וְשׁוֹתֶקֶת שְׁהַסְתַּלַּק מִמְּנָה קוֹל.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן כְּתִיב, (תהלים לט)
נִאֲלַמְתִּי דוּמְיָה הַחֲשִׁיתִי מְטוֹב
וְכֹאֲבֵי נֶעְכָּר. נִאֲלַמְתִּי דוּמְיָה. הֵיא קָרָא
כְּנִסְת יִשְׂרָאֵל אָמְרוּ בְּגָלוֹתָא. מֵאֵי
מַעֲמָא בְּגִין דְּקוֹל מְדַבֵּר לִיהָ לְדְבֹר. פִּינּוֹן
דְּאִיהִי בְּגָלוֹתָא קוֹל אֶתְפָּרַשׁ מִינָהּ וּמְלָהּ
לֹא אֲשַׁתְּמַע וְעַל דָּא נִאֲלַמְתִּי דוּמְיָה
וְגו'. מֵאֵי מַעֲמָא בְּגִין דְּהַחֲשִׁיתִי מְטוֹב
דְּלֹא אָזִיל קוֹל בְּהַדְּרָה. וְיִשְׂרָאֵל אָמְרִי
(תהלים סה) לֵךְ דוּמְיָה תְּהַלֵּה. מֵאֵי
דוּמְיָה, דָּא תְּהַלֵּה לְדָוִד. דְּאִיהִי דוּמְיָה
בְּגָלוֹתָא וְשׁוֹתֶקֶת בְּלֹא קוֹל. אָמַר רַבִּי
יִצְחָק מֵאֵי לֵךְ. בְּגִינָהּ אִיהִי דוּמְיָה
וְשׁוֹתֶקֶת דְּאֶסְתַּלַּקָּא מִמְּנָה קוֹל.

כגר בארץ וכאורח נטה ללון (יימיס יד' ס'),
וזהו רמז נאלמתי, כענין וכרחל לפני גוזזיה
נאלמה (ישעיפ ג' ז'). וכבר ידעת סוד רחל
בענין רחל מבכה על בניה, כי בהסתלק
ממנה מדת טוב הנקרא קול, אז התהלה
דומיה, כענין שנאמר הוא תהלתך והבן זה.

על אלה אני בוכיה

ואמרו רז"ל במדרש איכה, **בכה תבכה**
בלילה, לילה היה מושך עמהם
קינה, והרמז למדת לילה, זהו שנאמר,

סוד רחל בענין רחל מבכה על בניה

והענין, כי בהיות כנסת ישראל שלמטה
בארץ הטהורה, נוהגים כשורה
לעשות כמשפט וכתורה, היתה השכינה
ברוח הקדש ביניהם נאה והדורה, ועל כל
כבוד חופה ועטרה, שנאמר מידעת זאת
בכל הארץ (ישעיפ יז' ס'). וכתב ה' מלך
תגל הארץ, שהרמז לארץ החיים, ובהפך
זה היא כצפור נודדת מן קנה ויוצאת
מביתה וממלונה, כענין שנאמר, משדד אב
ביריח אם (משלי יט' כ'), וכתב למה תהיה

אלה רומז לרוח הטומאה, כדאמרינן על אלה חשכו עינינו (איכב כ' י'), וכן אמרו רז"ל בתנא דבי אליהו רחל מבכה על בניה, אל תקרי רחל אלא רוח אל.

על זאת אספדה ואלילה, וכתבי, על אלה אני בוכיה, כבר ידעת, כי כנסת ישראל נקראת זאת ואני, כדאמרינן שחורה אני ונאווה, וכתבי כי אני ה' רופאך. ומלת

שְׁאוֹתוֹ הַחֲטָא גְרַם לָהֶם לְבָפוֹת פְּמָה בְּכוֹת

זוהר בראשית - (פרשת ויחי - דף רכח ע"א ובפרשת פקודי רל"ו ב')

לשון הקודש: וְכַתּוּב (איכה א) **עַל אֵלֶּה** אָנִי בּוֹכִיָּה, שְׁאוֹתוֹ הַחֲטָא גְרַם לָהֶם לְבָפוֹת פְּמָה בְּכוֹת. דְּבַר אַחַר עַל אֵלֶּה אָנִי - מָה הַטַּעַם? מִשּׁוּם שְׁנִתְּנָה רְשׁוֹת לְמָקוֹם זֶה לְשִׁלְטַן עַל יִשְׂרָאֵל וּלְהַחְרִיב אֶת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, וּמִשּׁוּם שְׁנִתְּנָה לָהֶם רְשׁוֹת לְשִׁלְטַן, [כתוב על אלה אני בוכיה, סוד הדבר זה צד הטמאה שנתנה להם רשות לשלט] אָנִי בּוֹכִיָּה, זו רוח הקדש שְׁנִקְרָאת אָנִי.

וְכַתּוּב, (איכה ב) **עַל אֵלֶּה אָנִי בּוֹכִיָּה,** דִּיהוּא חוּבָא גְרָמָא לֹון לְמַבְכֵי פְמָה בְּכוּיָן. דְּבַר אַחַר עַל אֵלֶּה אָנִי, מֵאֵי טַעְמָא. בְּגִין דְּאַתִּי הֵיב רְשׁוֹ לְאַתְרָא דָּא לְשִׁלְטָאָה עַל יִשְׂרָאֵל, וּלְחַרְבָּא בֵּי מִקְדָּשָׁא, וּבְגִין דְּאַתִּי הֵיב לֹון רְשׁוֹ לְשִׁלְטָאָה, [ס"א כתיב, (איכה ב) על אלה אני בוכיה, רוא דמלה דא סטרא דמסאבא דאתייהיב לֹון רשו לשלמאה] אָנִי בּוֹכִיָּה, דָּא רוּחַ קוּדְשָׁא דְאַקְרִי אָנִי.

בכ"ל צרתם לוא צר

ויהיו משתפין כבודי עמהם, אני עונה אותם, שנאמר יקראני ואענהו עמו אנכי בצרה, אמר רבי יודן למה הדבר דומה לאשה שהיתה עוברה והיה לה כעס עם אמה, ועלתה אמה למעלה ובעת לידתה היתה צווחת למטה, והיתה אמה שומעת קולה למעלה והיתה צווחת אף היא כנגדה, והיו שכינותיה אומרות לה מה טיבך שאת צועקת, וכי את יולדת עמה, אמרה להן בתי יולדת בצער, ואף על פי שכעסתי עליה איני יכולה לסבול צווחתה, אלא הריני צווחת עמה, וכי צרתה של בתי אינה שלי? **והרמז** מופלא, ונצומה ונבקשה מאלהינו על זאת (עזרא ה' כג). ואמרו רבותינו ז"ל אמר דוד רבונו של עולם אתה סבור שאנו דוחקים עליך שתקרב את הקץ

ובמדרש איכה, על אלה אני בוכיה, רבי שמואל בר נחמני אמר על עבודה זרה, שנאמר אלה אלהיך ישראל. זהו שנאמר אשכח בניך גם אני (ישע' ד' ו'), כלומר גם אשכח השכינה הנקראת אני, עליה רמז הכתוב קולה כנחש ילך, כי בחיל ילכו ובקדומות באו לך כחוטבי עצים (ירמיה מו' כג') והבן זה. זהו שאמר הכתוב נודי ספרת אתה (תהלים נו' ע'), רוצה לומר גלותי עם גלותך. ואמרו רבותינו ז"ל בכל צרתם לוא צר (ישעיה סג' ע'), כמה דאת אמר, יקראני ואענהו עמו אנכי בצרה (תהלים נ"א ע').

אמר הקדוש ברוך הוא בשעה שמנעת צרה לישראל והם מבקשים אותי,

ערו ערו עד היסוד בה, רוצה לומר צדיק יסוד עולם

ענין אחר אני והו, רמז להקדוש ברוך הוא הנקרא הוא, ולשכינת עוזו הנקראת אני, ונתייסד על הפסוק ויתן לשבי עוזו ותפארתו ביד צר (תהלים ע"ח ס"א). ודע כי אף שאר המדות אשר לפניך הם בחסרון בזמן הגלות כמה דאת אמר הענינים והאביונים מבקשים מים ואין (ישעיה מ"א ז'), וכתב, הכפירים שואגים לטרף ולבקש מאל אכלם, שהרמז בהם לשש קצוות והשכינה, כמאמר רבותינו ז"ל, לאחר שחרב בית המקדש נתמעטה פמליא של מעלה. ואמרו עוד בפסוק צדקתך אלהים עד מרום, כשם שהתחתונים צריכים צדקה אלו מאלו כך העליונים צריכים צדקה, וכן הצדיק אבד, שהרמז לצדיק יסוד עולם הנקרא זה, כד"א זה אלי. וכתב על זה היה דוה לבנו, זהו שנאמר בחרבן הבית, ערו ערו עד היסוד בה רוצה לומר צדיק יסוד עולם.

ובעת הברכה נאמר כי אתה תברך צדיק

מדרש רות (זוכר מדש פ' ע"ג) הצדיק אבד, כל זמן שלא יבא, השפע אבד, ועליו נאמר, ונהר יחרב ויבש, ובעת הברכה נאמר כי אתה תברך צדיק (תהלים ס' י"ג) וברכות לראש צדיק (משלי י' י').

ונקראה ירושלים עיר האמת

ספר הבהיר, תנא, עמוד אחד מן הארץ עד לרקיע וצדיק שמו, על שם הצדיקים, וכשישראל צדיקים, מתגבר, ואם לאו מתחלש, והוא סובל כל העולם, דכתיב צדיק יסוד עולם, ואם חלש לא יוכל להתקיים העולם. הבן כל זה, כי לא

בשבילנו, אלא עד מתי ימינך ממושכנת, שנאמר, למען יחלצוך ידידיך הושיעה ימינך ועננו. ועל העניין הזה תיקנו להזכיר גלות השכינה עם גלותינו, באומרנו כהושעת אלים בלוד עמך, וכל האל"ף ב"ת היא משום דכתיב יקראני ואענהו עמו אנכי בצרה, וזהו אמרנו אני והו הושיענא, כלומר, שיושיע אותנו, ושמו עמנו, שנאמר צדיק ונושע הוא (זכריה ע' ע"ג), וזהו חנון בידם מעבידים, וכל הענין ההוא.

עשה למען שמך

ע"א (ענין א"ת), ועיקר, כי אני והו הם שני שמות שיש לשכינה משם של ע"ב אותיות, והטעם להזכיר אלו השמות מפני שבהם נרמז גלות השכינה, שנאמר ואני בתוך הגולה (יחזקאל ב' ב'), והוא אסור בזיקים (ירמיה מ' ב'), ובקשתינו מלפניו יתעלה שיושיע את שמו הגדול, כמה דאת אמר, על דבר כבוד שמך וזהו עשה למען שמך.

למענכם שולחתי בבלה

מדרש איכה הדבר אשר היה אל ירמיהו וגומר, והוא אסור בזיקים, ומה דבר אמר ליה, איחות עמהון, ואנא מסובר הכא או את סובר הכא ואנא נחית עמהון, אמר אם אנא נחית עמהון, מה אנא מהני להון אלא יחות ברייהון עמהון וסגי הוא מהני להון, וה"ד למענכם שולחתי בבלה, מניין שחזר ירמיהו מן הדין קריא, דכתיב, הדבר אשר היה אל ירמיהו מאת ה' אחרי שלוח אותו נבוזראדן רב טבחים מן הרמה בקחתו איתו והוא אסור באזיקים. אמר ר' אחא כביכול והוא דכוותיה ואני בתוך הגולה.

כפי מה שרמזו רז"ל במדרש רות, אמנם לא
 אביא לשונם מפני האורך. כבר ידעת מה
 שאמרו רז"ל, שלש משמרות הוי הלילה,
 ועל כל משמר ומשמר יושב הקב"ה ושואג
 כארי, שנאמר ה' ממרום ישאג וממעון
 קדשו יתן קולו שאוג וגו' (ירמיה כה' ל').
 ואמרו רז"ל כי במשמרה שנייה הקב"ה
 מתייחד עם שכינת עוזו, וכשהיא בגלות
 אומר ויהי בחצי הלילה ויחרד האיש וילפת
 (רות ג' ט'). האיש זה הקב"ה, שנאמר ה'
 איש מלחמה, וילפת כד"א, ילפתו ארחות
 דרכם (איוב ו' יח'). והנה אשה שוכבת
 מרגלותיו היא השכינה, הפך שמאלו תחת
 לראשי וימינו תחבקני. רק השליך משמים
 ארץ תפארת ישראל (איכה ג' א').

מן הארץ והרקיע אשר עלינו דבר, זהו
 שנאמר בית קדשנו ותפארתנו היו
 לשריפת אש וגומר (ישעיה סד' י), ר"ל, כי
 אין שם מים רק כחות הטומאה שנמשלו
 לאש הפך הנני נוטה אליה כנהר שלום
 (ישעיה סו' ז'), ונקראה ירושלים עיר האמת
 (זכריה ט' ג'), מה שלא היה לעולם, כי עד
 אז לא נקראה רק עיר הצדק, כד"א צדק
 ילין בה (ישעיה א' כ'). אמנם אז יתקיים,
 עיניך תיארנה ירושלים נוה שאנן (ישעיה לג'
 כ'), ומלכי צדק מלך שלם (זרחיה יד' יח').

ה' ממרום ישאג וממעון קדשו יתן קולו
ראיתי לברר לך רמזים שנרמזו בפרשת
 ויהי בחצי הלילה הרומז לענין זה,

פרק ז

מדרש הנעלם על איכה

זוהר חדש - מדרש הנעלם על איכה

האַלפֿ"א בִּיתָא שְׁשַׁלַּח רַבּוֹן הָעוֹלָם לְהַסְפִּד שֶׁל חֲרַבַּן בֵּיתוֹ

שְׁלַחוּ לְהוּ בְּנֵי בָּבֶל לְבְנֵי הָאָרֶץ
הַקְדוּשָׁה: לָנוּ מִתְּאִים לְבָכוֹת,
לָנוּ רְאוּי לַעֲשׂוֹת הַסְּפֵד עַל חֲרַבַּן בֵּית
אֱלֹהֵינוּ, עַל שֶׁהִתְפַּזְּרְנוּ בֵּין הָעַמִּים, (כְּמִי
שְׁעוּבַד עֲבוּדָה זָרָה) וְיֵשׁ לָנוּ לִפְתּוֹחַ בְּהַסְּפֵד,
וּלְפִרְשׁ הָאֵלֶּפֶ"א בִּיתָא שְׁשַׁלַּח רַבּוֹן
הָעוֹלָם לְהַסְפִּד שֶׁל חֲרַבַּן בֵּיתוֹ.

שְׁלַחוּ לְהֵם בְּנֵי הָאָרֶץ הַקְדוּשָׁה:
מִתְּאִים שְׂאֲתָם הִתְפַּזְּרְתֶּם
בֵּין הָעַמִּים, וְאַתֶּם מְחוּזִין לְאָרֶץ
הַקְדוּשָׁה, וְנָאָה לָכֶם לְבָכוֹת עֲלֵיכֶם וְעַל
עֲצַמְכֶם, שְׂיִצְאֲתֶם מֵאוֹר לְחִשְׁךְ כְּעֶבֶד
שְׂיִצְאָ מִבֵּית רַבּוֹ. אֲבָל אָנוּ יֵשׁ לָנוּ
לְבָכוֹת וְלַעֲשׂוֹת הַסְּפֵד, וְלָנוּ שְׁלַח
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא סֵפֶר הַהַסְּפֵד, שְׂאָנוּ
בְּנֵי הַגְּבִירָה, וְאָנוּ מִבְּנֵי בֵּיתָהּ, וְיִוֹדְעִים
אֵת כְּבוֹדוֹ שֶׁל רַבּוֹן הָעוֹלָם, וְלָנוּ רְאוּי
לְבָכוֹת וּלְפִרְשׁ אוֹתָם הָאֵלֶּפֶ"א בִּיתִי"ס.

וְאָנוּ יְתוּמִים בְּלֵי אָב וְאָם, וּמִסְתַּכְּלִים
הָעֵינַיִם לְכַתְּלֵי בֵּית אִמּוֹנוֹ - וְהִנֵּה
נִחְרַב, וְלֹא מִצְאָנוּ אוֹתָהּ. שְׂהִיְתָה
מְנִיקָה אוֹתָנוּ בְּכָל יוֹם בְּיָמִים
הָרִאשׁוֹנִים מִהִלְפֵי שְׁלָה (בֵּין הִיפֵי שֶׁל
מֵיעִה), וְהִיְתָה מְנַחֶמֶת אוֹתָנוּ, וּמְדַבֶּרֶת

לְבְנֵי אֶרֶא קְדִישָׁא, לָן יְאוֹת לְמַכְבֵּי, לָן
יְאוֹת לְמַעֲבַד הַסְּפֵדָא עַל חֲרַבַּן בֵּית
אֱלֹהֵנָא, עַל דְּאַתְּבַדְרָנָא בֵּינֵי עַמְמֵינָא,
וְאוֹיֵת לָן לְמִיפְתּוֹחַ הַסְּפִידָא, וּלְפִרְשָׁא
אֵלֶּפֶ"א בִּיתָא, דְּשַׁלַּח מְאִירֵי עֲלָמָא
לְהַסְפִּידָא דְּחֲרַבַּן בִּיתֵיהּ.

שְׁלַחוּ לְהוּ בְּנֵי אֶרֶא קְדִישָׁא, יְאוֹת
דְּאַתּוֹן אַתְּבַדְרָתּוֹן בֵּינֵי עַמְמֵינָא,
וְאַתּוֹן לְכַר מְאֶרֶא קְדִישָׁא, וְיְאוֹת לְכוּ
לְמַכְבֵּי עֲלֵיכוּ וְעַל גְּרַמְיִיכוּ, דְּנִפְקִיתּוֹן
מִנְהוּרָא לְחִשׁוּכָא, כְּעֶבְדָא דְּנִפִּיק מִבֵּי
מְאִירֵיהּ. אֲבָל אָנוּ אִית לָן לְמַכְבֵּי
וְלְמַעֲבַד הַסְּפִידָא, וְלָן שְׂדַר קוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא סֵפֶרָא דְּהַסְּפִידָא, דְּאָנוּ בְּנֵיהּ
דְּמַטְרוּנִיתָא, וְאָנוּ מִבְּנֵי בֵּיתָהּ, וְיִוֹדְעִין
יְקָרָא דְּמְאִירֵי עֲלָמָא. וְלָן יְאוֹת לְמַכְבֵּי,
וּלְפִרְשָׁא אִינוּן אֵלֶּפֶ"א בִּיתִי"ן.

וְאָנוּ יְתוּמִין בְּלֵא אָבָא וְאִמָּא,
וּמִסְתַּכְּלִין עֵינַיִן לְכוֹתְלֵי בֵּיתָא
דְּאִימָנָא, וְהֵא אַתְּחַרְב, וְלֹא אֲשַׁפְתְּנָא
לָהּ. דְּהוֹת יִנְקָא לָן בְּכָל יוֹמָא, בְּיוֹמִין
קְדָמָיו, מִשְׁפִּירוּ דִּילָהּ. וְהוֹת נְחִימַת
לָן, וּמְמַלְלַת עַל לְבָנָא, כְּאִמָּא לְבָרָהּ.

על לבנו פאם לבנה, כמו ש'נאמר (ישעיהו טו) פאיש אשר אמו תנחמנו וגו'.

וכעת מסתפלות העינים לכל צד, ומקום בית מושבה של אמנו התבלבל, והנה נחרב. נפה הראש לכתלי הבית ומושבה. מי ינחם אותנו, ומי ידבר על לבנו ויגן עלינו לפני המלך?

לנו ראוי לבבות, לנו ראוי לספד

כשהיינו חוטאים לפני אבינו, ומעלה הרצועה להלקות אותנו, היא עמדה לפנינו, ומקבלת המלקות של המלך כדי להגן עלינו, כמו ש'נאמר (שם נג) והוא מחלל מפשעינו מדכא מעונותינו כו' ובחברתו נרפא לנו. וכעת אין לנו אם. וי! לנו! וי לכם! לנו ראוי לבבות, לנו ראוי לספד, לנו ראוי לפתור אותם דברי מרירות, להודיעם לאותם שיודעים לבבות דברי הספד.

נקרב כל יום למטת אמנו - ולא נמצא אותה שם. נשאל עליה - אין מי שמשגיח עלינו. נשאל למטתה - התבלבלה. נשאל לכסאה - נפלה. נשאל להיכלותיה - הם נשבעים שלא יודעים ממנה. נשאל את העפר - רשם של עקבות אין שם.

נשאל את הגג - הרי הגג משיב לנו, שישבה שם מבכה ומייללת

בדבר אחר (ישעיהו טו) פאיש אשר אמו תנחמנו וגו'.

והשתא אסתכלן עינין לכל סטר, ואתר בית מותבא דאימנא אתבלבל, והא אתחרב. נבטש רישא לכותלי ביתא ומותבה. מאן ינחם לן, ומאן ימלל על לבנא, ויגין עלנא קמי מלכא.

כד הוינן חטאן קמי אבונא, וסליק רצועא לאלקאה לן, איהי קיימת לקמן, ומקבלת מלקויותא דמלכא, בגין לאגנא עלנא. בדבר אחר (שם נג) והוא מחלל מפשעינו מדכא מעונותינו כו' ובחברתו נרפא לנו. והשתא אימא לית לן, ווי לן, ווי לכו. לן יאות למבכי, לן יאות למספד, לן יאות לפתרא אינון מילין דמרירו, לאודעא להו, לאינון דידיעין למבכי מלין דהספידא.

נקרב בכל יומא לגבי ערסא דאימנא, ולא נשכח לה תמן. נשאל עליה, לית מאן דישגח עלן. נשאל לערסא דילה, אתבלבלא. נשאל לכורסייא, נפלת. נשאל להיכלין דילה, אומאן אינון דלא ידעין מינה. נשאל לעפרא, רשימו דעקבתא לית תמן.

נשאל לאיגרא, הא איגרא אתיב לן, דתמן יתבה מבכה ומייללת

(עלינו) והולכת מבכה, צווחת בקול של מרירות עלינו מגג לגג, כמו שנאמר (שם כב) מה לך אפוא כי עלית כלך לגגות. נשאל את הדרכים והשבילים - כלם אומרים ששמעו קול מרירות של בכיה שמבכה על בניה, ולא יודעים לאן הסתלקה.

עלן ואזלת מבכה, צווחת בקול מרירו עלן, מאיגרא לאיגרא. כמה דאת אמר, (סס כ) מה לך אפוא כי עלית כלך לגגות. נשאל לאורחין ושבילין, בלהו אמרין דשמעו קל מרירו דבכיה, דמבכה על בנהא, ולא ידעין לאן אסתלקת.

נבכה תמיד ולא נשפח מרירות הבכי מעמנו

לנו ראוי לבכות! לנו ראוי לספד! ננשק את עפר רגליה, ננשק את מקום בית מושבה, ננשק את פתלי ההיכל, ונבכה במרירות. אנו נפתח בהספד, שראינו בכל יום כל זה. נבכה תמיד ולא נשפח מרירות הבכי מעמנו.

לן יאות למבכי, לן יאות למיספד. ננשק עפרא דרגלהא, ננשק אתר בי מותבה, ננשק כותלי היכלא, ונבכי במרירו. אנן נפתח בהספידא, דחמינן בכל יומא כל האי. נבכי תדיר ולא איתנשי מרירו דבכיה מינן.

בי יום מהומה ומבוסה ומבוכה

פתחו הם ואמרו, (איכה א) איכה ישבה בדד העיר. כתוב (ישעיה כב) כי יום מהומה ומבוסה ומבוכה וגו'. כי יום, יום אחד יש לקדוש ברוך הוא, אהוב נפשו, כלול מפל שאר הימים. ששה ימים כלולים בו, והוא הפלל של כלם. ועל שהתרבו החטאים הסתלק למעלה, לבית עולם החיים.

פתחו אינהו ואמרו, (איכה ב) איכה ישבה בדד העיר, כתיב (ישעיה כ) כי יום מהומה ומבוסה ומבוכה וגו'. כי יום. חד יומא אית לקודשא בריך הוא, רחימא דנפשיה, כלילא מפל שאר יומין, שית יומין כלילן ביה, והוא כללא דבלהו. ועל דאסגיאו חובין, אסתלק לעילא, לבי עלמא דחיין.

אז, מתחת שפולי המשכן, קם יום של מרירות, יום של בכיה, יום של צער, יום שנקרא מהומה ומבוסה ומבוכה. ונכנס לתוך המשכן, ומכלה ומטמא. ורבון המשכן הלך וברח וגרש מתוך מושבו לתוך החר שבחוץ, ולתוך

כדין מתחות שפולי משכנא, קם יומא דמרירו, יומא דבכיה, יומא דצערא, יומא דאיקרי מהומה ומבוסה ומבוכה, ועאל בגו משכנא, ושיצי וסאיב. ורבנא דמשכנא, אזל וערק ואתתרך מגו מותביה לגו טורא דלבר,

וּלְגוֹ טוֹרָא דְחָרוֹב, וּמִשְׁפָּנָא אֲתַחֲרַב.

הָהָר שְׁחָרוֹב, וְהַמִּשְׁכָּן (הַשְּׂמֹד) וְנִחְרַב.

לְבַתָּר, נַחַת הַהוּא יוֹמָא עֵילָאָה,
דְּאַסְתַּלַּק, שְׂאֵל עַל
מִשְׁבְּנֵיהּ, וְהָא אֲתַחֲרַב. עָאֵל וְאַשְׁגַּח
עַל מְאָרֵי דְמִשְׁפָּנָא, מְטְרוֹנִיתָא
רְחִימָתָא דְנַפְשֵׁיהּ, וְהִיא אֲתַתְּרַבַּת
וְעָרְקַת, וְכֹל בְּנֵינֵיהּ סְתִיר. פְּדִין שְׂאָרֵי
לְמַגְעֵי, גּוּעָא בְּתַר גּוּעָא, בְּנֵהִימוּ
דְתַרְנַגּוּלָא עַל נוֹקְבֵיהּ. הָדָא הוּא
דְכַתִּיב, (ס) מְקַרְקַר קַר, נְהִימוּ
כְתַרְנַגּוּלָא. קַר, רַבּוֹן שְׁלִיטָא.

אַחַר כִּף יָרַד אוֹתוֹ הַיּוֹם הָעֶלְיוֹן
שֶׁהִסְתַּלַּק, שְׂאֵל עַל מִשְׁכָּנוֹ -
וְהִנֵּה נִחְרַב. נִכְנַס וְהִשְׁגִּיחַ בְּבַעֲלַת
הַמִּשְׁכָּן, הִגְבִּירָה אֶהוּבַת נִפְשׁוֹ - וְהִיא
גִּרְשָׁה וּבְרַחָה, וְכֹל בְּנֵיהּ סְתוּר. אַז
הִתְחִיל לְבַכּוֹת, בְּכִיָּה אַחַר בְּכִיָּה,
כְּנֵהמַת הַתַּרְנַגּוּל עַל נִקְבָתוֹ. זֶהוּ
שְׁכַתוֹב (ס) מְקַרְקַר קַר, נִהְמַת
הַתַּרְנַגּוּל. קַר - רַבּוֹן הַשְּׁלִיט.

וְשׁוּעַ אֵל הָהָר, עֶבֶיד שׁוּעָה וְצוּחַ לְגַבֵּי
טוֹרָא, דְּעָרְקַת תַּמָּן מְטְרוֹנִיתָא.
עֶבֶיד שׁוּעַ צוּחַ וְקָרִי בְּנֵהִימוּ דְבְּכִיָּה
אִיכָה. אִיכָה רְחִימָתָא דְנַפְשָׁא, אִיכָה
שְׁפַנִּיתִי שְׁלִימָתִי, אִיכָה יַחֲדָתָא דִּילִי,
דְּאַתִּיחֲדָא עִמִּי בְּיַחְדָּא. אִיכָה דֵּהוּיַת
נִטְלָא בְּכֹל יוֹמָא, חֲמֵשׁ וְעֶשְׂרִים אֲתוּוֹן
דִּיחֲדָא, וְאַתְקַרִּיאַת כ"ה עַל דָּא.

וְשׁוּעַ אֵל הָהָר, עֵשָׂה שׁוּעָה וְצוּחַ אֵל
הָהָר, שְׁלַשָּׁם בְּרַחָה הִגְבִּירָה.
עֵשָׂה שׁוּעַ, צוּחַ וְקוּרָא בְּנֵהמָה שֶׁל
בְּכִיָּה אִיכָה. אִיכָה אֶהוּבַת נִפְשֵׁי, אִיכָה
יוֹנְתִי שְׁלִמָתִי, אִיכָה יַחֲדָתִי,
שֶׁהִתְיַחֲדָה עִמִּי בְּיַחְדָּא. אִיכָה שֶׁהִיַּת
נִטְלָת בְּכֹל יוֹם חֲמֵשׁ וְעֶשְׂרִים אוֹתִיּוֹת
הִיחֲדָא, וְנִקְרָאֵת עַל זֶה כ"ה.

לָנוּ רְאוּי לְבַכּוֹת, לָנוּ רְאוּי לְסַפְּד, לָנוּ רְאוּי לְפַתַּח אִיכָה. אִיכָה יִשְׁבָּה בְּדָד

אַחֲתִי בְּרַתִּי אִמִּי, לָאֵן אֲזַלְתְּ, לָאֵן
פְּנִית לְמִיּהָדָא. אֲנִן דְּשִׁמְעִין בְּכֹל
יוֹמָא קְרַקוּרָא דָּא דְרַבּוּנָא, לָן יָאוּת
לְמַבְבֵּי, לָן יָאוּת לְמַסְפַּד, לָן יָאוּת
לְמַפְתַּח אִיכָה. אִיכָה יִשְׁבָּה בְּדָד וְגו'.

אַחֲוִיתִי בְּרַתִּי אִמִּי, לָאֵן הִלַּכְתְּ? לָאֵן
פְּנִית לְלַכְתָּ? אֲנִן שְׁשׁוּמְעִים
בְּכֹל יוֹם הַקְּרַקוּר הַזֶּה שֶׁל רַבּוּנָנוּ, לָנוּ
רְאוּי לְבַכּוֹת, לָנוּ רְאוּי לְסַפְּד, לָנוּ רְאוּי
לְפַתַּח אִיכָה. אִיכָה יִשְׁבָּה בְּדָד וְגו'.

וְאִיכָה אִשִּׁית

רַבִּי לוֹיטְס חוּזָאָה פְּתַח, (בראשית ג)
וְאִיכָה אִשִּׁית בֵּינָךְ וּבֵין הָאִשָּׁה

רַבִּי לוֹיטְס חוּזָאָה פְּתַח, (בראשית ג)
וְאִיכָה אִשִּׁית בֵּינָךְ וּבֵין הָאִשָּׁה

ובין זרעה. שנאה רבה היתה מיום שנברא העולם, ועל העלה של עצת הנחש. מאותה השעה שהתקלל, נדחה מלפני שער המלך, והוא אורב תמיד בין הגדרות של העולם, בין אותם גדרות התורה, כל אותם שדשים בעקב, באותם הגדרות נושף אותם.

אוי שמצא, אוי שנשף. אוי על השנאה הרעה שנשמרה, על השנאה הרעה שהיתה לו באשה הזו, שנקראה אשה יראת ה'. שנאה רעה שמר לה מיום שנברא העולם, עד ששבר אותה בשבר, לשכב לעפר.

"איכה" יִשְׁבֶּה "בדד" העיר "רבתי עם" היתה (איכה א). הסתפל באותיות של ראש כל תבה ותבה, ותמצא שמירה של שנאה רעה, שנשמרה עד שנחרב בית המקדש. איב"ה רעה בראשי האותיות נשמרה לה לאותה אשת חיל, בשברון של בית המקדש, לשכב לעפר.

זהו שפתוב (שם) "כאלמנה" רבתי בגוים "שרתי" במדינות היתה "למס. תקרא למפרע בראשי האותיות - ל"ה בשבר"ף. בשברון של בית המקדש, בשברונה של כנסת ישראל, ששנאה רעה הדביק ל"ה בשבר"ף.

איכה שנדבקה לאותה איבה רעה הזו, קול הנחש, קול מרירות של בכיה ברקיעים. אלו קוראים איכה,

ובין זרעה. דכבו סני הוה מן יומא דאתברי עלמא, על עילה דעיטא דנחש, מההיא שעתא דאתלמייא, אתדחייא מקמי תרעא דמלכא, והוא כמין תדיר בין גדרין דעלמא, בין אינון גדרין דאורייתא, כל אינון דדשין בעקב, באינון גדרין, נשיד לון.

ווי דאשכח, ווי דנשיד. ווי על דכבו בישא דאתנטיר. על דכבו בישא דהוות ליה בהאי אשה, דאתקריא אשה יראת ה'. דכבו ביש גטר לה מן יומא דאתברי עלמא, עד דתבר לה בתבירו, למשכב לעפרא.

"איכה" יִשְׁבֶּה "בדד" העיר "רבתי עם" היתה (איכה ב), אסתפל באתון דריש כל תיבה ותיבה, ותשכח נטירו דכבו בישא, דאתנטרא, עד דאתחרב בי מקדשא. איב"ה רעה ברישי אתון, אתנטיר לה להיהיא אשת חיל, בתבירו דבי מקדשא, למשכב לעפרא.

הדא הוא דכתיב, (איכה ב) "כאלמנה רבתי בגוים" שרתי "במדינות היתה" למס, תקרא למפרע ברישי אתון, ל"ה בשבר"ף. בתבירו דבי מקדשא, בתבירו דכנישתא דישאל, דכבו בישא אדביק ל"ה בשבר"ף.

איכה דאתדבקת לההיא איבה רעה דא, קל דנחש, קל מרירו דבכיה ברקיעין. אלון קראן איכה,

ומצד אחר קוראים איבה. זהו שכתוב ואיבה אשית בינך ובין האשה. בין הצד הזה, ובין הצד הזה, נמצא השם (שם) בחרבן בית המקדש. ובפסוק הראשון נרשם הכל, לדעת ש"ה הזו הדביק אותה איב"ה רעה ששמר לה מיום שנברא העולם.

איכה ישבה בדרך. רבי הרפינס פתח, (בראשית ג) ויגרש את האדם וישכן מקדם לגן עדן. ויגרש את - זו פגסת ישראל, בחרבן בית המקדש, שגרשה בגרושין, ששאלחה בשלוחין, כסא המלך שנפלה.

ויגרש את - זה כסא המלך

ויגרש את - זה כסא המלך. אוי שגרשה, אוי שנפלה. האדם, אותו ששולט על הכסא, שכתוב בו (יחזקאל א) ועל דמות הכסא דמות כמראה אדם וכו'. נפלה הכסא - נפל הכל.

וישכן - אותו שגרש את זה, השפין והשרה ישוב אחר בהפוכו. בשעה שנחרב בית המקדש, סלק את הכבוד העליון למעלה, והמעיט דמותו מכמו שהיה, והכסא נסע ממנו ונפרד.

כביכול השרה את גן העדן עם הפרובים למטה, ונפרד מאותו הכבוד העליון, והשרה את

ומסמרא אחרא קראן איבה. ה'רא הוא דכתיב, ואיבה אשית בינך ובין האשה, בין סמרא דא, ובין סמרא דא, אשתכח בחרבן פי מקדשא. ובקרא קדמאה אתרשים כלא למנדע דהאי כ"ה, אדביק לה איב"ה רעה, דנטיר לה מיומא דאתברי עלמא.

איכה ישבה בדרך, רבי הרפינס פתח, (בראשית ג) ויגרש את האדם וישכן מקדם לגן עדן. ויגרש את, דא פגסת ישראל. בחרבן פי מקדשא, דאתתרכת בתירוכין, דאשתלחת בשלוחין, כרסייא דמלכא נפלת.

ויגרש את, דא כרסייא דמלכא. ווי דאתתרכת, ווי דנפלת. האדם, ההוא דשליט על כורסייא, דכתיב ביה (יחזקאל ב) ועל דמות הכסא דמות כמראה אדם כו'. נפלת כרסייא, נפל כלא.

וישכן, ההוא דתריד לדא, אשפין ואשרי יישובא אחרא, בהיפוכא. בשעתא דאתחריב בי מקדשא, סליק לכבוד עילאה לעילא, ואזעיר דיוקניה מכמה דהוות. וכורסייא נטיל מניה ואתפרש.

כביכול אשרי לגן עדן עם פרובים לתתא, ואתפרש מההוא כבוד עילאה. ואשרי לההיא להט

אותה להט התרב, לעמוד במקום גברתו, לשמור ולשאב ולהסתיר (ולוחץ) אותה הדרך ששופעת מעץ החיים.

ושלמה המלך צווח ואומר, (משלי ל) תחת שלוש רגזה ארץ כו' תחת עבד פי ימלוך כו' ושפחה פי תירש גברתה. השפחה בפנים, גברתה בחוץ. איכה ישבה בדרך, מה זה בדרך? כמו שנאמר בדרך ישב מחוץ למחנה מושבו.

התרב, למימם בדוכתא דרבנותיה, למיטר ולמישאב ולמסתיר, ההוא אורח דאנגיד מעץ החיים.

ושלמה מלכא צווח ואמר, (משלי ל) תחת שלוש רגזה ארץ כו' תחת עבד פי ימלוך כו' ושפחה פי תירש גברתה. שפחה לגו, גבירתה לבר. איכה ישבה בדרך, מאי בדרך. כמא דאת אמר, בדרך ישב מחוץ למחנה מושבו.

ויקח ה' אלהים את האדם ויניחהו בגן עדן

איכה ישבה בדרך, רבי חנינאי ורבנן פותחים הכתוב באדם הראשון.

(בראשית ב) ויקח ה' אלהים את האדם ויניחהו בגן עדן וגו'. ויקח, במה לקחו? רבי חנינאי אמר, לקחו בדברים, כמו שנאמר (ויקרא ח) קח את אהרן. ורבנן אמרו, לקחו ברוח, כמו שנאמר (מלכים ב) היום ה' לקח את אדניך מעל ראשך.

ויניחהו בגן עדן, כדי להיות לו מנוחה, לדעת ולהפיר החכמה והתורה. שאמר רבי חנינאי, התורה למדה הקדוש ברוך הוא את האדם. זהו שכתוב (איוב כח) אז ראה ויספרה וגו', ויאמר לאדם. והיו מלאכי השרת מקלסים לפניו.

עד שראה סמא"ל בשמים, ונתקנא בו, וירד מן השמים כדמות צל על נחש. הנחש נראה, והצל עליו, התקרף והפח שלו.

איכה ישבה בדרך, ר' חנינאי ורבנן פתחי קרא באדם הראשון.

(בראשית ב) ויקח ה' אלהים את האדם ויניחהו בגן עדן וגו'. ויקח, במה לקחו. ר' חנינאי אמר, לקחו בדברים. בדרך אחר (ויקרא ח) קח את אהרן. ורבנן אמרו, לקחו ברוח. בדרך אחר, (מלכים ב) היום ה' לקח את אדניך מעל ראשך.

ויניחהו בגן עדן, כדי להיות לו מנוחה, לדעת ולהפיר החכמה והתורה. דאמר רבי חנינאי, התורה לימדה הקדוש ברוך הוא לאדם. הדיא הוא דכתיב, (איוב כח) אז ראה ויספרה וגו', ויאמר לאדם. והיו מלאכי השרת מקלסין לפניו.

עד שראה סמאמר ליה בשמים, ונתקנא בו, וירד מן השמים כדמות צל על נחש. הנחש נראה, והצל עליו, תקפא וחילא דיליה.

קרב אותו הנחש לאשה, שדעתה קלה מן האיש. מכאן שאשה לא מתפתית אלא באשה אחרת. (בראשית א) ויאמר אל האשה אף כי אמר אלהים, מיד פתח באף. מכאן שבתחלת דבריו של אדם נפר מי הוא. כך הוא פתח באף, להודיע מי הוא.

נטל סימן זה - אם תקבל, אם לא תקבל. והמשיכה בדברים, עד שפתחה באות מ"ם, ואמרה מפל עץ הגן [אכל] נאכל. מיד נטל הנחש אות מ', וישם אותה על זרועו השמאלית, והיה ממתין על וא"ו תי"ו מפייה, כדי להיות מו"ת נכון לפנייהם.

קריב ההוא נחש לנבי איתתא, דדעתא קלה מן האיש. מכאן דאתתא לא אתפתת, אלא באתתא אחרא. (בראשית א) ויאמר אל האשה אף כי אמר אלהים, מיד פתח באף. מהכא, דבתחלת דבריו של אדם ניפר מי הוא. כך הוא פתח באף, להודיע מי הוא.

נטל סימן זה, אם תקבל, אם לא תקבל. והמשיכה בדברים, עד שפתחה באות מ"ם, ואמרה מפל עץ הגן אכל נאכל. מיד נטל הנחש האות, וישם אותה על זרועו השמאלית, והיה ממתין על וא"ו תי"ו מפייה, כדי להיות מו"ת נכון לפנייהם.

ותרא האשה

התחיל לפתותה, עד שכתוב (שם) ותרא האשה, בטעם גדול ותקיף. מלמד שפּרְחוּ האותיות וא"ו תי"ו, ועלו להתחבר עם האות מ"ם, והאות מ"ם היתה עולה ויורדת, ולא היתה מתחברת עמהם, עד שנתפתת.

ופּרְחוּ וא"ו תי"ו ארבע פעמים, והקיפו אות האות מ"ם לארבעה צדדים, שכתוב (בראשית א) ותקח מפּרְיו ותאכל ותתן גם לאישה וכו' ותפקחנה עיני שניהם. הנה ארבע פעמים ו' ת'. מלמד שסבבו לאות מ"ם לארבעה צדדים, והמ"ם באמצע, מות בכל הצדדים.

התחיל לפתותה, עד דכתוב, (סג) ותרא האשה, בטעמא סגוי ותקיף. מלמד, שפּרְחוּ האותיות וא"ו תי"ו, וסלקו להתחבר עם אות מ"ם. ואות מ"ם היתה עולה ויורדת, ולא היתה מתחברת עמהם, עד שנתפתת.

ופּרְחוּ וא"ו תי"ו, ד' זמנין, ואקיפו לאות מ"ם לד' סטריין. דכתוב, (בראשית א) ותקח מפּרְיו ותאכל ותתן גם לאישה ותפקחנה עיני שניהם. הא ד' זמנין ו' ת'. מלמד, שסבבו לאות מ"ם לארבע צדדין, והמ"ם באמצע, מות בכל סטריין.

יַרְדַּ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְרֵאוֹת, וַיִּתְחַבֵּא הָאָדָם וְאַשְׁתּוֹ

כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ירמיה ט) כִּי עָלָה מוֹת בְּחַלּוּנֵינוּ, זֶה סְמָא"ל, שֶׁהוּא אֶחָד מִחַלּוּנוֹת הַשָּׁמַיִם. וְעַל זֶה (תהלים פט) מִי גָבַר יְחִיָּה וְלֹא יִרְאֶה מוֹת. מִיֵּד שָׁלַט בָּהּ וְהִטִּיל בָּהּ זֶהמָא. יַרְדַּ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְרֵאוֹת, וַיִּתְחַבֵּא הָאָדָם וְאַשְׁתּוֹ.

דְּבַר אַחַר, (ירמיה ט) כִּי עָלָה מוֹת בְּחַלּוּנֵינוּ. דָּא סְמָא"ל, דְּאִיהוּ חַד מִחַלּוּנֵי שָׁמַיָא. וְעַל דָּא מִי גָבַר יְחִיָּה וְלֹא יִרְאֶה מוֹת. מִיֵּד שָׁלַט בָּהּ, וְהִטִּיל בָּהּ זֶהמָא. נַחַת קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמִיחְמֵי, וַיִּתְחַבֵּא הָאָדָם וְאַשְׁתּוֹ.

קָדָם שֶׁחֲטָאוּ הִיָּתָה הַשְּׂכִינָה עֶטְרָה עַל רֵאוֹשֵׁיהֶם, לְהִיּוֹת בְּשִׁבְלֵם שׁוֹרָה עַל הָעוֹלָם

בְּאִ וִירָאָה, קָדָם שֶׁחֲטָאוּ הִיָּתָה הַשְּׂכִינָה עֶטְרָה עַל רֵאוֹשֵׁיהֶם, לְהִיּוֹת בְּשִׁבְלֵם שׁוֹרָה עַל הָעוֹלָם. כִּינּוּן שֶׁחֲטָאוּ, כְּכִיכּוֹל תַּשׁ כַּחַה, וְהִסְתַּלְקָה וְלֹא שָׁלְטָה. וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הַתְחִיל לְקוֹנֵן, וְאָמַר אֵיכָה, מַה יִּהְיֶה מִמְּנָה? הַשְּׁלִטוֹן הוֹסֵר מִמְּנָה. אִף כָּאֵן בְּחֶרֶב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ הַשְּׁלִטוֹן הוֹסֵר, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הַתְחִיל לְסַפֵּד, וְאָמַר אֵיכָה, מַה תִּהְיֶה עֲלֵיהָ?

תָּא חֲזוּי, קוּדָם שֶׁחֲטָאוּ, הִיָּתָה הַשְּׂכִינָה עֶטְרָה עַל רֵאוֹשֵׁיהֶם, לְהִיּוֹת בְּשִׁבְלֵם שׁוֹרָה עַל הָעוֹלָם. כִּינּוּן שֶׁחֲטָאוּ, כְּכִיכּוֹל, תַּשׁ כַּחַה, וְאִסְתַּלְקַת וְלֹא שְׁלִיטַת. וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא שְׁאֲרֵי לְקוֹנֵן, וְאָמַר אֵיכָה, מַה תִּהְיֶה מִיָּנָה, שְׁלִטְנוּתָא אֲעֲדוּ מִיָּנָה. אוּף הָכָא בְּחֶרֶב בֵּי מִקְדָּשָׁא, שׁוּלְטְנוּתָא אֲעֲדוּ, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא שְׁאֲרֵי לְמִסְפֵּד, וְאָמַר אֵיכָה, מַה תִּהְיֶה עֲלֵיהָ.

קוּלָּ בְּרַמָּה נִשְׁמַע נְהִי בְּכִי תַמְרוּרִים

אֵיכָה, רַבִּי פְּנַחֵס פְּתַח, (ירמיה לא) קוּל בְּרַמָּה נִשְׁמַע נְהִי בְּכִי תַמְרוּרִים וְגו'. בְּשַׁעַת שֶׁנֶּחְרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וְנִשְׁרַף, בָּא קוּל וְהִתְעוֹרַר עַל קְבְרֵי הָאֲבוֹת הָרַאשׁוֹנִים, וְאָמַר: אֲבוֹת הָרַאשׁוֹנִים, אַתֶּם רְדוּמִים בְּשָׁנָה, וְאֵינְכֶם יוֹדְעִים עַל צַעַר הָעוֹלָם. בְּנִיכֶם שֶׁגִּדְלַתֶם בְּצַעַר, וְהִכְנַסְתֶּם אוֹתָם לְאַמוּנָה הַרְבֵּה שֶׁל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא,

אֵיכָה, רַבִּי פְּנַחֵס פְּתַח, (ירמיה לא) קוּל בְּרַמָּה נִשְׁמַע נְהִי בְּכִי תַמְרוּרִים וְגו'. בְּשַׁעַת דְּאִתְחַרַב בֵּי מִקְדָּשָׁא, וְאִתְוַקַּד. אַתָּא קָלָא וְאִיתְעַר עַל קְבְרֵי אֲבָהוֹן קְדָמַי, וְאָמַר, אֲבָהוֹן קְדָמַי, אַתּוֹן דְּמִיכִין בְּשִׁינְתָא, וְלֹא יוֹדְעִיתוֹן צַעֲרָא דְעֻלְמָא, בְּנִיכּוֹן דְּגִדְלַתּוֹן בְּצַעֲרָא, וְאִעִילַתּוֹן בְּהִימְנוּתָא סְגִי דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, הָא מִיתוּ, וְהָא

הנה מתו, והנה נהרגו, והנה הלכו לגלות בין שונאיהם, ידיהם מהדקות לאחור, מתים ברעב, בתייהם נשפרו. איזה הרחמים שלכם? איזה אמונתכם? קומו התעוררו אליהם!

אתקמלו, והא אלו בגלותא בין שנאיהו, ידיהו מהדקן לאחורא, מייתין בכפנא, בתיהו אתוקד. אן רחמין דילכו, אן מהימנותא דילכו, קומו איתערו לגבייהו.

משה הרועה הנאמן, איפה הבנים?

מיד התעוררו האבות והאמהות והלכו אל משה. אמרו לו: משה הרועה הנאמן, איפה הבנים? איפה השארית אותם? מיד התעורר משה, והלך עמם אל יהושע. אמר לו: בני האבות הללו, בני ישראל, שהפקיד אותי הקדוש ברוך הוא עליהם, והשארתי אותם בידך, איפה הם? **השיב** יהושע ואמר: רבנו משה, בארץ הקדושה השארתי אותם, וחלקתי להם הארץ על פי גורל, כמו שצויתני, וכלם השארתי איש על נחלתו ועל גורלו.

מיד אתערו אבהו ואמהו, ואזלו לגבי משה, אמרו ליה, משה רעיא מהימנא, אן אינון בניו, אן שבקת לון. **מיד** איתער משה, ואזל עמהו לגבי יהושע. אמר ליה, בני אבהו אליו, בני ישראל, דפקדני קודשא בריך הוא עליהו, ושבקית לון בידך, אן אינון. **אתיב** יהושע ואמר, רבינו משה, בארעא קדישא שבקית לון, ופליגית לון ארעא על פום עדבא, כמה דפקדתני, וכלהו שבקית גבר על אחסנתיה ועל עדביה.

כל המלאכים העליונים בכו עמם למעלה

ומיד הלכו כלם לארץ הקדושה, ומצאו אותה שנתרבה, שאין נשמע בה קול. נכנסו למקדש, וראו שנשרף. עשו בו הספד, עד שנשמע קול מרירות הבכיה לרום השמים, וכל המלאכים העליונים בכו עמם למעלה.

ומיד אזלו פולחו לארעא קדישא, ואשכחו לה דאתחרבא, דלא אשתמע בה קלא. עאלו גבי מקדשא, וחמו דאתוקד. עברו ביה הספידא, עד דאשתמע קל מרירו דבכיה לרום שמיא, וכל מלאכי עילאי בכו עמהו לעילא.

התעורר הקדוש ברוך הוא ובא אליהם, ומצא אותם ממררים בקול בכיה בתוך עפר

איתער קודשא בריך הוא ואתא לגביהו, ואשכח לון ממרדין בקל בכיה, גו עפרא דמקדשא. אמר

לון, רחמימין דנפשא, מה אתון הכא, (ירמיה יב) מה לידדי בביתי. המקדש. אמר להם: אהובי נפשי, מה אתם פאן? (ירמיה יא) מה לידדי בביתי?

איפה הם בני?

קם אברהם סבא בקדמיתא, אמר קמיה מארי דעלמא, את ידעת דאזלית קמך באורח קשומי. עשר זמנין נסית לי, וקנימית בכלא. בני אן אינון, לא שמענא קל מליהון בארעא דאומית לי, לקנימא להון בה. **קם** אברהם הזקן בראשונה, אמר לפני רבון העולם: אתה ידעת שהלכתי לפניך בדרך אמת. עשר פעמים נסית אותי, ועמדתי בכל. איפה הם בני? לא שמעתי קול דברייהם בארץ שנשבעת לי לקיים אותם בה.

בטלו מהם ברית הקדש ועבדו לעבודה זרה

אמר ליה קודשא בריך הוא, אי אברהם רחמא דנפשא, (ס) ובשר קדש יעברו מעליך. בטילו מיניהו ברית קדישא, ופלחו עבודה זרה, ועל פן התגבר רגזי עליהם, ובגללך חפיתי להם פמה פעמים, ולא שבו לפני. **אמר** ליה הקדוש ברוך הוא: אי אברהם אהוב נפשי, (ס) יעברו מעליך. בטלו מהם ברית הקדש ועבדו לעבודה זרה, ועל פן התגבר רגזי עליהם, ובגללך חפיתי להם פמה פעמים, ולא שבו לפני.

ביון דשמע אברהם כן אמר ימחו על קדישת שמך כל אינון חוביהון ביני עממיא, עד דיהא רעווא דילך לאתבא לון לגבך. וכן בלהו כגוונא דא, ואזלו להו. **ביון** ששמע אברהם כן, אמר: ימחו על קדשת שמך כל אותם חטאיהם בין העמים, עד שיהיה רצונך להשיבם אליך. וכן כלם כמו זה, והלכו להם.

רחל הרומיה קול בכיה במרירות של תמרורים. אמר לה הקדוש ברוך הוא: רחל, מה את מבכה?

נשארה שם רחל, והרומיה קול בכיה במרירות של תמרורים. אמר לה הקדוש ברוך הוא: רחל, מה את מבכה? אמרה לפניו: ולא אבכה? איפה הם בני, ומה חטאו אליך? אמר **נשארה** תמן רחל, וארימת קל במרירו בתמרורים, אמר לה קודשא בריך הוא, רחל, מה את מבכה. אמרה קמיה, ולא אבכה, בני אן אינון, ומה חטאון לגבך.

לה: הכניסו צרתי לפני, והכניסוה
לביתי. מיד אמרה: וכי אני לא עשיתי
יותר, שהכנסתי צרתי לביתי?!

שְׁשִׁינּוּ, בשעה שכתוב (בראשית כט)
ויגד יעקב לרחל פי אחי
אביה הוא, אמר: התדווגי לי? אמרה
לו: כן, אבל אחות יש לי קשישא
ממני, ואני פוחדת מאבא, שהוא רמאי.
מיד - ויגד יעקב לרחל פי אחי אביה
הוא, ברמאות.

מיד נתן לה סימנים. פיון שנכנסה
לאה באותו הלילה, אמרה רחל,
פעת תתביש אחותי. הלכה ומסרה לה
הסימנים.

ועל זה אמרה אל הקדוש ברוך הוא:
ואני לא עשיתי יותר, שהכנסתי
צרתי לביתי?! ואתה, שכתוב בך רחום
וחנון ארך אפים, הנה לך להעביר על
חטאיהם.

קול ברמה נשמע

ובכל מה שאמר לה - לא קבלת
תנחומים. זהו שכתוב (ירמיה
לא) קול ברמה נשמע וגו' כי איננו. לא
רוצה לקבל תנחומים. מה הטעם?
משום כי איננו, כימים הראשונים
לשרות ביניהם, והרי הסתלק למעלה.
ומשום שפי איננו בתוך בניה, לא
מקבלת תנחומים, עד
שנשבע לה, שכתוב (שם) כה אמר ה'
מנעי קולך מבכי ועיניך מדמעה.

אמר לה עלו צרתי לקמי, ואעילו לה
בביתי. מיד אמרה, וכי לא עבדית אנא
יתיר, דאעילנא צרתי בביתי.

דתנו, בשעתא דכתיב, (בראשית כט)
ויגד יעקב לרחל פי אחי
אביה הוא, אמר הזדווגי לנבאי, אמרה
ליה אין, אבל אחתא אית לי קשישא
מינאי, ומסתפינא מאבא, דרמאא
איהו. מיד ויגד יעקב לרחל, פי אחי
אביה הוא ברמאותא.

מיד ירב לה סימניו. פיון דעאלת לאה
בההוא ליליא, אמרה רחל,
השתא מתכספא אחתי, אזלת ומסרה
לה סימניו.

ועל דא אמרה לגבי קודשא בריך
הוא, ואנא לא עבדית יתיר,
דאעילנא צרתי בביתי. ואת דכתיב בך,
רחום וחנון ארך אפים, הנה לך
לאעברא על חוביהון.

ובכל מה דאמר לה, לא קבלת
תנחומין. הדיא הוא דכתיב,
(ירמיה לא) קול ברמה נשמע וגו' כי איננו.
לא בעאת לקבלא תנחומין. מאי טעמא.
בגין כי איננו, כיומין קדמאין לאשראה
ביניהון, והא אסתלק לעילא.

ובגין דכי איננו בגו בנהא, לא קבלת
תנחומין, עד דאומי לה. דכתיב,
(ירמיה לא) כה אמר ה' מנעי קולך מבכי
ועיניך מדמעה.

התְעוֹרְרוּ אֵלֶיהָ שְׁשִׁים רְבּוּא מְחַנְּנֵת עֲלִיּוֹנִים, וְכֻלָּם הֵעִירוּ אֵלֶיהָ בְּכִיהָ

כְּמֹז שְׁעִשְׂתָּה רַחֵל - אַף כִּן הַשְׂכִּינָה לְמַעְלָה. כְּפִי שְׁמַתְרָגֵם, קוֹל נִשְׁמָע בְּרוּם הַשָּׁמַיִם, הַשְׂכִּינָה מִבֶּכָה עַל בְּנֵיהָ. בְּאוֹתָהּ הַשְּׁעָה שֶׁהִיא הִיְתָה מִבֶּכָה, הִתְעוֹרְרוּ אֵלֶיהָ שְׁשִׁים רְבּוּא מְחַנְּנֵת עֲלִיּוֹנִים, וְכֻלָּם הֵעִירוּ אֵלֶיהָ בְּכִיהָ.

כְּמֹה דַּעֲבַדְתְּ רַחֵל, אוֹף הִכִּי שְׂכִינְתָא לְעִילָא. כְּדַמְתְּרָגֵם קָל בְּרוּם שְׁמַיָּיא אֲשַׁתְּמַע, שְׂכִינְתָא מִבֶּכָה עַל בְּנֵהָ. בְּהִיא שְׁעַתָּא דְאִיהִי הוֹת מִבֶּכָה, אֲתַעְרוּ לְגַבְהָ שְׁתִּין רְבּוּא מְשַׁרְיִין עִילָאִין, וְכֻלְהוּ אִיתַעְרוּ בְּכִיהָ לְגַבְהָ.

בְּהוּא שְׁעַתָּא הַשְּׁעָה נִשְׁמָע קוֹל לְרַקִּיעַ עֲרֻבוֹת, וְהוֹדְעֵזְעוּ מְאֻתִּים אֶלְף עוֹלְמוֹת שֶׁהִיוּ גְנוּזִים מִיּוֹם שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם, עַד שֶׁנִּשְׁמָע אוֹתוֹ הַקוֹל לְרוּם הַשָּׁמַיִם. וּמִי הוּא? זֶה הַרְקִיעַ כְּעִין הַקֶּרֶחַ הַנּוֹרָא, שֶׁהוּא עַל גְּבֵי הַחַיּוֹת.

בְּהוּא שְׁעַתָּא, אֲשַׁתְּמַע קָלָא לְרַקִּיעַ עֲרֻבוֹת, וְאוֹדְעֵזְעוּ מְאֻתִּין אֶלְף עֲלָמִין, דְּהוּוּ גְנוּזִין מִן יוֹמָא דְאֲתַבְרִי עֲלָמָא, עַד דְאֲשַׁתְּמַע הִהוּא קָלָא לְרוּם שְׁמַיָּיא. וּמִאֵן אִיהוּ, דָּא רַקִּיעַ כְּעִין הַקֶּרֶחַ הַנּוֹרָא, דְאִיהוּ עַל גְּבֵי הַחַיּוֹת.

מְנַעֵי קוֹלָךְ

עַד שֶׁהִתְגַּלְתָּה הָאֵם לְבִתָּה, וְאָמְרָה לָהּ: מְנַעֵי קוֹלָךְ. אַז נִפְרְדָה מִשָּׁם, וְהִלְכָה הִיא וְכָל אוֹכְלוֹסֶיהָ לְגֻלוֹת, וְהִצְטָרְכוּ לַהֲתַפְזֵר לְכַמְּהָ צְדָדִים, שֶׁתִּהְיֶה גְלוֹת לְכָל, וְהִיא יִשְׁבָּה בְּדָד.

עַד דְאֲתַגְלִית אִימָא לְבִרְתָּא, וְאָמְרָה לָהּ, מְנַעֵי קוֹלָךְ. כְּדִין אֲתַפְרֶשֶׁת מִתְּמִין, וְאִזְלַת הִיא וְכָל אוֹכְלוֹסֶהָ בְּגֻלוֹתָא. וְאִצְטָרְכוּ לְאֲתַבְדָּרָא לְכַמְּהָ סְטָרִין, לְמַהוּ גְלוֹתָא לְכוּלָּא, וְהִיא יִשְׁבָּה בְּדָד.

רַבִּי נְחוּנְיָא אָמַר, אֵיכָה, מִי אָמַר זֶה? אוֹתָהּ הָרוּחַ הָעֲלִיּוֹנָה נְעִימָה, (הַפְּנִימִית) הָעוֹלָם הִבָּא. וְעַל זֶה תִּבָּה זוֹ הִיא רוּחַנִית, וְאִין בָּהּ שְׁתַּפּוֹת כָּלֵל, לֹא לִשְׁוֹן וְשִׁנְיִים, וְלֹא שְׁפַתִּים כָּלֵל.

רַבִּי נְחוּנְיָא אָמַר, אֵיכָה, מִאֵן אָמַר דָּא, הִהוּא רוּחַ עִילָאָה נְעִימָאָה, עֲלָמָא דְאֲתִי. וְעַל דָּא, תִּיבָה דָּא רוּחַנִי אִיהוּ, וְלֹא אִית בָּהּ שׁוֹתְפוֹ כָּלֵל, לָאוּ לִישְׁוֹן וְשִׁנְיִין, וְלָאוּ שְׁפוּון כָּלֵל.

הָאֵם שׁוֹאֵלָתָה עַל בְּרִתָּהּ, דָּא קְרַקוּרָא הַקֶּר, אֲדוּן רְבוּן רַב וְשְׁלִיט,

אִימָא שְׁאֵלָה עַל בְּרִתָּהּ, דָּא קְרַקוּרָא דְקִיר, אֲדוּן רְבוּן רַב וְשְׁלִיט,

יְשֻׁבָה, וְלֹא עוֹמֶדֶת, בְּתַחֲלָה עוֹמֶדֶת, וְכָל אוֹכְלוֹסִיָּה עוֹמְדִים, הַשְּׁתָּא יוֹשְׁבַת וְשׁוֹמְמָה. בְּדָד, כְּדָבָר אַחֵר בְּדָד יֵשֵׁב, כְּמֵאן דְּמִסְאִיב בְּמִסְאָבוּ, וְשִׁפְחָה כִּי תִירֵשׁ גְּבֻרְתָּהּ, הִיא דְהוּוּת מִסְאָבָא, יְשֻׁבָה בְּמִקּוּמָהּ.

שְׁלַחוּ לָהֶם בְּנֵי בָבֶל לְבְנֵי הָאָרֶץ הַקְדוּשָׁה: רְאוּי שְׁאַתֶּם צְרִיכִים לְבָכוֹת, וְלָכֶם רְאוּי לְסַפֵּד וְלַעֲשׂוֹת אַבְל, בְּרֵאוּתְכֶם אֶת הִיכְלוֹת הָאֵם חֲרִיבִים, וּמְקוֹם מִטְתָּהּ שֶׁהִתְהַפָּךְ בְּאַבְל, וְהִיא אֵינְנָה שָׁם, וּפְרָחָה מִכֶּסֶם, וְלֹא יִדְעֶתֶם מִיָּנָה.

תִּמְרוּן שֶׁהִיא עִמָּנוּ בְּתוֹךְ הַגְּלוּת וְהוֹרִידָה אֶת מְדוּרָהּ? אִם כֵּן, אָנּוּ צְרִיכִים לְשַׁמֵּחַ, שֶׁהִיא יְחֻזְקָאֵל הַנְּבִיאָה רָאָה אוֹתָהּ כְּאֵן, וְכָל אוֹכְלוֹסִיָּהּ.

וְדָאֵי, עַל דָּא אָנּוּ צְרִיכִים לְבָכוֹת וְלְסַפֵּד פְּתִינִין, וּכְיַעֲנִית מְדַבְּרָא, שֶׁהִיא גְרִשָׁה מְחוּץ לְהִיכְלָהּ, וְאָנּוּ בְּגֻלוּת, וְהִיא בָּאָה עֲלֵינוּ בְּמִרְרֵירוֹת, וְרוּאָה אוֹתָנּוּ בְּכָל הַיָּמִים בְּכִמְהָ צְרוּת, בְּכִמְהָ הַנְּהַגּוֹת שְׁגוּזִירִים עֲלֵינוּ בְּכָל זְמַן, וְלֹא יְכוּלָה לְהִסִּיר מֵעִמָּנוּ אֶת הַצְּרוּת, וְכָל אוֹתָם הַמְּכּוֹת שְׁאַנּוּ סוֹבְלִים.

שְׁלַחוּ לָהֶם בְּנֵי הָאָרֶץ הַקְדוּשָׁה: נָאָה הוּא שְׁאַמָּנוּ בְּרַחָה, וְגִרְשָׁה מִתּוֹךְ הִיכְלָהּ, וְיִרְדָּה אֲלֵיכֶם בְּמִרְרֵירוֹת וּבְקוֹל עֲצִיב, כְּפֹאֶשָׁה שִׁיוֹשְׁבַת בְּלֵי דְעֵת,

יְשֻׁבָה, וְלֹא עוֹמֶדֶת, בְּתַחֲלָה עוֹמֶדֶת, וְכָל אוֹכְלוֹסִיָּה עוֹמְדִים, הַשְּׁתָּא יוֹשְׁבַת וְשׁוֹמְמָה. בְּדָד, כְּדָבָר אַחֵר בְּדָד יֵשֵׁב, כְּמֵאן דְּמִסְאִיב בְּמִסְאָבוּ, וְשִׁפְחָה כִּי תִירֵשׁ גְּבֻרְתָּהּ, הִיא דְהוּוּת מִסְאָבָא, יְתָבָא בְּדוּכְתָּהּ.

שְׁלַחוּ לָהּ בְּנֵי בָבֶל אֲרַעָא קְדִישָׁא, יְאוּת דְּאוּתוֹן צְרִיכִין לְמַבְכֵי, וְלָכוּן יְאוּת לְמַסְפֵּד, וְלְמַעַבְד אַבְלָא, בְּמַחְזִיכוֹן הִיכְלוֹן דְּאִימָא חֲרִיבִין, וְאוּת עֲרִסָה דְּאוּתְהַפָּךְ בְּאַבְלָא, וְהוּא לִית תְּמוֹן, וּפְרָחָא מִנְכוּן, וְלֹא יִדְעֶתוֹן מִיָּנָה.

תִּמְרוּן דְּאִיהִי עִמָּנָא גּוּ גְלוּתָא, וְנַחֲתַת דִּיּוֹרָה בְּגוּוּנָא. אִי כֵּן, אָנּוּ צְרִיכִין לְמַחְדֵי, דְּהִיא יְחֻזְקָאֵל נְבִיאָה חֲמָא לָהּ הֲכָא, וְכָל אוֹכְלוֹסִיָּהּ.

וְדָאֵי, עַל דָּא אָנּוּ צְרִיכִין לְמַבְכֵי, וְלְמַסְפֵּד כְּתִינָנָא, וּכְיַעֲנֵי מְדַבְּרָא, דְּאִיהוּ אוּתְתַרְכַת לְבַר מִהִיכְלָהּ, וְאָנּוּ בְּגֻלוּתָא, וְהִיא אוּתְתַת עֲלָנָא בְּמִרְרֵירוֹ, וְחִמָּאת לָנָא בְּכָל יוֹמִין בְּכִמְהָ עֲאָקוּ, בְּכִמְהָ נִימוּסִין גְּזָרִין עֲלָנָא בְּכָל זְמַן, וְלֹא יְכֻלָּא לְאַעֲדָאָה מִיָּנָא עֲאָקוּ, וְכָל אֵינּוּן מְכַתְּשִׁין דְּאָנּוּ סְבָלִין.

שְׁלַחוּ לָהּ בְּנֵי אֲרַעָא קְדִישָׁא, יְאוּת דְּאִימָנָא עֲרַקְתָּ, וְאוּתְתַרְכַת מְגוּ הִיכְלָהּ, וְנַחֲתַת לְנַפְיָכוּ בְּמִרְרֵירוֹ וּבְקוֹל עֲצִיב, כְּפֹאִיתָתָא דִּיתָבָא בְּלֵא

דַּעְתָּא, וּבְנִבְרָא דְלֹא יָכִיל לְשׂוּבָא, וּכְאִישׁ שֶׁלֹּא יָכוֹל לְהֻצֵל, וְנֹאֵה לְכֶם וַיֵּאוֹת לְכוּן לְמַסְפַּד.
לְסַפַּד.

אָנוּ וְיֵשׁ לָנוּ לְבָבוֹת וְלְסַפַּד בְּנְהִי וּבְמִרְרוֹת

אָבֵל אָנוּ, אֵיךְ לֵן לְמַכְבֵּי וְלְמַסְפַּד
בְּנְהִי וּמִרְרוֹ, דְּאֵינְן חֲמָאן בְּכָל
יּוֹמָא הֵיכְלָא חֲרִיב, וְתַעֲלוּן דְּמַדְבְּרָא
עֵאלוּן וְנִפְקוּן, וְשִׁרְקוּן עֵנִים בְּגוּיָה, וְאֵינְן
חֲמָאן וּבְכָאן.

אָבֵל אָנוּ יֵשׁ לָנוּ לְבָבוֹת וְלְסַפַּד בְּנְהִי
וּבְמִרְרוֹת, שְׂאָנוּ רוּאִים בְּכָל יוֹם
הַהֵיכָל חֲרִיב, וְשׁוּעְלֵי הַמְדַּבֵּר נִכְנָסִים
וַיּוֹצְאִים, וְשׁוּרְקִים הַיְעָנִים בְּתוֹכוֹ, וְאָנוּ
רוּאִים וּבּוֹכִים.

וּבְעוֹד דְּאֵינְן יִתְבִּין גְּבוּכִין, וְשִׁכְיִין
פּוּמְנָא בְּעַפְרָא, אֵינְן שְׂמַעִין קָל
נְעִימוֹ דְּרַגְלָהּ, בְּתַלְתּוֹת מְשֻׁמְרוֹתָא
דְּלִילָיָא, נְחַתְתּוֹת וְחַמַּאת לְהֵיכְלָהּ, אֵיךְ
חֲרִיבִין מְתוּקְדָן, אֲעֵלַת מְהֵיכְלָא
לְהֵיכְלָא, מַדּוּף לְדוּדָא, וְנִגְעַת וּמִיּוֹלְלָתָא,
וּבְכַת עֲלָנָא וְעַל נִפְשָׁנָא.

וּבְעוֹד שְׂאָנוּ יוֹשְׁבִים גְּבוּכִים וְשׁוֹכְבִים
פִּינוּ בְּעַפְרָא, אָנוּ שׁוּמְעִים קוֹל
נְעִימוֹת רַגְלֵיהָ בְּשִׁלְשׁ מְשֻׁמְרוֹת שֶׁל
הַלֵּילָה, יוֹרְדַת וְרוּאָה אֶת הַיְכָלָהּ, אֵיךְ
יוֹשְׁבִים (חֲרִיבִים) נִשְׂרָפִים. נִכְנָסַת מְהֵיכָל
לְהֵיכָל, מִמְּקוֹם לְמְקוֹם, וְגוּעָה וּמִיּוֹלְלָתָא,
וּבּוֹכָה עֲלֵינוּ וְעַל נִפְשָׁנוּ.

וְאֵינְן מְתַעֲרִין לְקָל נְעִימוֹ דְּבְכֵייתָהּ
וְיַלְלוֹתָהּ. וְרוּחָנָא אֲזֵלַת
אֲבַתְרָהּ, וּפְרַח לְגַבָּהּ. וְלִפּוּם שְׂעֵתָא
פְּרַחַת וְאֲזֵלַת, וְלֹא שְׂמַעְנָא, וְלֹא יִדְעָנָא
מִיּוֹדֵי דְּהֵא אֲזֵלַת, וְאֲשַׁתְּאֲרָנָא גְּבוּכִין,
דְּמִיכּוּן בְּלֹא רוּחָא, בְּלֹא דַּעְתָּא. צַעֲקוּן,
וְאֲמַרִין אֵיכָהּ.

וְאֵינְן מְתַעֲוֹרְרִים לְקוֹל נְעִימוֹת בְּכֵייתָהּ
וְיַלְלוֹתֵיהָ, וְרוּחָנוּ הוֹלְכַת אַחֲרֵיהָ,
וּפְרַחַת אֵלֶיהָ. וְלִפְנֵי שְׂעֵה פּוּרְחַת
וְהוֹלְכַת, וְלֹא שְׂמַעְנוּ, וְלֹא יִדְעוּנוּ דְּבַר,
שֶׁהִנֵּה הוֹלְכַת וְנִשְׂאָרְנוּ גְּבוּכִים, יִשְׁנִים,
בְּלֵי רוּחַ, בְּלֵי דַּעַת. צוֹעֲקִים, וְאוּמְרִים
אֵיכָהּ.

ה' מְפֻרָּם יִשְׂאָג וּמְפֻעוֹן קַדְשׁוֹ יִתֵּן קוֹלּוֹ שְׂאָג יִשְׂאָג עַל גְּוָהוּ.

תְּנִינָן, בְּכָל לִילָיָא וְלִילָיָא, קָל מְרִירוֹת
דְּכְאִיבָא דְּצִיּוּן אֲשַׁתְּמַע מְרוּם
רְקִיעָא לְתַתָּא, וּמַתְתָּא לְרְקִיעָא. בְּדַבְּר
אַחַר, (וַיְמַיֵּס כֹּה) ה' מְפֻרָּם יִשְׂאָג וּמְפֻעוֹן

שְׁנִינּוּ, בְּכָל לַיְלָה וְלַיְלָה קוֹל מְרִירוֹת שֶׁל
כְּאִב שֶׁל צִיּוּן נִשְׂמַע מְרוּם
הַרְקִיעַ לְמַטָּה, וּמַמְטָה לְרְקִיעַ, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר (וַיְמַיֵּס כֹּה) ה' מְפֻרָּם יִשְׂאָג וּמְפֻעוֹן

קדשו יתן קולו שאג ישאג על נהו.

בְּשִׁירוֹתָא דְּלִילָא, הִיא אֲתַפּוּנַת
בְּבִכְיָה, וְשִׁאֲנַת מְרוֹם
רְקִיעָא לְעִילָא. נְחַתַת לְתַתָּא, לְאַתְר
מְדַבַּח הַחִיצוֹן, וְחַמַת דְּוִבְכְתָה חֲרִיב,
מְסָאב בְּמִסְאָבו, וְכָל אֲתַר לָא אֲשַׁתְּכַח
בִּיה. גַּעַת וּמְיַלְלַת, צוֹנַחַת בְּקַל מְרִירו,
וְאַמְרַת, מְדַבְּחֵי מְדַבְּחֵי, פְּרַנְסַתִּי
דְּמַרְוִית לִי בְּכַמְה גִּיסוּכִי, בְּכַמְה עֲלוֹן
דְּכִיָּין קַדִּישֵׁין.

כָּל גְּבָרִין קַדִּישֵׁין, רַבְרָבִין מְמַנְהוּ, הוּו
מְרוֹזִין וְחֲדָאן מִינְהוּ, אֲכַלִּין עֵידוּגִין,
וּפְלַגִּין חוֹלְקִיהוֹן, בְּרוּמֵי רְקִיעָא. יְהָבו
כַּד גִּיבְלַת חֲסִידִים קַדוּשִׁים. בְּנֵי
דְּאַתְדַּבְּחוּ עֲלֵהּ, וְוִי לִי מְדַמְיֵהוֹן. וְכָל
גְּבָרִין רַבְרָבִין מְמַנְהוּ, נְפְלוּ מְדוּכְתִּיהוֹן
לְקוֹל צְוֹנְחִיהוֹן.

יְתַבִּין לְבַר צְוֹנְחִין וּבְכָאן, אֵינּוֹן
אַרְאֵלִים קַדִּישֵׁין, דְּאֵת שְׁמִיה
קַדִּישָׁא הָהוּ מְתַעֲטַר עַלֵּיהוּ, וּבִיה
אֵינּוֹן חֲדָאן וְקִימִין. לְקַל בְּכִיּוֹתְהוֹן אֵת
דְּא פְּרָחַא מְנִיְהוּ, וְסַלְקָא לְרוּמֵי
מְרוּמִים, וְאַשְׁתַּאֲרוּ כְּנֻקְבָא דְּבְכָאֵת
וּמְיַלְלַת. הֲדָא הוּא דְּכְתִיב, (ישעי' לג) הֵן
אַרְאֵלִים צָעְקוּ חֲצָה. אַרְאֵלִים בְּלֵא יו"ד,
צָעְקוּ חוּצָה.

מִהַבְּחֵי מְדַבְּחֵי, לְבַתַר דְּמַרְוִית לִי
בְּגִיבְלוֹת בְּנִין חֲסִידִין
קַדִּישֵׁין, דְּמִסְרוּ נַפְשִׁיהוֹן וְגַשְׁמִיְהוֹן עֲלֵהּ,

קדשו יתן קולו שאג ישאג על נהו.

בְּרֵאשִׁית הַלֵּילָה הִיא מְכֻנְנַת בְּבִכְיָה,
וְשׁוֹאֲנַת מְרוֹם הַרְקִיעַ
לְמַעְלָה. יוֹרְדַת לְמַטָּה, לְמְקוּם הַמְזַבַּח
הַחִיצוֹן, וְרוּזָה מְקוּמָה חֲרִיב, טְמֵא
בְּטְמָאָה, וְכָל מְקוּם לָא נְמַצָּא בוּ. גּוּעָה
וּמְיַלְלַת, צוֹנַחַת בְּקוֹל שַׁל מְרִירוֹת,
וְאוּמְרַת: מְזַבְּחֵי, מְזַבְּחֵי, פְּרַנְסַתִּי
שְׁרוּיַת אוֹתִי בְּכַמְה נְסוּכִים, בְּכַמְה
עוֹלוֹת טְהוּרִים קַדוּשִׁים.

כָּל הָאִישִׁים הַקַּדוּשִׁים, הַגְּדוֹלִים
הַמְמַנִּים, הֵיוּ רוּיִם וּשְׁמַחִים מְמַר.
אוֹכְלִים עֵדוּגִים, וּמְחַלְקִים חַלְקִיהֶם
בְּרוּמֵי הַרְקִיעַ. (ועתה) נְתַנּוּ בְּרַ נְבִלַת
חֲסִידִים קַדוּשִׁים. בְּנֵי שְׁנַזְּבָחוּ עֲלֵיהּ, אוּי
לִי מְדַמְיֵהֶם. וְכָל הָאִישִׁים הַגְּדוֹלִים
הַמְמַנִּים נְפְלוּ מְמֻקּוּמָם לְקוֹל צְוֹנְחִיהֶם.

יוֹשְׁבִים בְּחוּץ צוֹנְחִים וּבּוֹכִים אוֹתָם
אַרְאֵלִים קַדוּשִׁים, שְׁאוֹת
שְׁמוֹ הַקַּדוּשׁ הָיָה מְתַעֲטַר עֲלֵיהֶם, וּבוּ
הֵם שְׁמַחִים וְעוֹמְדִים. לְקוֹל בְּכִיּוֹתֵיהֶם
הָאוֹת הַזֹּו פְּרָחַה מֵהֶם, וְעֲלֵתָה לְרוּמֵי
מְרוּמִים. וְנִשְׁאָרוּ כְּנֻקְבָה שְׁבּוּכָה
וּמְיַלְלַת. זְהוּ שְׁכַתּוּב (ישעי' לג) הֵן
אַרְאֵלִים צָעְקוּ חֲצָה. אַרְאֵלִים בְּלֵא יו"ד,
צָעְקוּ חוּצָה.

מְזַבְּחֵי מְזַבְּחֵי, אַחַר שְׁהַרְוִית אוֹתִי
בְּנְבִלוֹת בְּנִים חֲסִידִים
קַדוּשִׁים, שְׁמִסְרוּ נַפְשָׁם וְנִשְׁמַתָּם עֲלֵיהּ,

נגנזת. איפה אמצא אותך? איפה האש שעליך? גועה ומייללת ובוכה בקול עצוב.

ששת אלפי גברים קדושים, בכל צד של ארבעת צדדי העולם, הם שהיו אוכלים קרבן בכל יום, ירדו עמה, ומייללים ובוכים על מזבח העולות. ויותר היו, אלא שהתמעטו.

ואפילו אותם שעומדים בחוץ, ברוח אחרת, שרוים מאותם האיברים והפדרים, בראשית הלילה צוחים, גועים ומייללים על המזבח הזה. אוי לחמור שאבד אבוסו, המקום שמתרנה מפנו. מי ראה נהמת הגברים הקדושים בגבירה, ממטה למעלה, וממעלה למטה.

איתגנזת. אן אשכח לך, אן אשתא דעלך. געת ומייללת ובכת בקל עציב.

שתא אלפי גברי קדישין, בכל סמרא דארבע סמרי עלמא, אינון דהוו אכלי קרבנא בכל יומא, נחתי בהדה, ומייללון ובכיין על מדבח דעלוון, ויתיר הוו, אלא אתמעטו.

ואפילו אינון דקיימין לבר, ברוח אחרא, דמרוון מאינון אימרון ופדרין. בשירותא דליליא צוחין געאן ומייללון על האי מדבח. ווי לחמרא דאביד אבוסה, אתר דמתרנה מניה. מאן חמי נהימו דגברין קדישין במטרוניתא, מתתא לעילא, ומעילא לתתא.

על משכבי בלילות

בחצות הלילה נכנסת לתוך אותה הנקדה של ציון, מקום בית קדשי הקדשים, רואה אותה ששחרב, ונטמא מקום בית מושבה ומטתה, גועה ומייללת, עולה ממטה למעלה, וממעלה למטה, מסתפקת במקום הכרובים, צוחת בקול מר, ומרימה קולה ואומרת: מטתי מטתי, מקום בית מושבי! על המקום הזה כתוב (שיר ג) על משכבי בלילות. משכבי, מטת הגבירה. גועה בבכיה ואומרת: מטתי, מקום מקדשי, המקום של המרגליות הטובות, בית הפרכת והפפרת, שהיו סומכים עליה

בפלגו ליליא, עאל לגו ההיא נקודה דציון, אתר דבית קדש הקדשים, חמת ליה דאתחריב, ואסתאב אתר בית מותבה וערסה, געת ומייללת, סלקא מתתא לעילא, ומעילא לתתא, אסתכל באתר דכרובים, צווחא בקול מרירו, וארימת קלא ואמרה, ערסי ערסי, אתר בית מותבי. על האי דוכתא כתיב, (ס"ט ג) על משכבי בלילות. משכבי, ערסא דמטרוניתא. געת בבכיה ואמרה, ערסי אתר מקדשי, אתר דמרגלאין טבאן, בי פרוכתא וכפורתא, דהוו סמכין עלוהי

ששים אֶלְךָ רַבּוּת שֶׁל אֲבְנֵי יָקָר, סְדָרִים סְדָרִים, שׁוּרֹת שׁוּרֹת, מִסְתַּכְּלִים זֶה עַל זֶה. סְדָרֵי רִמּוּנִים מִצְעִים עֲלֶיךָ לְאַרְבַּעַת צְדָדִים. הָעוֹלָם עֲמַד בְּשִׁבְלֶךָ.

רְבוּן הָעוֹלָם, בְּעַלֵי הָיָה בָּא אֵלֵי, וְהוּא שׁוֹכֵב בֵּין זְרוּעֵי, וְכָל מַה שֶׁרְצִיתִי מִמֶּנּוּ, וְכָל רְצוֹנֵי עוֹשָׂה בְּזִמְנֵי הַזֶּה, כְּשֶׁהָיָה בָּא אֵלֵי וְעָזַב (ושם) בִּי מְדוּרָו וּמִשְׁתַּעֲשַׁע בֵּין שְׂדֵי.

מִטְתֵי מִטְתֵי, אֵינְךָ זֹכֶרֶת כְּשֶׁהֵייתִי בָּאָה אֲלֶיךָ בְּשִׁמְחָה וּבְטוֹב לֵב, וְאוֹתָם הִתְיַנּוּקוֹת הָעֲלָמִים הָיוּ יוֹצְאִים כְּנַגְדֵי, מִכַּיִם בְּכַנְפֵיהֶם בְּשִׁמְחָה לְקַבְּלָנִי.

הָעֶפֶר שֶׁבָּךְ הָיָה קָם מִמְּקוֹמוֹ, וְרוּאָה אֵיךְ נִשְׁפַּח אַרְוֹן הַתּוֹרָה שֶׁהָיָה כָּאן. מִכָּאן יֵצֵא מִזֶּוֹן לְכָל הָעוֹלָם, וְאוֹר, וּבְרָכוֹת לְכָל.

אֲשֻׁגִיחַ עַל בְּעַלֵי - אֵינּוּ כָּאן. אֲשֻׁגִיחַ לְכָל צַד. בְּזִמְנֵי הַזֶּה כְּשֶׁהָיָה בָּא אֲצֵלֵי בְּעַלֵי, וְסָבִיבוּ כְּמַה בְּנִים חֲסִידִים, וְכָל אוֹתָם הָעֲלָמוֹת מְזַמְּנוֹת לְקַבְּלוֹ.

וְהֵינּוּ שׁוֹמְעִים מִרְחוֹק קוֹל זִוְגֵי הַפַּעֲמוֹנִים מְקַשְׁקֶשִׁים בֵּין רַגְלָיו, כְּדֵי שֶׁאֲשַׁמְעֵם קוֹלוֹ טָרֵם הַכְּסוֹ אֵלֵי. כָּל עֲלָמוֹתֵי מִשְׁבַּחַת וּמוֹדוֹת לְפָנָי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אַחֵר כִּי

שִׁתִּין אֲלֵפִין רְבוּן אֲבְנֵי יָקָר, סְדָרִין סְדָרִין, שׁוּרִין שׁוּרִין, מִסְתַּכְּלָאן דָּא לְדָא. סְדָרִין דְּרִמּוּנִין מִתְצַעֵן עֲלֶיךָ לְד' סְטָרִין. עֲלָמָא קַיִמָא בְּגִינְךָ.

רְבוּן עֲלָמָא, בְּעַלֵי, הָוּה אֶתִי לְגַבִּי, וְהוּא שָׁכַב בֵּין זְרוּעֵי, וְכָל מַה דְּבַעֲיָנָא מִנֵּיהּ, וְכָל בְּעוֹתֵי עֶבֶד בְּעִידָנָא דָּא. כִּד הָוּה אֶתִי לְגַבִּי, וְשׁוּי בִי מְדוּרֵיהּ, וּמִשְׁתַּעֲשַׁע בֵּין שְׂדֵי.

עַרְסֵי עַרְסֵי, לִית אֶתְ דְּכִיר כִּד הוּינָא אֶתָּא לְגַבְךָ בְּחַדְוָה וּבְשִׁפּוּרֵי דְלַבָּא, וְאֵינּוּן רַבִּין עוֹלָמִין, הָוּי נְפָקֵי לְקַדְמוֹתֵי, בְּמִשְׁנֵי בְּגַדְפֵיהוּ בְּחַדְוָה, לְקַבְּלָא לִי.

עֶפְרָא דְּבָךְ, הָוּה קָם מְדוּכַתֵּיהּ, וְחִזּוּ אֵיךְ אֵיתְנַשְׁיָא אַרְוֹנָא דְּאוּרִייתָא דְּהוֹת הַכָּא, מֵהַכָּא נִפְקָא מִזֶּוֹנָא לְכָל עֲלָמָא, וְנִהוּרָא, וּבְרָכָאן לְכָלָא.

אֲשֻׁגַח עַל בְּעַלֵי, לִית הַכָּא. אֲשֻׁגַח לְכָל סְטָר. בְּעִידָנָא דָּא כִּד הָוּה אֶתִי בְּעַלֵי לְגַבִּי, וְסַחְרַנֵּיהּ כְּמַה בְּנִין חֲסִידִין, וְכָל אֵינּוּן עוֹלָמְתָאן זְמִינִין לְקַבְּלָא לִיהּ.

וְהוּינָא שְׁמַעִין מִרְחוֹק, קָל זִוְגֵין דְּפַעֲמוֹנִים מְקַשְׁקֶשִׁין בֵּין רַגְלָיו, בְּנִין דְּאֲשַׁמְעֵם קָלֵיהּ עַד דְּלָא יַעוֹל לְגַבִּי. כָּל עוֹלָמְתָאן דִּילֵי, מְשַׁבְּחָן וְאוֹרְן קַמֵי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, לְבַתֵּר

הולכות כל אחת לבית מושבה, והיינו יחידות מחבקות בנשיקותינו באהבה.

בעלי בעלי, איפה פניתי? פעת הוא הזמן שהייתי משגיחה בך. הסתכלתי בכל צד - ואינך. איפה אשגיח לך, ולא אבקש בשבילך?

זהו מקומך בזמן הזה לבא אלי, הריני מזמנת כאן. והרי נשפחת ממני. אינך זוכר ימי האהבה, פשהייתי שוכנת בחיקך, וחקוקה בדיוקנה, ודיוקני היה חקוק בך. פחותם הזה שמשאיר דיוקנו בחקיקת הפתב, כך השארתי דיוקני בך, כדי שתשתעשע בדיוקני, בעודי בתוך צבאותי.

גזעה בבכיה ואומרת: בעלי בעלי, האור של העינים הרי נחשף. אינך זוכר, פשהיית מושיט שמאלך מתחת לראשי, ואני מתענגת על רב שלום, וימינך מחבקת באחווה ובנשיקות. ונדרת לי שלא תעזב אהבתי לעולמים. ונשבעת לי (תהלים קלז) אם אשכחך ירושלים תשכח ימיני, הנה נשפחתי ממך.

אינך זוכר, פשעמדתי אצלך בהר סיני, וששים רבוא שלמים שקבלוך עליהם, והתעטרתי לך בהם יותר מפל העמים, והיינו הולכים אחריו לכל רצונך. ואותה שפחה הרגה בהם לאלפים ורבבות, ולא השגחתי.

אזלין כל חד על פי מותביה, מחבקן בנשיקותהון ברחימו.

בעלי בעלי, אן פניתי, השתא הוא עדנא דהוינא אשגח בך. אסתכלנא בכל סטר, ולית אנת. אן אשגח לך, ולא אתבע בגינך.

דא הוא אתרך בעידנא דא, למייתי לגבי, הא אנא זמינא הכא. הא אתנשית מנאי, לית אנת דכיר יומי דרחימו, כד הוינא שכתת בתוקפך, ומחקקא בדיוקנך, ודיוקני הוות מחקקא בך, כהאי חותם דשביק דיוקניה בגליפו דכתבא, הכי שבקנא דיוקני בך, בגין דתשתעשע בדיוקני, בעוד דאנא בגו חילי.

נעת בבכיה, וצוחת, בעלי בעלי, נהירו דעיניי הא איתחשך. לית אנת דכיר, כד הוית אושיט שמאלך מתחות רישי, ואנא מתענגנא על סגיאן דשלם, וימינך מחבקא באחווה ובנשיקין. ונדרת לי דלא תשבוק רחימותא דילי לעלמין. ואומית לי, (תהלים קלז) אם אשכחך ירושלים תשכח ימיני, הא איתנשינא מנך.

לית אנת דכיר, כד קאימנא לגבך בטורא דסיני, שלימין שתין רבו דקבילו לך עליהו, ואתערנא לך בהו, יתיר מפל עממייא, והוינא אזלין אבתרך לכל רעותך. וההיא שפחה קטלא בהו לאלפים ורבון, ולא

וְכֻלָּם נֶאֱבְדוּ בַּמִּדְבָּר, וְהִשְׁאֲרֹת אוֹתָם שָׁם, וְהִכְנִסְנוּ בְּגִיהֶם הַקְּטָנִים לַעֲמֹד לַפְּנִיךָ בְּאַרְצְךָ הַזֹּאת. וְהִבְדַּלְנוּ אוֹתָם לַעֲמֹד לַפְּנִיךָ בְּשִׁבִיל רְצוֹנְךָ.

אֲשַׁנְתָּנָא. וְאִתְאֲבִידוּ בְּלֵהוּ בַּמִּדְבָּרָא, וְשִׁבְקִית לֹון תַּמּוֹן, וְאֶעֱלִינָא בְּגִיהוֹן זְעִירִין לְקַיִימָא קַמְךָ בְּאַרְעָא דָּא. וּבְדִילָנָא לֹון לְקַיִימָא קַמְךָ, בְּגִין רְעוּתְךָ.

הָאֵם נֹאֵה לָךְ לְזִכְרֵי חַטָּאִים, וְלֹא תִזְכֵּר זִכְיוֹתֶיךָ!

בְּעֲלִי, הִיָּה זֹכֵר, בְּכַמּוֹה בְּנִים קְדוֹשִׁים עֲמַדְתִּי לַפְּנִיךָ בְּכָל דּוֹר וְדוֹר, בִּימֵי דְדוֹד וְשִׁלְמוֹה בְּנוֹ. אֵינְךָ זֹכֵר כַּמּוֹה טוֹבוֹת שְׁעָשׂוֹ לַפְּנִיךָ?! הָאֵם נֹאֵה לָךְ לְזִכְרֵי חַטָּאִים, וְלֹא תִזְכֵּר זִכְיוֹתֶיךָ?! אֵיךְ הִתְהַפְּכּוּ עֲלֶיךָ?

בְּעֲלִי הָיוּ דְכִיר, בְּכַמּוֹה בְּגִין קְדִישִׁין קַאִימָנָא קַמְךָ בְּכָל דְרָא וְדְרָא, בְּיוֹמֵי דְדוֹר וְשִׁלְמוֹה בְּרִיהַ. לִית אַנְתָּה דְכִיר כַּמּוֹה טַבְאֵן דְעֲבָדוּ קַמְךָ. יֵאוֹת לָךְ לְמִידְכֵר חוֹבִין, וְלֹא תִדְכֵר זְכוּוֹן. אֵן אִתְהַפִּיכוּ עֲלֶךָ.

אֲנִי מִבְקָשֶׁת אוֹתְךָ - וְאֵינְךָ. מִבְקָשֶׁת עַל בְּנֵי - וְאֵינִם. מִבְקָשֶׁת עַל קְדָשֶׁת הַמְּקוֹם הַזֶּה - וְהִרִי נְטִמָא. כָּל הַעוֹלָם הִיָּה בְּשִׁלוֹם מִשׁוּם הַמְּקוֹם הַזֶּה. הַכְּלָבִים אֵין נּוֹבְחִים בְּזַמַּן הַזֶּה, כָּלָם הָיוּ בְּשִׁלוֹם. גּוֹעָה וּמִיָּלְלַת, וְכָל אוֹתָם הָאוֹכְלוֹסִים לְמַעְלָה. וְהַכְּלָבִים צוֹנְחִים לְמַטָּה, בְּרֵאשִׁית הַמִּשְׁמֹרֶה הַשְּׁלִישִׁית.

בְּעִינָא עֲלֶךָ, לִית אַנְתָּה. בְּעִינָא עַל בְּנָאֵי, לִית אִינוּן. בְּעִינָא עַל קְדוּשְׁתָּא דְאַתֵּר דָּא, הָא אֶסְתָּאֵב. כָּל עַלְמָא הָוֵה בְּשִׁלְם בְּגִין אַתֵּר דָּא. כְּלָבִין לֹא נְבַחִין בְּעִינָא דָּא, כּוֹלְהוּ הָווּ בְּשִׁלְם. נְעָה וּמִיָּלְלַת, וְכָל אִינוּן אוֹכְלוֹסִין לְעֵילָא. וְכְלָבִים צוֹנְחִין לְתַתָּא, בְּשֵׁרוּתָא דְמִשְׁמֹרֶה תְּלִיתָאֵה.

הִיא יוֹצֵאת וּבָאָה, וְעוֹמַדַת עַל מְקוֹם מְזַבַּח קְטֹרֶת הַסַּמִּים, גּוֹעָה וּמִיָּלְלַת, וְעוֹלָה לְמַעְלָה, וּמוֹצֵאת כְּרוֹב אֶחָד מֵאוֹתָם שְׁנֵי הַכְּרוֹבִים שֶׁהָיוּ עִמָּהּ, וּמֵאוֹתוֹ הַזַּמַּן לֹא הָיָה לָהּ אֵלָא אֶחָד. וְאוֹתוֹ הִתְיַנּוֹק הַעֲלָם שֶׁנִּשְׁאָר, יוֹנֵק מִמֶּנָּה בְּכֵיָה וְיִלְלָהּ.

נִפְקַת וְאַתְתָּה, קַיִימָא עַל אַתֵּר דְּמִדְבָּחָא קְטוֹרֶת בּוּסְמִין, נְעַת וּמִיָּלְלַת, וְסִלְקַת לְעֵילָא, וְאֶשְׁכַּחַא חַד כְּרוֹב מֵאִינוּן תְּרִין כְּרוֹבִין דְּהָווּ בְּהַדְּהָה, וּמַהֲהוּא זְמַנָּא לֹא הָוֵה לָהּ אֵלָא חַד. וְהָהוּא רַבִּיָּא עוֹלִימָא דְאַשְׁתָּאֵר, יִנְקָא מִיָּנָה בְּכֵיָה וְיִלְלוּתָא.

כֹּה אָמַר ה' מְנַעֵי קוֹלְךָ מִכֵּי וְעֵינֶיךָ מִדְּמָעָה, כִּי יֵשׁ תִּקְוָה לְאַחֲרִיתֶךָ.

וְאַז הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֲזַדְמֵן אֵלֶיךָ, וְיִוֹרֵד אֵלֶיךָ, וּמִדְבַר עִמָּהּ. וְעַל זֶה

כְּדִין קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא אֲזַדְמֵן לְגַבְהָהּ, וְנַחֲתִית לָהּ, וּמִמְלַל עִמָּהּ. וְעַל דָּא

פְּתוּב (ירמיה לא) כֹּה אָמַר ה' מְנַעֵי קוֹלְךָ מִבְּכִי וְעִינֶיךָ מִדְּמָעָה, כִּי יֵשׁ תִּקְוָה לְאַחֲרִיתֶךָ. וְעַל זֶה שְׁנִינּוּ, תִּינוּק יוֹנֵק מִשְׁדֵי אָמוּ, וְאִשָּׁה מִסִּפְרַת עִם בְּעֻלָּה. (עד כאן הפתיחה, מכאן ואילך ראשיתה של מגלת איכה).

פְּתוּב, (ירמיה לא) כֹּה אָמַר ה' מְנַעֵי קוֹלְךָ מִבְּכִי וְעִינֶיךָ מִדְּמָעָה כִּי יֵשׁ תִּקְוָה לְאַחֲרִיתֶךָ. וְעַל דָּא תִּנּוּנָא, תִּינוּק יוֹנֵק מִשְׁדֵי אָמוּ, וְאִשָּׁה מִסִּפְרַת עִם בְּעֻלָּה. עַד הֵכָא פְּתִיחָתָא, מִכָּאן וְלְהֵלָאָה שִׁירוּתָא דְּמַגִּילַת אֵיכָה.

וְזָכוֹר אֶת בּוֹרְאֵךְ בַּיּוֹם בַּחֲרוּתֶיךָ עַד אֲשֶׁר לֹא יָבֹאוּ יְמֵי הַרְעָה

אֵיכָה יֹשְׁבֵה בְּדָד, רְבוּתֵינוּ פּוֹתְחִים בְּפִסּוּק הַזֶּה, (קהלת יב) וְזָכוֹר אֶת בּוֹרְאֵיךְ בַּיּוֹם בַּחֲרוּתֶיךָ עַד אֲשֶׁר לֹא יָבֹאוּ יְמֵי הַרְעָה. הַפִּסּוּק הַזֶּה בְּאַרְנוּהוּ בְּיִשְׂרָאֵל, כְּשֶׁהָיוּ בְּאַרְץ הַקְּדוּשָׁה. וְזָכוֹר אֶת בּוֹרְאֵיךְ - תִּהְיֶה זִכְרָא אֶת כָּל אוֹתָן הַטּוֹבוֹת וְכָל אוֹתָם הָאוֹתוֹת וְהַנְּסִים שֶׁעָשָׂה לָךְ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בַּיּוֹם הַרְאוּשִׁי, כְּשֶׁהָיִיתָ נֶעַר בְּאַמוּנָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (הושע יב) כִּי נֶעַר יִשְׂרָאֵל וְאֶהְבֵּהוּ.

אֵיכָה יֹשְׁבֵה בְּדָד, רַבְּנָן פְּתַחֵי הַאי קְרָא, (ספלות יב) וְזָכוֹר אֶת בּוֹרְאֵךְ בַּיּוֹם בַּחֲרוּתֶיךָ עַד אֲשֶׁר לֹא יָבֹאוּ יְמֵי הַרְעָה. הַאי קְרָא, אוֹקִימָנָא לִיה בְּיִשְׂרָאֵל כַּד הוּוּ בְּאַרְעָא קְדִישָׁא. וְזָכוֹר אֶת בּוֹרְאֵיךְ, הָוֵי דְכִיר כָּל אֵינוּן מִכָּאן, וְכָל אֵינוּן אֲתִין וְנִסִּין, דְּעַבְד לָךְ קוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּיוֹמִין קְרָמְאִין, כַּד הוּוּת רַבִּיא בְּמַהִימְנוּתָא, כְּדָבָר אַחֵר, (ספלות יב) כִּי נֶעַר יִשְׂרָאֵל וְאֶהְבֵּהוּ.

בַּיּוֹם בַּחֲרוּתֶיךָ - בְּזִמְנָא שֶׁהִתְרַצָּה בְּךָ מִכָּל הָעַמִּים שֶׁל הָעוֹלָם. עַד אֲשֶׁר לֹא יָבֹאוּ יְמֵי הַרְעָה - יְמֵים שִׁישְׁלִטּוּ בְּךָ שְׂאֵר הָעַמִּים, וַיִּפְּרוּ אוֹתְךָ בְּכָל הָעַמִּים.

בַּיּוֹם בַּחֲרוּתֶיךָ, בְּזִמְנָא דְּאִיהוּ אִיתְרַעֵי בְּךָ מִכָּל עַמִּין דְּעֻלְמָא. עַד אֲשֶׁר לֹא יָבֹאוּ יְמֵי הַרְעָה, יוֹמִין דְּזַקְנָה, דְּשִׁלְטִין בְּךָ שְׂאֵר עַמִּין, וַיִּבְדְּרוּן לָךְ בְּכָל עַמְמִיא.

בַּיּוֹם בַּחֲרוּתֶיךָ - יְמוֹת הַשָּׁנָה, שֶׁהֵם בְּרוּרִים לָךְ, וְהַשְׁמִירָה שֶׁלְּמַעַלְהָ עֲלֶיךָ. וְהֵם אַרְבְּעָה יְרַחֵי הַשָּׁנָה, אֲדָר נִסָּן אֵיִר סִינּוּ, אֵלוּ אוֹתָם הַיּוֹמִים שֶׁבָּחַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּיִשְׂרָאֵל, וְעָשָׂה בָּהֶם עֲמָהם נִסִּים. וְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל מְעַטְרַת בְּבַעֲלָה וּמִתְקַרְבַּת אֱלִיוּ.

בַּיּוֹם בַּחֲרוּתֶיךָ, יוֹמִין דְּשִׁתָּא, דְּאֵינוּן בְּרִירִין לָךְ, וְנִסְיֻוּ דְּלַעֲיֻלָּא עֲלֶיךָ. וְאֵינוּן ד' יְרַחֵי דְּשִׁתָּא, אֲדָר נִסָּן אֵיִר סִינּוּ. אֵלִין אֵינוּן יוֹמִין דְּבָחַר קוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּיִשְׂרָאֵל, וְעַבְד בְּהוּן עֲמָהוּן נִסִּין. וְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל מִתְעַטְרָא בְּבַעֲלָה, וְאִתְקַרְבַּת בְּהַדְרָה.

עד אֲשֶׁר לֹא יָבֹאוּ יְמֵי הַרְעָה, יְמֵי
הַזְקָנָה, יְמֵי הַרְעָה מִמָּוֶשׁ, וְאִיגוֹן:
תַּמּוּז אֲב טַבַּת שְׁבֻט. אַף עַל גַּב דְּלֹא
הִתְגַּלָּה כָּל כֶּהֱ, וְסִימָנָךְ - (מַשְׁלִי י) וְשֻׁבְט
לְגוֹ חֶסֶד לֵב.

וְהִגִּיעוּ שְׁנַיִם - שְׁנַיִם שֶׁל גְּלוּת,
שִׁישְׁרָאֵל הוֹלְכִים
מְטַלְטְלִים. וְאִין בְּהֵם חֲפֵץ - שֶׁשְׁנֵינּוּ,
עֲתִידִים בִּימֵי הַגְּלוּת שֶׁלֹּא יִמְצָא בְּיַד
הָאָדָם (חֲפֵץ) לְקַנּוּת בְּשׁוֹק, וְאֵז תַּכְלָה
הַפְּרוּטָה מִן הַפִּיס.

עד אֲשֶׁר לֹא תַחֲשַׁף הַשְּׁמֶשׁ - זֶה
קַלְסֶתֶר פְּנִים שֶׁל הַשְּׂכִינָה,
מִלְמַעְלָה וּמִלְמַטָּה. מִמַּטָּה מִי הֵם?
בְּעֲלֵי הַמְּשֻׁנָה שֶׁהֵיוּ בְּאַרְצֵי יִשְׂרָאֵל,
פְּטִישֵׁי בְּרָזֶל, מִהַדְּקִים סְלָעִים,
וְתוֹלְשֵׁים הָרִים רָמִים.

וְהָאֹר - זֶה הַתַּלְמוּד הַיְרוּשְׁלַמִּי,
שֶׁמֵּאִיר אֹר הַתּוֹרָה, אַחַר
שֶׁהִתְבַּטַּל זֶה, כִּבְיָכּוֹל נִשְׁאַרוּ בַחֲשָׁף,
שֶׁכְּתוּב (אֵיכָה א) בְּמַחֲשָׁפִים הוֹשִׁיבֵנִי, זֶה
תַּלְמוּד בְּבָבֶל, שֶׁהוֹלְכִים בּוֹ בְּנֵי הָעוֹלָם
בְּמַחֲשָׁפִים.

וְהִירַח - אֵלוּ הֵן הַבְּרִיּוֹתוֹת, שֶׁהֵיוּ
מֵאִירוֹת אֹר הַחֲכָמָה
הַנִּסְתָּרָת. וְהַכּוֹכָבִים - אֵלוּ אוֹתָם
הַמְּשַׁפְּלִים שֶׁהֵיוּ בְּאַרְצֵי הַקְּדוּשָׁה, כָּל
אוֹתָם הַתְּנָאִים וְהָאֲמוּרָאִים, שֶׁכָּל
הָעוֹלָם עוֹמֵד בְּשִׁבְלֵם. שֶׁכְּשֶׁהֵיוּ
עוֹמְדִים יַחַד, הִנֵּה אוֹמֵר אִישׁ לַחֲבֵרוֹ:

עד אֲשֶׁר לֹא יָבֹאוּ יְמֵי הַרְעָה, יְמֵי
הַזְקָנָה, יְמֵי הַרְעָה מִמָּוֶשׁ, וְאִיגוֹן:
תַּמּוּז אֲב טַבַּת שְׁבֻט. אַף עַל גַּב דְּלֹא
אִיתְגַּלְיָא כָּל כֶּהֱ, וְסִימָנָךְ (מַשְׁלִי י) וְשֻׁבְט
לְגוֹ חֶסֶד לֵב.

וְהִגִּיעוּ שְׁנַיִם, שְׁנַיִם דְּגְלוּתָא, דְּאֵזִין
יִשְׂרָאֵל מְטוֹלְטְלִין. אִין לִי
בְּהֵם חֲפֵץ, דְּתִנְיָנָה, וְזִמְיָנִי בְּיוֹמָא
דְּגְלוּתָא, דְּלֹא יִשְׁתַּכַּח בְּיַדָּא דְּכַר נֶשׁ
לְמִזְבֵּן בְּשׁוֹקָא, וְכַדִּין תַּכְלָה פְּרוּטָה מִן
הַפִּיס.

עד אֲשֶׁר לֹא תַחֲשַׁף הַשְּׁמֶשׁ, דָּא
קַלְסֶתֶר פְּנִים שֶׁל שְׂכִינָה,
מִלְעֵילָא וּמִתַּתָּא. מִתַּתָּא מֵאִן אִיגוֹן.
מֵאִרֵי מִתְנִיתִין דְּהוּוּ בְּאַרְעָא דְיִשְׂרָאֵל,
פְּטִישֵׁי דְפְּרֻזְלָא, מִהַדְּקִין טַנְרִין, וְתַלְשִׁין
טוֹרִין רָמָאִין.

וְהָאֹר, זֶה הַתַּלְמוּד יְרוּשְׁלַמִּי, דְּנִהִיר
נְהוּרָא דְאֹרִייתָא, לְבַתֵּר
דְּאִתְבַּטַּל דָּא, כִּבְיָכּוֹל, אִשְׁתַּאֲרוּ
בַחֲשׁוֹכָא. דְּכְתִיב, (אֵיכָה א) בְּמַחֲשָׁפִים
הוֹשִׁיבֵנִי, זֶה תַּלְמוּד בְּבָבֶל, דְּאֵזִין בֵּיה
בְּנֵי עֲלָמָא בְּמַחֲשָׁפִים.

וְהִירַח, אֵלִין אִיגוֹן הַבְּרִיּוֹתוֹת, דְּהוּוּ
נְהִירִין נְהִירוֹ דְּחֲכָמָה
סְתִימָאָה. וְהַכּוֹכָבִים, אֵלִין אִיגוֹן
מְשַׁפְּלִים דְּהוּוּ בְּאַרְעָא קְדִישָׁא, כָּל
אִיגוֹן תְּנָאִים וְאֲמוּרָאִים, דְּכָל עֲלָמָא
קוּיָמָא בְּגִינְיָהוּ. דְּכַד הוּוּ קוּיָמִי כַחְדָּא,
הוּוּ אָמַר כַּר נֶשׁ לַחֲבֵרִיהוּ, מַגּוּ מִלָּה דָּא

מתוך דבר זה שפּרַח מפּיו, אָנִי רוֹאָה
מה שִׁיְהִיָּה הַיּוֹם הַזֶּה אוֹ לְמַחֵר כִּף וְכָף.

דָּבָר אַחֵר, (קהלת יב) עַד אֲשֶׁר לֹא
תַחֲשֹׁף הַשֶּׁמֶשׁ - הָאוֹר שֶׁל
קִלְסֶתֶר פְּנֵי הַשְּׂכִינָה, שֶׁהִיָּה מְאִיר לָהּ
בְּכָל יוֹם, וּמְאוֹתוֹ הָאוֹר הָעוֹלָם הַתְּקִיָּם,
וַיִּשְׂרָאֵל שֶׁהוּא בְּאֶרֶץ לְבַטָּח.

אוֹר שֶׁבְּרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית

וְהָאוֹר - הָאוֹר שֶׁבְּרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא בְּמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית, שֶׁהִיָּה
מְאִיר מִסוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּף הָעוֹלָם,
וְנִגְנָזוּ. וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא (הִיָּה) מְאִיר,
וּמוֹצִיא מִמְּנוֹ חוֹט אֶחָד שֶׁל יְמִינוֹ שֶׁל
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְאוֹחֵז בְּלִבָּנָה. וּבְאוֹתוֹ
הַזְּמַן פְּתוּב (אִיכָּה ב) הַשֵּׁיב אַחֹר יְמִינוֹ.

וְהִירַח - שֶׁפְּתוּב (ישעיהא) צָדֵק יְלִין
בָּהּ. וְהַפּוֹכְבִּים - מְלֹאכֵי
הַשָּׁרָת, שֶׁהֵיוּ בָּאִים בָּהּ וַיְדוּעִים אֶצְלָהּ,
וּבִטְלוּ מִקְיֻמָּם, וְאֵלֶּה נִקְרְאוּ מְלֹאכֵי
שְׁלוֹם. וְשִׁבּוּ הָעֵבִים אַחֵר הַגָּשָׁם,
שֶׁפְּתוּב (שם לב) מְלֹאכֵי שְׁלוֹם מִרְיָבְיוֹן.

בַּיּוֹם שִׁזְעוּ שִׁמְרֵי הַבַּיִת (קהלת יב) - אֵלּוּ
שְׁלֹשָׁה בְּתֵי דִין שֶׁהֵיוּ מְלַמְּדִים
תּוֹרָה בְּלִשְׁפַת הַגְּזִית. וְהַתְּעוּתוֹ אֲנָשִׁי
הַחֵיל - אֵלּוּ סִנְהֶדְרֵי גְדוֹלָה וְסִנְהֶדְרֵי
קִטְנָה. וּבִטְלוּ הַטַּחְנוֹת - אֵלּוּ כְּהֻנִּים וְלוֹיִם,
וְכָל הַמְּשֻׁמְרוֹת שֶׁהֵיוּ עוֹמְדוֹת בִּירוּשָׁלַיִם.

וְחָשְׁבוּ הָרְאוֹת בְּאֶרְבּוֹת - אֵלּוּ
נְבוֹאִים וְצוֹפִים, שֶׁהֵיוּ

דִּפְרַח מִפּוֹמוֹי, אָנֹא חָמָא מַה דִּיהֵא
יֻזְמָא דָּא, אוֹ לְמַחֵר, כִּף וְכָף.

דָּבָר אַחֵר (קהלת יב) עַד אֲשֶׁר לֹא
תַחֲשֹׁף הַשֶּׁמֶשׁ, נִהִירוּ דְקִלְסֶתֶר
פְּנֵי שְׂכִינָה, דְּהוּהוּ נִהִיר לָהּ בְּכָל יוֹמָא,
וּמַהֲהוּא נִהִירוּ עֲלֵמָא אֲתִקְוִים, וַיִּשְׂרָאֵל
שֶׁרָאן עַל אֶרְעָא לְרוּחְצֵנוּ.

וְהָאוֹר, אוֹר שֶׁבְּרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
בְּמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית, דְּהוּהוּ
נִהִיר מִסִּיפֵי עֲלֵמָא לְסִיפֵי עֲלֵמָא,
וְאֲתַגְּנִיזוּ. וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הוּהוּ נִהִיר,
וְאִפִּיק מִיְנִיָּה חַד חוּטָא דִּימִינָא דְקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא, וְאֲחִיד לְסִיְהֵרָא. וּבְהַהוּא
זִימְנָא כְּתִיב, (איכָּה ב) הַשֵּׁיב אַחֹר יְמִינוֹ.

וְהִירַח, דְּכְתִיב (ישעיהו ב) צָדֵק יְלִין בָּהּ.
וְהַכְּכָבִים, מְלֹאכֵי הַשָּׁרָת,
שֶׁהֵיוּ בָּאִים בָּהּ וַיְדוּעִים אֶצְלָהּ, וּבִטְלוּ
מִקְיֻמֵיהוּ, וְאֵלִין אִיקְרוֹן מְלֹאכֵי שְׁלוֹם.
וְשִׁבּוּ הָעֵבִים אַחֵר הַגָּשָׁם, דְּכְתִיב (שם לב)
מְלֹאכֵי שְׁלוֹם מִרְיָבְיוֹן.

בַּיּוֹם שִׁזְעוּ שִׁמְרֵי הַבַּיִת, אֵלִין
תַּלְתַּת בְּתֵי דִינִין, דְּהוּוּ אוֹלְפֵי תּוֹרָה
בְּלִשְׁכַּת הַגְּזִית. וְהַתְּעוּתוֹ אֲנָשִׁי הַחֵיל,
אֵלּוּ סִנְהֶדְרֵי גְדוֹלָה וְסִנְהֶדְרֵי קִטְנָה.
וּבִטְלוּ הַטַּחְנוֹת, אֵלּוּ כְּהֻנִּים וְלוֹיִם,
וּבְלָהוּ מְשֻׁמְרוֹת דְּהוּוּ קְיֻמֵי בִירוּשָׁלַיִם.

וְחָשְׁבוּ הָרְאוֹת בְּאֶרְבּוֹת, אֵלִין נְבוֹאִים
וְצוֹפִים, דְּהוּוּ חָמָאן בְּנְבוּאָה

ורואים בנבואה וברוח הקדש. (שם)
 וסגרו דלתים בשוק - שבני אדם
 צונחים, ואין מי שמשיב להם, שהרי
 כל השערים ננעלו מיום שנחרב בית
 המקדש, ובטלה עבודת בית אלהינו.

ורוח הקדש. (os) וסגרו דלתים בשוק,
 דבני נשא צווחין, ולית מאן דיתיב
 עליהו, דהא כל תרעין ננעלו, מן יומא
 דאתחרב בי מקדשא, ובטילת עבדת
 בית אלהנא.

קול השכינה, שצונחת בכל יום שובו בנים שוכבים, ואין מי שישגיח עליה

בשפל קול הטחנה (שם) - אלה
 אותם פותשי הקטרת, שהיו
 נותנים קול בכל יום בפתישה שלה.
 דבר אחר, קול הטחנה - קול השכינה,
 שצונחת בכל יום שובו בנים שוכבים,
 ואין מי שישגיח עליה.

בשפל קול הטחנה, אלין אינון כותשי
 קטורת, דהוו יהבי קלא בכל
 יומא, בכתישו דיליה. דבר אחר קול
 הטחנה, קלא דשכינתא, צווחא בכל
 יומא, שובו בנים שוכבים, ולית מאן
 דישגח בה.

וישחו כל בנות השיר - אלו אותם
 שעולים לדוכן בכל יום,
 ומנגנים נגון של שיר. כל - לרבות
 מלאכי עילון למעלה, שהיו מתחלקים
 משמרות למעלה - כנגד אותם
 המשמרות למטה. שחו אותם שלמטה
 - כככול אף אלו שלמעלה שחו. גם
 מגבה יראו. ואף על גב שמגבוה הם
 ננסיים, היו פוחדים.

וישחו כל בנות השיר, אלין אינון
 דסלקין בדוכנא בכל יומא,
 ומנגני ניגונא דשיר. כל, לאסגאה
 מלאכי עילאה לעילא, דהוו מתחלקי
 משמרות לעילא, לקבל אינון משמרות
 לתתא. שחו, אלין דלתתא. כככול, אף
 אלין דלעילא שחו. גם מגבה יראו.
 ואף על גב דמגבוה הוו ננסיא, הוו
 דחלין.

איך נשיר את שיר ה' על אדמת נכר?

שחו אותם בנות השיר, משום שהרי
 שמונים אלה לויים היו ודיהם
 מהדקים לאחור. כשהגיעו לנהרות בכל,
 פנורותיהם היו תלויים על האילנות שם,
 היו מבקשים מהם לנגן, ואומרים (תהלים
 קלז) איך נשיר את שיר ה' על אדמת

שחו אינון בנות שיר, בגין דהא פ'
 אלה לויים, הוו ודיהון מהדקון
 לאחורא. בד מטו לנהרות בכל,
 כנוריהון הוו תליין על אילנין דתמן. הוו
 שאלין לון לנגנא. ואמרי, (תהלים קלז) איך
 נשיר את שיר ה' על אדמת נכר. נשכו

נָכַר? נִשְׁכּוּ בְּשֵׁנֵיהֶם בְּהֵנִי יָדֵיהֶם וְכָרְתוּ אוֹתָם, וְלֹא יָכְלוּ לְנַגֵּן, וְהָרְגוּ אוֹתָם.

וְחַתְּחַתִּים בְּדָרָךְ - שֶׁהָרִי הָיוּ הוֹלְכִים בְּרִיחִים עַל צְוֹאֲרֵיהֶם, וּמֵהַהֲדוּק שֶׁהָיָה חֲזָק, הָיוּ נֹפְלִים אֲצַבְעוֹתֵיהֶם בְּדָרָךְ, וְיִרְמְיָה הָיָה מְלַקֵּט מִבְּטְלִיתוֹ, וְנוֹשֵׁק אוֹתָם, וּבֹכָה עֲלֵיהֶם. וְהָיָה אוֹמֵר לָהֶם: בְּנֵי, וְלֹא אֲמַרְתִּי לָכֶם (יִרְמִיָּה א) תָּנוּ לַה' אֱלֹהֵיכֶם כְּבוֹד בְּטָרָם וְחֲשִׁיד וְגו'!! וְעַל זֶה כְּתוּב (שֵׁם ט) עַל הַהָרִים אֲשָׂא בְּכִי וְנָהִי וְעַל נְאוֹת מִדְבָּר קִינָה.

בְּשֵׁנֵיהוֹן בּוֹהֲנֵי יָדֵיהוֹן וְכָרְתוּ לוֹן, וְלֹא יָכִילוּ לְנַגֵּן, וְקָטְלוּ לוֹן.

וְחַתְּחַתִּים בְּדָרָךְ, דְּהָא הוּוּ אֲזִלִין בְּרִיחִין עַל צְוֹאֲרֵיהוֹן, וּמֵהַדוּקָא דְהָוָה תְּקִיף, הוּוּ נִפְלוּ אֲצַבְעוֹתֵיהוּ בְּאוֹרְחָא. וְיִרְמְיָה הָוָה לְקִיט לוֹן בְּטְלִיתִיהּ, וְנִשִּׁיק לוֹן, וּבְכִי עֲלֵיהוּ. וְהָוָה אָמַר לָהּ, בְּנִי, וְלֹא אֲמַרְתִּי לָכּוּ, (יִרְמִיָּה יג) תָּנוּ לַה' אֱלֹהֵיכֶם כְּבוֹד בְּטָרָם וְחֲשִׁיד וְגו'. וְעַל דָּא כְּתִיב, (שֵׁם ט) עַל הַהָרִים אֲשָׂא בְּכִי וְנָהִי וְעַל נְאוֹת מִדְבָּר כו'.

עֲשָׂרִים וְאַחַד יוֹם. כֶּךָ מִשְׁבְּעָה עֶשְׂרֵת תְּמוּזָה עַד תְּשַׁעָה בְּאָב

וַיִּנְאֵץ הַשֶּׁקֶד (קהלת יב) - מִיּוֹם שֶׁמִּנְצַנֵץ הָאֵילָן הָזֶה לְבִלְבֹבִים עַד הַיּוֹם שֶׁעוֹשֶׂה פְרִי, הֵם עֲשָׂרִים וְאַחַד יוֹם. כֶּךָ מִשְׁבְּעָה עֶשְׂרֵת תְּמוּזָה עַד תְּשַׁעָה בְּאָב - עֲשָׂרִים וְאַחַד יוֹם בִּינֵיהֶם. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב (יִרְמִיָּה א) מִקַּל שֶׁקֶד אֲנִי רֹאֶה.

וַיִּנְאֵץ הַשֶּׁקֶד (קהלת יב), מִן יוֹמָא דְנִצְיִין אֵילָנָא דָּא לְבִלְבִין, עַד יוֹמָא דְעֵבִיד אִיבָה, חַד וְעֲשָׂרִים יוֹמָא גִינְהוּ. כֶּךָ מִי"ז בְּתְמוּזָה עַד מ' בְּאָב, כ"א יוֹם בִּינֵיהוּ. הַדָּא הוּא דְכְּתִיב, (יִרְמִיָּה ב) מִקַּל שֶׁקֶד אֲנִי רֹאֶה.

וַיִּסְתַּבֵּל הַחֲגָב (קהלת יב) - שְׁנַתֵּן מִשְׂא עַל כְּתָפֵי זָרַע דָּוִד. וְתַפְר הָאֲבִינָה - שֶׁהַתְּבַטְלָה עֲבוּדַת בֵּית אֱלֹהֵינוּ. פִּי הַלֶּךְ הָאָדָם אֵל בֵּית עוֹלָמוֹ - זֶהוּ הַכְּבוֹד שֶׁהִסְתַּלַּק לְמַעְלָה, וּבְנֵי אָדָם צוֹנְחִים, וְאֵין מִי שֶׁמְשַׁגְּחִם בְּהֶם.

וַיִּסְתַּבֵּל הַחֲגָב, דְּאֲתִיבָהּ מִטּוֹלָא עַל כְּתָפוּי דְזָרַעָא דְדָוִד. וְתַפְר הָאֲבִינָה, דְּאֲתַבְטַל עֲבִידַת בֵּית אֱלֹהֵנָא. פִּי הוֹלֶךְ הָאָדָם לְבֵית עוֹלָמוֹ, דָּא הוּא כְּבוֹד, דְּאֲסַתַּלַּק לְעֵילָא. וּבְנֵי נִשְׂא צוֹנְחִין, וְלִית מַאן דְּיִשְׁגַח בְּהוּ.

עַד אֲשֶׁר לֹא יִרְתַּק חֶבֶל הַכֶּסֶף (שֵׁם) - הַמְּקוֹם שֶׁהִפְחֵן הָיָה מִקְטִיר קְטוֹרֶת עַל הַמִּזְבֵּחַ הַפְּנִימִי. וְתִרְץ גִּלְת

(קהלת יב) עַד אֲשֶׁר לֹא יִרְתַּק חֶבֶל הַכֶּסֶף, אֲתַר דְּכִהְנָא מִקְטִיר קְטוֹרֶת עַל מִדְבַּחָא דְלְגָאוּ. וְתִרְץ גִּלְת

הזָהָב - זְהוּ בֵּית קֹדֶשׁ הַקְּדָשִׁים, שְׁשֵׁם הַפְּרוּבִים שֶׁל הַזָּהָב. וְתִשְׁבֵּר כֹּד עַל הַמְּבוּעֵ - זֵי מַלְכוּת בֵּית דָּוִד שֶׁנִּשְׁבְּרָה.

הַזָּהָב, דָּא הוּא בֵּית קֹדֶשׁ הַקְּדָשִׁים, דְּתַמְנֵן פְּרוּבִים דְּדָהָב. וְתִשְׁבֵּר כֹּד עַל הַמְּבוּעֵ, דָּא מַלְכוּת בֵּית דָּוִד דְּאִיתְבְּרָ.

וְהָרוּחַ תִּשׁוּב אֶל הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר נִתְּנָה

וַיֵּשֶׁב הָעֶפְרַיִם עַל הָאֲרָץ כְּשֶׁהָיָה - יַחְרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, וַיְהִיָּה כְּעֶפְרָא. וְהָרוּחַ תִּשׁוּב אֶל הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר נִתְּנָה - זֵי הַשְּׂכִינָה, וְהַסְתַּלְקוּת שֶׁל רוּחַ הַנְּבוּאָה מִן הָעוֹלָם.

וַיֵּשֶׁב הָעֶפְרַיִם עַל הָאֲרָץ כְּשֶׁהָיָה, יַחְרַב בֵּי מִקְדָּשָׁא, וַיְהִיָּה כְּעֶפְרָא. וְהָרוּחַ תִּשׁוּב אֶל הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר נִתְּנָה, דָּא שְׂכִינְתָא, וְאַסְתַּלְקוּתָא דְרוּחַ נְבוּאָה מִן עֲלְמָא.

רַבִּי יוֹדָאִי פָתַח, (שם יב) בַּיּוֹם שֶׁיָּזְעוּ שְׁמַרְי הַבֵּית, אֵלֶּיךָ תִּנְאִים וְאִמּוֹרָאִים, דְּהוּוּ נְטָרִי עִמָּא דְאַרְעָא דִּישְׂרָאֵל, וְאוֹדְעֵעוֹן מְדוּכְתִּיָּהוּ.

רַבִּי יוֹדָאִי פָתַח, (סז) בַּיּוֹם שֶׁיָּזְעוּ שְׁמַרְי הַבֵּית, אֵלֶּיךָ תִּנְאִים וְאִמּוֹרָאִים, דְּהוּוּ נְטָרִי עִמָּא דְאַרְעָא דִּישְׂרָאֵל, וְאוֹדְעֵעוֹן מְדוּכְתִּיָּהוּ.

וְהַתְּעוֹתוּ אֲנָשֵׁי הַחֵיל, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (בראשית מז) וַיֵּשׁ בָּם אֲנָשֵׁי חֵיל. הַחֵטָא שֶׁל בְּנֵי יַעֲקֹב, שֶׁהָיוּ אֲנָשֵׁי חֵיל וְסוֹבְלִים עוֹוֹת הַדִּין, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (איוב ח) הֲאֵל יַעֲוֹת מִשְׁפָּט. קִבְּלוּ עוֹוֹת הַדִּין אוֹתָם אֲנָשֵׁי חֵיל. שְׂכַף דְרַכֵּי הַנְּחֹשׁ - אַחַר שֶׁהוֹרֵג אֶת הָאָדָם, חוֹזֵר וְנוֹשֵׁף אוֹתוֹ נְשִׁיכָה בְּלִי רַחֲמִים. זֶהוּ עוֹוֹת הַדִּין.

וְהַתְּעוֹתוּ אֲנָשֵׁי הַחֵיל, כְּדָבָר אַחַר, (בראשית מז) וַיֵּשׁ בָּם אֲנָשֵׁי חֵיל. חוֹבָא דְבְנֵי יַעֲקֹב, דְּהוּוּ אֲנָשֵׁי חֵיל, וְסָבְלֵי עוֹוֹת דִּינָא, כְּדָבָר אַחַר, (איוב ח) הֲאֵל יַעֲוֹת מִשְׁפָּט. קִבְּלוּ עוֹוֹת דִּינָא. אֵינּוֹן אֲנָשֵׁי חֵיל. דְּכַף אוֹרְחוֹי דְנַחֲשׁ, לְבַתֵּר דְקַטִּיל לְכַר נֶשׁ, אַהֲרֵר וְנִשְׂיָד לִיָּה נְשִׁיכוּ בְּלֵא רַחֲמִין, ("חילופי גרסאות") דָּא אִיהוּ עוֹוֹת דִּינָא.

שְׁלַחוּ לָהֶם בְּנֵי הָאֲרָץ הַקְּדוּשָׁה: נֹאֵה שְׂאֲתָם יֵשׁ לָכֶם לִבְכוֹת כְּמִי שְׂבוּכָה מִרְחוֹק, שֶׁהָרִי אֲבָל וּבְכִיָּה וּמִסְפַּד בְּנֵהִי וּמְרִירוֹת לֹא מְגִיעַ לָכֶם, שֶׁהָרִי רַחֲצֵתֶם רְגְלֵיכֶם, וְלֹא רְצִיתֶם לְטַנֵּף אוֹתָם כְּמוֹ מִקְדָּם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שיר ה) רַחֲצֵתִי אֶת רְגְלֵי אֵיכָכָה אֶטְנַפֵּם.

שְׁלַחוּ לָהֶוּ בְנֵי אַרְעָא קְדִישָׁא, יְאוּת דְאַתּוֹן אִית לְכוֹן לְמַבְכֵי, כְּמֵאן דְכְּבִי מִרְחִיק. דְּהָא אֲבָלָא וּבְכִיָּה וּמִסְפָּדָא בְּנֵהִי וּמְרִירוֹ לֹא מְטָא לְכוּ. דְּהָא רַחֲצֵתִין רְגְלֵיכוֹן, וְלֹא בְעִיתוּ לְטַנְפָּא לוֹן כְּמַלְקָדְמִין. כְּדָבָר אַחַר, (ש"כ ט) רַחֲצֵתִי אֶת רְגְלֵי אֵיכָכָה אֶטְנַפֵּם.

עשרה הרוגי מלכות

אבל אָנוּ שְׂשׂוּכְנִים בֵּין גְּדְרֵי הַנְּחֹשׁ, וְאוֹרֵב לָנוּ בְּכָל יוֹם, הוֹרֵג וְנוֹשֵׁף, וְאָנוּ רוֹאִים בְּעֵינַיִם עוֹוֹת הַדִּין שֶׁנַּעֲשֶׂה בֵּינֵינוּ, בְּאוֹתָם אֲנָשֵׁי חֵיל, שְׂבִימִיָּהֶם שׁוֹתֵק, וְלֹא רוֹצֵה דִין, שְׁפוּחַד מֵהֶם פֶּחַד גְּדוֹל, וְלֹא יָכוֹל לַעֲמֹד לַפְּנֵיהֶם. וְכֵינֵן שֶׁעֲבָרוּ לְאוֹתוֹ הָעוֹלָם (הבא) בַּתְּשׁוּבָה, עוֹמֵד הַנְּחֹשׁ לַפְּנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְתוֹבֵעַ דִּין.

וְדִיק הַכְּתוּב, שְׁכָתוּב (שמות כא) וְגִנֵּב אִישׁ וּמָכְרוּ וְנִמְצָא בְּיָדוֹ מוֹת יוֹמָת. אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לַנְּחֹשׁ: יוֹסֵף לֹא הָיָה אִישׁ. וְנִמְצָא בְּיָדוֹ וְגו', הָרִי בְּיַדֵּיהֶם לֹא נִמְצָא. חֲזַר וְאָמַר, (דברים כד) כִּי יִמְצָא אִישׁ גִּנֵּב נֶפֶשׁ מֵאֲחֵיו יִשְׂרָאֵל וְהִתְעַמַּר בּוֹ וּמָכְרוּ וּמָת הַגִּנֵּב הַהוּא.

שְׂמוּנָה מֵאוֹת שָׁנִים הָיָה עוֹמֵד אוֹתוֹ הַנְּחֹשׁ וּמִבְקֵשׁ דִּין. וְאָנוּ שְׂנִינּוּ, מִי שֶׁנִּתְחַיֵּב בְּשָׁנֵי דִינִים - נִדוֹן בְּחִמּוּרָה. אוֹי לְמִי שֶׁקָּבַל עֲנֹשׁ עַל חֲטָאוֹ, שֶׁהָרִי הַמֵּיתָה מִכְּפָרַת עַל הַחֲטָאִים, וְחֹזֵר לְקַבֵּל עֲנֹשׁ אַחֵר. אוֹי שֶׁהִתְעוֹתוֹ אֲנָשֵׁי חֵיל, וְסִמָּ"ל וְנִחֹשׁ עֲמָדוֹ לַתְּבַע הַדִּין. עַל זֶה נָאָה לָנוּ לְבָכוֹת וְלִסְפָּד, שֶׁהַקְּרִיָּה הַקְּדוּשָׁה נִשְׁאַרָה בְּדָד מִכָּל הַטּוֹבוֹת שֶׁהָיוּ בָּהּ. בְּאוֹתָהּ הִשְׁעָה יְרַד סִמָּ"ל וּבִלְבַל אֶת הָעוֹלָם, וְהַכְּנִיס הָרוּחַ הַזֶּה בְּפִעֵי שָׁל

אבל אָנוּ דְּשִׁכְנִין בֵּין גְּדְרֵי נְחֹשׁ, וְכִמְיֵן לֹן בְּכָל יוֹמָא, קָטִיל, וְנִשְׂדֵי, וְאָנוּ חֲמִינֵן בְּעֵינֵין עוֹוֹת הַדִּין דְּאִתְעַבִּיד בֵּינָנָא, בְּאִינוּן אֲנָשֵׁי חֵיל, דִּי בְּיוֹמִיהוֹן שְׁתִּיק, וְלֹא בָּעָא דִּינָא. דְּדַחִיל מִיִּנְיָהּ דְּחִילוֹ סָגֵי, וְלֹא יָכִיל לְקַיָּמָא קַמְיָהּ. וְכֵינֵן דְּעֲבָרוּ לְהָהוּא עַלְמָא בְּתִיבְתָא, קַיָּמָא נְחֹשׁ קַמֵי קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְתַבְעַ דִּינָא.

וְהֵיכ קָרָא דְּכְתִיב, (שמות כח) וְגִנֵּב אִישׁ וּמָכְרוּ וְנִמְצָא בְּיָדוֹ מוֹת יוֹמָת. אָמַר קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא לַנְּחֹשׁ, יוֹסֵף לֹא הָיָה אִישׁ. וְנִמְצָא בְּיָדוֹ וְגו', הָא בִּידֵיהוֹן לֹא אֶשְׁתַּפַּח. אַהֲדַר וְקָאֵמַר, (דברים כד) כִּי יִמְצָא אִישׁ גִּנֵּב נֶפֶשׁ מֵאֲחֵיו מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְהִתְעַמַּר בּוֹ וּמָכְרוּ וּמָת הַגִּנֵּב הַהוּא.

הַתְּמִנִי מֵאָה שָׁנִין הָיָה קַיָּמָא הַהוּא נְחֹשׁ וְתַבְעַ דִּינָא. וְאָנוּ תְּנִינֵן, מֵאֵן דְּאִתְחַיֵּיב בְּתְרֵי דִינֵין, אִתְרֵן בְּחִמּוּרָא. וְוִי מֵאֵן דְּקַבִּיל עוֹנֶשָׁא עַל חוּבוֹי, דְּהָא מֵיתָה מִכְּפָרָה עַל חוּבוֹי, וְאַהֲדַר לְקַבֵּל עוֹנֶשָׁא אוֹחְרָא, וְוִי דִי הִתְעוֹתוֹ אֲנָשֵׁי חֵיל, וְסִמָּ"ל וְנִחֹשׁ קַיָּמוּ לְתַבְעַא דִּינָא. עַל דָּא יָאוֹת לֹן לְמִכְבֵּי וְלִמְסָפֵד, דְּקַרְתָּא קוֹדֶשָׁא אֶשְׁתָּאֲרַת בְּדָד מִכָּל טְבִינֵין דְּהוּוּ בָּהּ. בְּהֵיא שְׁעַתָּא נְחַת סִמָּ"ל וּבִלְבַל עַלְמָא, וְאַעִיל רוּחָא דָּא בְּמַעוֹי דְּהָהוּא

אותו הרשע מלך רומי, ותבע דינא מתקיפי עלמא. ווי לדא, ווי לעלמא, עוות דינא לא אשתכח מן יומא דאתברי עלמא, כדא.

איכה בניהו העמודים של העולם, עמודים תומכים, שהעולם עומד עליהם, ואני (ואת) מתעטר בהם בכל יום? איך התענתו על ידי הנחש? איך התענתו רוחות קדושות להתלבש בלבושים נכריים אחרים לדון אותם בקלון רב? וי לזה! וי לעוות הזה!

מי ראה בתוך גן העדן, בשעה שנמסר הדין למעלה. עשר מרגליות יפות, האור של כל הגן, בין כל אותם האילנות, מתפשטים וכלם יוצאים החוצה. וכל אותם האילנות של גן עדן צונחים ואומרים: וי שהתענתו אנשי החיל! ושומרי השער של גן העדן מזדעזעים, אותם הכרובים, עולים ויורדים, ולא נותנים מקום להוציא את האורות הללו.

כשהתפשטו מתוך האור של לבושיהם. ועליונים ותחתונים צונחים כנגדם, ואותם שומרי החומות למעלה מזדעזעים, וכל צבאות רום השמים בוכים ומזללים מי ראה את אמנו גועה ומזללת? יורדת לכרובים, שומרי השערים שבגן, והם מזדעזעים. עולה אמנו, וכרוב אחד עמה.

ואז להט החרב המתהפכת, שנונה

רשע מלכא דרומי, ותבע דינא מתקיפי עלמא. ווי לדא, ווי לעלמא, עוות דינא לא אשתכח מן יומא דאתברי עלמא, כדא.

איכה בניהו עמודים העלמא, קיימין סמכין, העלמא קיימא עליהון, ואנא מתעמרא עליהון בכל יומא. היך התעוותו על ידי הנחש, היך התעוותו רוחין קדישין, לאתלבשא בלבושין גכראין אחרנין, למידן לון בקלנא סגן, ווי לדא, ווי לעוותא דא.

מאן חמא גו גנתא דעדן, בשעתא דאתמסר דינא לעילא. עשר מרגלאן שפיראן, נהירו דכל גנתא, בין כל אינון אילנין. מתפשטין ונפקין בלהו לבר. וכל אינון אילנין דגנתא דעדן, צווחין ואמרין, ווי דהתעוותו אנשי החיל. ונטורי תרעא דגנתא דעדן מזדעזען, אינון כרובים, סלקין ונחתין, ולא יהבי דוכתא לאפקא אלין נהורין.

כד אתפשטו מגו נהורין דלבושיהון, ועילאין ותתאין צווחין לקדמותהון, ואינון נטורי חומות לעילא מזדעזעין, וכל חילי רום שמיא ככאן ומייללן. מאן חמא לאימנא געת ומייללא. נחתת לגבי כרובים, נטורי תרעין דגנתא, ואינון מזדעזעין. סלקת אימנא, וחד כרוב בהרה.

וכדין להט החרב המתהפכת, שננא

סְגִי כַמַּטֵּשׁ לָנוּ תַרְעִי, וּנְפַקוּ אֵינּוֹן עֶשֶׂר נְהוּרִין, עֵילָאִין וְתַמְאִין צְוּוּחִין, וְוִי לְעֵלְמָא, וְוִי לְדָרְא.

הַרְבֵּה, מִכֵּה לְתוֹךְ הַשְּׁעָרִים, וַיֵּצְאוּ אוֹתָם עֶשְׂרֵה הָאוּרוֹת. הָעֲלִיּוֹנִים וְהַתְּחַתּוֹנִים צְוּוּחִים: וַיֵּלְעוּם! וַיִּלְדוּר!

אָנוּ עַל אַחַת כְּמָה וְכְמָה נָאָה לָנוּ לְבָבוֹת עַל הַכֹּל

אָנוּ יְאוֹת לָן לְמַסְפַּד כְּתָנִים, כַּד נַחַתת אִימָא, וְלֹא אֲשַׁבַּחַת לֹון תַּמָּן בְּגִנְתָּא, וְכֹל אֵינּוֹן נְהוּרִין וּבּוֹסְמִין, גָּעָאן וּמְיִלְלָן, כְּדִין גַּעַת וּמְיִלְלַת. אֵינּוֹן כְּרוּבִים נְטוּרֵי תַרְעִין בְּכָאן וּמְיִלְלָן, פְּתַחִין בְּכַכְיָה, אָנוּ עַל אַחַת כְּמָה וְכְמָה יְאוֹת לָן לְמַכְבֵּי עַל כּוֹלָא, וְעַל עוֹוֹתָא דָא.

לָנוּ יָאָה לְסַפֵּד כְּתָנִים, כְּשִׁירְדָה הָאֵם, וְלֹא מִצָּאָה אוֹתָם שֵׁם בְּגוּן. וְכֹל אוֹתָם הָאוּרוֹת וְהַבְּשָׁמִים גּוֹעִים וּמְיִלְלִים. אַזְּ הִיא גּוֹעָה וּמְיִלְלַת. אוֹתָם הַכְּרוּבִים שׁוֹמְרֵי הַשְּׁעָרִים בּוֹכִים וּמְיִלְלִים, פּוֹתְחִים בְּכַכְיָה. אָנוּ עַל אַחַת כְּמָה וְכְמָה נָאָה לָנוּ לְבָבוֹת עַל הַכֹּל, וְעַל הָעוֹוֹת הַזֶּה.

אָנָּא שָׂא נָא פִּשְׁעֵי אַחִידָא וְחַטָּאתָם

עוֹד פְּתַח, (בראשית ט) וַיֵּצְאוּ אֶל יוֹסֵף לֵאמֹר וְגו' (סס) אָנָּא שָׂא נָא פִּשְׁעֵי אַחִידָא וְחַטָּאתָם וְגו' וַיִּבְרַךְ יוֹסֵף אֶל יוֹסֵף לֵאמֹר וְגו' (שם) אָנָּא שָׂא נָא פִּשְׁעֵי אַחִידָא וְחַטָּאתָם וְגו', וַיִּבְרַךְ יוֹסֵף בְּדַבְרָם אֵלָיו. חוֹבָא לִיה עֲבָדוּ, וְהוּא מְכַפֵּר כּוֹלָא, וּמְכַפֵּר עַל חוֹבֵייהוּ. כִּיּוֹן דְּאִיהוּ מְחִיל, מֵאֵן אִית לִיה לְתַבְעָא עַל חוֹבֵייהוּ. הוּוִי וְהַתְּעוֹתוּ אַנְשֵׁי הַחִיל. עוֹוֹת הַדִּין סְגִי, הוּוִי לְאֵינּוֹן אַנְשֵׁי הַחִיל, וְוִי לָן, מֵאֵן יִנְחַם לָן.

עוֹד פְּתַח, (בראשית ט) וַיֵּצְאוּ אֶל יוֹסֵף לֵאמֹר וְגו' (סס) אָנָּא שָׂא נָא פִּשְׁעֵי אַחִידָא וְחַטָּאתָם וְגו' וַיִּבְרַךְ יוֹסֵף אֶל יוֹסֵף לֵאמֹר וְגו' (שם) אָנָּא שָׂא נָא פִּשְׁעֵי אַחִידָא וְחַטָּאתָם וְגו', וַיִּבְרַךְ יוֹסֵף בְּדַבְרָם אֵלָיו. חוֹבָא לִיה עֲבָדוּ, וְהוּא מְכַפֵּר כּוֹלָא, וּמְכַפֵּר עַל חוֹבֵייהוּ. כִּיּוֹן דְּאִיהוּ מְחִיל, מֵאֵן אִית לִיה לְתַבְעָא עַל חוֹבֵייהוּ. הוּוִי וְהַתְּעוֹתוּ אַנְשֵׁי הַחִיל. עוֹוֹת הַדִּין סְגִי, הוּוִי לְאֵינּוֹן אַנְשֵׁי הַחִיל, וְוִי לָן, מֵאֵן יִנְחַם לָן.

לְמָה הִיָּה עוֹוֹת הַדִּין הַזֶּה? מִשּׁוּם שְׁהִרֵי אַמְנוּ גְרִשָּׁה וּבְרַחָה, וְהַלְכָה לָהּ, וּמִשּׁוּם זֶה עוֹוֹת הַדִּין נִמְצָא, שְׁנִמְצָא לְבַדּוֹ אוֹתוֹ שֶׁהִסְטִין עֲלֵינוּ, וְלֹא הִיָּה מִי שִׁימְחָה בְּדוֹ וַיִּטְעֵן עֲלֵינוּ טַעֲנָה. עַל זֶה נִמְסְרוּ בִּידָיָה כָּל תְּקוּנֵי אַמְנוּ.

אִמְנֵי הוּוִי עוֹוֹת דִּינָא דָא. בְּגִין דְּהָא אִימָנָא אַתְּתַרְכַּת וְעַרְקַת, וְאֲזַלַת לָהּ, וּבְגִין דָּא עוֹוֹת דִּינָא אֲשַׁתְּכַח, דְּאֲשַׁתְּכַחָא כְּלַחְוֹדָהָא הִהוּא דְּאֲשַׁטְנָא עֲלָנָא, וְלֹא הוּוִי מֵאֵן דִּימְחֵי בִּידָיָה, וַיִּטְעֵין עֲלָנָא מַעֲנַתָּא. עַל דָּא אַתְּמְסְרוּ בִּידָהָא כָּל תְּקוּנֵי דְּאִימָנָא.

שאלו נמצאה שם אמנו, היתה מכניסה אותנו לפנים משורת הדין

שאלו נמצאה שם אמנו, לפנים משורת הדין היתה מכניסה אותנו. על זה היא בוכה, ועל זה היא מללת, על בניה שגלו, ושנהרגו, ושהשמדו בחנם.

דאלו אימנא אשתכחת תמן. לנו משורת הדין אעלת לון. על דא היא בכאת, על דא היא מיללא, על בנהא דאתגלו, ודאתקטלו, ודאשתציואו על מגן.

ובדיניהם לא נמצאה, ועשה בהם אותו הנחש את רצונו. ועל זה פתוב ובפשעיקם שלחה אמכם, שלא תהיה מזמנת בדיניכם. איכה ישבה בדד באותה השעה שהיא היתה לוקחת טענת בניה, ובשבילה היה נקרע הדין.

ובדינייהו לא אשתכחת, ועביד ההוא נחש רעותיה בהו. ועל דא כתיב, (ישעי' ט) ובפשעיקם שלחה אמכם. שלחה אמכם, דלא תהא זמנית בדיניכון. איכה ישבה בדד בההוא שעתא, דאיהי הות נסבה טענת בנהא, ובניה אתקרע דינא.

וכשאותם עשר המרגליות (השבטים) יצאו מגן העדן להתלבש בלבושים אחרים, כל הלבושים נמסרו ביד הנחש, פרט לאחד, שהוא ראובן, שכתוב (בראשית לו) וישב ראובן אל הבור.

וכד אינון עשר מרגלון נפקו מגן עדן, לאתלבשא בלבושין אחרנין, בלהו לבושין אתמסרו בידא דנחש, פר חד, דאיהו ראובן. דכתיב וישב ראובן אל הבור.

ועל שנתן העצה לזרקו לבאר, הוא נתפס בבאר, ונצל. וזהו רבי אליעזר הגדול, כשתפשוהו למינות, ונתנהו בבור, ונצלה נשמתו של ראובן.

ועל דיהב עיטא למרמי לבירא, איתפס איהו בבירא, ואשתזיב. ודא איהו רבי אליעזר הגדול, בד תפשוהו למינות, ויהבוהו בבירא, ואשתזיבת נשמתיה דראובן.

ברוך יהו"ה לעולם אמן ואמן. ומלוד יהו"ה לעולם אמן ואמן

